

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Post Box No 212.

Telephone No. 533.

Vol. 12 } చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ డిసెంబరు నెల 10-వ తేది గురువారము } No. 201
సంపుటము ౧౨ } శ్రీ కృష్ణనామ సంవత్సరము, మార్గశిరమాస బహుళ దశమి ౧౦ } సంచిక ౨౦౧

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారికే వేలవేలు యోగ్యతావ్రతములు పొందియున్నది. సంభాష పీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల దూపుమాపును.

దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున

కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును

విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టిపీధి, మద్రాసు లేక, 219 వేరిరోడ్డు, ఫోర్ట్ బొంబే.

నెడుంగాడి బాంకు లిమిటెడ్

స్థాపితము 1899

హెడ్ ఆఫీసు — తలి, కల్కికోట;

ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది 1913.

తహాలాఫీసు — చాలాపురము

బ్రాంచీలు — పాలనూరు, బడగర, కల్కికోటకొను, తిరుగురు, ఓట్టపాలెం, ఎర్రాకుం, చావుపూట్

కొచ్చిన్, తిరుమారు, అలెప్పే, మంగళూరు, పొన్నావి, తెల్లచేరి, తిరువేద్రవె, కన్ననూరు, మద్రాసు

అనుమతి చెందిన మూలధనము (31-8-25) జారీయైనది రూ. 50,000,000

చందాలు వేయబడినది " 14,28,800

చెల్లించబడినది " 9,95,850

రీజర్వ్ ఫండు " 2,78,458

ఫీల్డెడ్ డిపాజిట్లు మిక్కిలి అనుకూలమైన పద్ధతులపైన అంగీకరించబడును కర్రెంటు, సేవింగ్స్ బాంకు

అకౌంట్లకూడ గలవు గవర్న మెంటు సేవరు, సరకులు, ఇతర హామీలపైన ఋణము లివ్వబడును బాంకు సంబంధమై వ్యాపార

మంతయు జరుగును చిన్నతొగ మొదలుకొని పెద్దతొగ వరకు బంగారు నగలుమీదకూడ ఋణ మివ్వబడును 2348

మరతులకు ఈదిగవ విలాసమునకు వ్రాయుడు

Agent, Madras Branch, 158 Broadway, Madras

టి. ఎం. కున్హన్, కార్యదర్శి.

వెల్లింగ్టన్ సినిమా

మవుంటురోడు, మద్రాసు

8-12-25 శనివారమునుండి 11-12-25 సక్రవారము వరకు

ప్రపంచమందు అంతటను సుప్రసిద్ధి చెందిన

"స్ట్రీట్"

సామ్యుల్ హౌస్ కిన్ను ఆవిష్కర్తగారిచే వ్రా

యబడిన ప్రసిద్ధమైన నావలులోనిది

కౌను థియేటరు

8-12-25 శనివారమునుండి 11-12-25 సక్రవారమువరకు

ప్రతిరోజు 2 ప్రదర్శనములు సాయంత్రము 6-15 రాత్రి 9-30

శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము

2 గం॥ ప్రత్యేకమాటిని గలదు

మదన్ థియేటర్సు లిమిటెడ్ వారివలన

ఆత్యద్భుతమైనట్టి, పది బ్రహ్మాండమైన రీల్సుగొనినట్టి

పతిభక్తి

లేక భర్తయందు భార్యకుగల భక్తిని తెలుపుతది

ప్రదర్శింపబడును

మినమస్సె, మాస్టర్ మోహన్ ప్రధాన తాన యము

గాంధీమహాత్ముని సత్యాగ్రహోత్సవ

ప్రార్థన గీతావళి 1967

తెలుగునాటృత్య సహితము 120 పాటిలుగల

చక్కని పైజా ద్రవభక్తిని, ధర్మచింతన పురికొ

ఉపనిషత్తులు మునుండువల భగవద్గీతలు మన్న చాటి వాగ్దా

లిందుగలవు యీరాబడి పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో చాటి

తైత్తియేషనువర్ష నెలకొల్పబడిన అనందరేషనును ఆశ్రమా

పుద్గిత్ వినియోగింపబడును వెల 0-4-0 మాస్ట్రో 0- -0

పోస్టుబిళ్లలు పంపిన పంపబడును యీ ఆవిష్కర్తకి మత

సాంఘిక, రాజకీయగ్రంథములు బహుతక్కువ వెల మా

దుమందును ఆశ్రమ నిబంధనలు కేటలరు ఆరణ్యబిళ్లపంపిన

పంపబడును.

చిరునామా. ఆనందనికేతనము, రాజమహేంద్రవరం

ఒకదఫా మావద్ద బేరముచేసిన మానవుకము మీకు తెలియును

చిత్రపువను పగిలీలు, పూజలు, మొదలగు
నవిగల నాగవత్తులు, పట్టెడలు, నాగరములు, జడ
బిళ్లలు, మల్లెమొగ్గలు, రోజాపువ్వులు, కంఘలు,
పచ్చలు, పువ్వరాగములుచేర్చి కట్టబడిన మోపులు,
హంసబిళ్లు మొదలగునవి, పెండి సామానులును
మావద్ద సిద్ధముగా నన్నవి అక్కరలేనిచో పువ్వు
కొని పెకము వాపనిచ్చెదము సవరము బంగారుకు,
సీమవెండికి, మేలైన పువ్వరాగములకు కెంపులకు
పూచీ నిచ్చెదము 1842

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి, గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ
నగలవ ర్రకులు, 25 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

మహర్షిదేవేంద్రనాథ రాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము

(గంభీర — మొక్కపాటి రామమూర్తి గారు)

ప్రతివ్యక్తియు ముఖ్యముగా చదువ దగినది. 214 పేజీలు

నిండుక్యాలికొరెండు షెడర్ వైటు కాగితములు

ధర రు 2. 8

పోస్టు ఖర్చులుప్రత్యేకము.

రహాలపెట్టె నెం 212, ఆంధ్రప్రతికా కార్యాలయము, 6, 7 తంబుశెట్టిపీధి, మద్రాసు.

వ్యవసాయ లేఖలు

రాజమండ్రి

(స్వకీయ విలేఖరి)

డాక్టరు డ్రాకుగారు

డిసెంబరు 7:—యూనైటెడ్ లాభుస్ ఫార్వర్డర్స్ మిక్షరులయొక్క కార్యదర్శియగు డాక్టరు డ్రాకుగారు యామధ్య మాపట్టణమునకు విచ్చేసిరి. వారిగౌరవార్థము మిషన్ రీడింగ్ రూము సభ్యులు 5-12-25 సాయంకాలము 4-30 గం. ఒక టీపార్టీ నిచ్చిరి. టీపార్టీ అయిన తరువాత మిషన్ రీడింగ్ రూము ఆవరణములో ఒక బహిరంగసభ జరిగెను. ఆసభకు ము.రా. న్యాయపతి సుబ్బారావు పంతులుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. ప్రార్థన తిమ్మల వి. నాగభూషణంగారు వినియోగ పాటలను పాడిరి. వీరితదనంతరము ము.రా.రా.శ్రీ భమిడిపాటి కామేశ్వరరావు బి. ఏ. ఎల్. టి.గారు భారతములో నుండి కొన్ని పద్యములను సంగీతసహాయము లేకుండగానే వ్యవయరంజకముగ చదివిరి. వీరిది క్రొత్త ఫక్కి. కాని చాల బాగున్నది. తరువాత ము.రా.రా.శ్రీ మల్లెంపూడి అప్పారావుగారు డాక్టరు డ్రాకుగారిని మిషనరీలను అభినందించుచు కొన్ని ముక్కలను కప్పిరి. నీనికి జవాబు చెప్పచు డ్రాకుగారు క్రిష్ణమన్, పండంగ సందేశమునుగూర్చి చాలసేపు ముచ్చటించిరి. పరమ పూజ్యుడగు ఏనుక్రిస్తు జన్మదినము ఖండఖండంతరములహృద క్రిష్ణమన్ పండుగరోజులలో జరిపెదరనియు ఆ మహామహుని సందేశమును తెలిసికొన ఎల్లరు ప్రయత్నింపవలెననియు, సోదర భావమే, ప్రేమయే, ప్రపంచశాంతియే ఆయన సందేశమనియు నుడివిరి. ఘోర విరోధా సంగ్రామమునుగూర్చి మాట్లాడుచు అది క్రొత్త ప్రపంచమునకును విరోధమనియు, ఆ మాండలిక ఆ నాగరికతను తెలుపుచున్నదనియు చెప్పిరి. ప్రపంచశాంతికొరకు ప్రసాసేవ కొరకు పనిచేయుచున్న క్రొత్త పనిమనరిలకు సానుభూతిని చూపుచు సర్వవిధముల తోడ్పడుమని సభ్యులను డ్రాకుగారు హెచ్చరించిరి. పిమ్మట అధ్యక్షులగు, సుబ్బారావు పంతులుగారు మాట్లాడుచు డ్రాకుగారు ఆశాంత పద్ధతులను, విరోధా సంగ్రామమును ఖండించి నందులకు సంతోషముగానున్నదనియు, అనేకతాబ్దులనుండి ఉత్తమహిందా మతము ప్రపంచ శాంతికొరకును - సర్వసోదర భ్రాతృత్వము కొరకును పాటుపడుచున్నదనియు తెలిపిరి, అంతట వందనము లతో సభ ముగిసెను.

ఇంకొకసభ

అనాడే సాయంకాలము 4.30 గంటలకు చింతామణీనాటక కాలలో శ్రీరామ బాలకృష్ణ పుస్తక భాండారపు తరపున నొక మహాసభ బ్రహ్మశ్రీ మానవల్లి రామకృష్ణకవి ఎం.ఎ. గారి యాధిపత్యముక్రింద జరిగెను. ఆసభకు యందు ఆధునిక కవి శిఖామణులని ఖ్యాతి వహించిన బ్రహ్మశ్రీ చల్లపిళ్ల వేంకట శాస్త్రిగారును మల్లికార్జునుడు భావకు, భాండారమునకు గల సంబంధమునుగూర్చి యుపన్యసించిరి.

మునిసిపల్ ఎన్నికలు

నలుగురు సభ్యులు వారి కానిసిలర్ పదవికి క్రిందటి నెలలో రాజీనామానిచ్చిరి. 11, 12 వార్డులు పోటీలేకనే ము.రా.రా. అల్లాడ సోమలింగంగారును, బొండ్పల్లి మల్లికార్జునుడు గారును ఎన్నుకొనబడిరి. 18, 28 వార్డులకు ఎన్నికలు 4వ తారీఖున జరిగెను. పెట్టెలు 5 వ తారీఖున విప్పబడెను. 18 వ వార్డునకు ము.రా.రా.శ్రీ కర్తా అచ్చయ్యగారును, 28 వ వార్డునకు ము.రా.రా.శ్రీ టంకాల అప్పలస్వామిగారును ఎన్నుకొనబడిరి.

ప్రీతిభోజనము

రాజమండ్రి విద్యార్థి కాన్ మొపాలిటన్ క్లబ్బువారి ఆదర్శించి విన్నపము 11 గంటల కందుముర్తి వారితోటలో ఒకచోటి జరుపబడెను. ఈ విందునకు అన్ని కులములవారును, అన్ని వయస్సులవారును విచ్చేసిరి. శుభాదు 60 మంది యావందులతో పాల్గొనిరి.

పౌరసంఘసభ

డిసెంబరు 8:—ఈసంఘసభయొక్క సాధారణ సమావేశము యానెల 6వ తారీఖున హిందూ సమాజహాలులో శ్రీయుత శాస్త్రపతి సుబ్బారావు పంతులుగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగెను. ఈసభకు ము.రా.రా. శాస్త్రపతి సుబ్బారావు పంతులుగారిని అధ్యక్షునిగాను, నేతకంటి తొగానందరావు బి.ఏ. బి.యల్ గారిని కార్యదర్శిగాను ఎన్నుకొనిరి.

విడుదలపై దీల స్పంఘము

ఈసంఘ యాజమాన్యము క్రింద నిన్న సాయంకాలము, హిందూసమాజ హాలులో ఒకసభ జరిగెను. ఈసభకు మాజిల్లా శిక్షిగారు ము.రా.రా. కె. ముందరంకేశ్వరగారు అధ్యక్షత వహించిరి. జిల్లాసంఘ కార్యదర్శిగారు ము.రా.రా. అవసరాల రూపారావు బి. ఎ. బి.యల్ గారు రాజమండ్రి సంఘమువారు వేసినపని సభ్యులకు పంపింపబడిరి. ఈసంఘమువారు 1922 లో

బాగుగా పనిచేసినందు, 1924 సంవత్సరములో విడుదలయిన ఏడుగురు ఖైదీలను, 1924 సంవత్సరములో 11 గురుకును సహాయముచేసినట్లు చెప్పిరి. తరువాత దివాన్ బహద్దూరు జి. నారాయణ స్వామిశ్రేష్ఠిగారు యిట్టి సంఘసభను గూర్చియు, దాని యుద్దేశమునుగూర్చియు ఉపన్యసించిరి. ఇట్టిసభ్యవ్యవస్థను ఎల్లరు తోడ్పడవలసిన బాధ్యత యున్నదని అభ్యుక్తులు తెలియజెప్పిరి. పిమ్మట న్యాయపతి సుబ్బారావు పంతులుగారు 50 రూపాయలను, శ్రీ కందుమర్తి సీతారామచంద్రరావుగారు 25 రూపాయలను, సభాఅధ్యక్షులు 25 రూపాయలను విరాళముగా నిచ్చెదమని వాగ్దానముజేసిరి. పిమ్మట సభ ముగిసెను.

తిరుపతి వార్తలు

(స్వకీయ విలేఖరి)

మునిసిపల్ ఎన్నిక

గడచిన ఆగస్టు నెలలో జరిగిన ఎన్నికలలో ఎన్నుకొనబడిన వారలలో నొకరుగు బొజ్జయ్యశ్రేష్ఠిగారు గడచిన నెలఖరులో మృతిచెందిరి. వారికి బహుళ మరల ఒకరిని ఎన్నుకొనవలసి యుండున్నదని చేర్చునగారు తెలుపుచు 11-12-25 తేది నామినేషన్ కాగితములు, మునిసిపల్ ఆఫీసులో పగలు మధ్యాహ్నం 5 గంటలకు పైగా 5 గంటలలోగా, యివ్వవలసినదని బహిరంగపరచినారు.

కాంగ్రెసు కమిటీవారు ఆగస్టు నెలలో జరిగిన ఎన్నికలలోను పాల్గొనలేదు. ఇప్పుడును పాల్గొనటకు ఇష్టములేదని యు, తాను ప్రచారము సలుపనియు మండల కాంగ్రెసు కార్యదర్శిగారు చెప్పిరి. చిత్తూరు మండలమున స్వర్యా పార్టీ నామకరణము కాలేదు.

సదరు విషయమై ప్రచారము సలుపుటకు నాయకులును రాక యుండున్నారు. ఎల్లప్పుడును ఖైదరును ధరించి, కాంగ్రెసు మెంబరుగా యుండువారలు 2, 3 గురు, ఒకస్థానమునకు పోటీ చేయుదురని తెలియుచున్నది.

దేవస్థానం అధికారులు, తమ అధ్యక్షుని నిలిపి పనిచేయుచున్నారు. ఈవిషయమై మదరాసులో నుండు మామహంతుగారిని సహాయము చేయవలసినదిగా కోరి మాట్లాడి వచ్చిరని యు గొప్ప వదంతిగా యున్నది. మామహంతుగారు తాత్కాలికము వహించియుండిన మేలని ప్రజలు తలచుచున్నారు.

హిందీ ప్రచారము

ఇటీవల జరిగిన హిందీ పరీక్షలలో “ప్రవేశక పరీక్షకు 6 గురు, దరఖాస్తుల నిచ్చిరి. అయితే పరీక్షకు 6 గురు హాజరైరి. వారిలో నలుగురు పరీక్షకుండు కడలేరి. వారలలో, శ్రీ యుతులు యం. యం. వెంకటాచార్యులు బి.ఏ., పీడరు; పి. రాధాపతయ్యగారు బి. ఏ., పీడరు తిరుపతి. వీరిరువురు కోర్టులో వ్యాయామకాలములలోనూడా హిందీ నభ్యసించుచున్నారు.

దేశనాయకులు, నేట్ జమనాలాల్ బజాజుగారు, శంకరలాలు బాంబేగారు, పురుషోత్తమదాసు టాన్డెకగారు, మా పురమునకు వచ్చియుండిన నపుడు, మా మామహంతుగారితో కలిసి మాట్లాడినప్పుడు “హిందీ” మొమ్మల విద్యార్థులను, సంస్కృత పాఠశాల, ఆ యు ర్చేద విద్యార్థులను నేర్పించుటకు ఏర్పాటులు చేయులాగున చెప్పిరి. పత్రికలలోను, హిందీ బోధించుటకు హిందీ, తెలుగు, ఇంగ్లీషు తెలిసిన ఉపాధ్యాయులు వరకు కావలసియున్నట్లును వేతనము ఇచ్చులాగున ప్రచురపరచిరి. ఏలనో తెలిసినదికాదు. ఇప్పటివరకు “హిందీ” నేర్పించుటకు వసతులు ఏర్పాటు చేయక యుండున్నారు. తిరుపతి, తిరుమల యాత్రేత్రములకు ఉత్తరహిందూ స్థాన ముత్రికులు వేసకువల వచ్చుచున్నారు. వారు బజారం దేమి యితర స్థలములలో “హిందీ” తెలియని, తెనుగు అరవము తెలిసిన వారలతో మాట్లాడుటకు గాని అభిప్రాయముల నెరుంగటకు గాని వీలులేక పోవుచున్నారు. ఇప్పటికైనను వహంతుగారు, “హిందీ” నేర్పించుటకు ఏర్పాటులు చేసిన చాల మేల కలుగజేసిన వారగుదురు.

రైలుపట్టాలపై 3 పాడియెనుములు చనిపోవుట

తిరుపతి రైల్వే స్టేషను చాల చిన్నదనియు, పానంజన్య నిలుచుటకుగూడ స్థలములు వగైరాలు చాలవని మొరలిడు మండ, గడచిన ఆగస్టు నెలలో, స్టేషన్ కట్టడములు వగైరాలు కట్టుటకు పని ఆరంభించిరి. తిరుపతి తూర్పు స్టేషను ప్లాటుఫారమునకు పడమటి వైపున ఒక బాట యుండునని. రైల్వే కంపెనీవారు సదరు బాటలో స్కోకేటను యిరుప్రక్కల తొలుపును, ఇందులకు ఒకగేటు కావలసిని యేర్పాటు జేసియుండిరి. రైతులు, తమ బండ్లు పశువులు వగైరాలను, సదరు రైలుపట్టాలను దాటించుకొని పోలములకు పోవుచుండెడి వారు, గడచిన గేటు కావలసినది, రైలువచ్చునపుడు జాగ్రత్తతో అపాయములు ఏమియు కలుగుటకు ఎడమిచ్చక యుండుటావుండి నాడు. రైల్వే కంపెనీవారు రెండు మాసములపాటు సదరు

గేటును శాశ్వతముగా మూయించిరి. సదరు గేటునుపిసి నిలుపుచులేసిరి. రైలుపట్టాలకు అటువైపున యుండు పోలములకు, బాటగుండా రైలుపట్టాలను దాటుకొని పోవుచుండెడివాటికి, స్టేషన్ కట్టడములు అభివృద్ధి పరచు నిమిత్తమని, యీగేటును ఎత్తివేయించిరి. నోరులేని పశువులు, ఎటులనో అటువైపు పోవుచు మేయుచుండున్నవి. ఒకమాసమునకు మునుపు ఒకానొక రాత్రి సదరు గేటువద్ద నొక పాడియెనుముపై రైలుబోవుటచే సదరు ఎనుము బలియెనది.

కొన్ని రోజుల క్రిందట, వరుసగా, మూడు పాడియెనుములు పట్టాలపై పడి రెండు చనిపోయినవి. ఒకటిమృతం కాపె చక్రమెక్కుటచే బ్రతికినది. అయినను కాలిల్లేనది. నాగులేని వ్యగములు అనేక సంవత్సరములుగా మామూలుగావచ్చుచు పోవుచుండిన దారిని రైల్వే వారు మూసివేయుట వలనను, కావలసిని, నిలిపివేయుటవలనను క్రొత్తస్టేషను కట్టడములకు గాను 3 పాడి ఎనుములు బలియెనవి.

ఇకనైనను, రైల్వే, మామూలుగా యుండిన బాటను మూయక తెరచిన యిటువంటి కష్టములు, నష్టములు తొలగి పోవును. ప్రజలును సంతోషపడుదురు.

వరము

తిరుపతి, చెరువులో బొత్తిగా నీళ్లు లేవు.

నీటి గొట్టములందు ఉదయం 4 గంటలు కాలమున్ను, సాయంకాలం 3 గంటల కాలము మాత్రము నీళ్లు వచ్చుచున్నవి. పైగల్ ఎట్లు ఫలించునో తెలియదు.

కాళహస్తి డివిజన్లోని చెరువులు ముప్పాతికపాలు నిండినవి. పైగల్ ఫలించును.

నారాయణవం, నగిరి, చనరంబాకం, పూనిమాంగాడు గ్రామాదుల చుట్టు ప్రక్కల చెరువులు కొన్ని పూర్తిగా నిండినవి.

చిత్తూరుజిల్లా వార్తలు

(స్వకీయ విలేఖరి)

చంద్రగిరితాలూకాబోర్డు విభజనము

తిరు తిని, డిసెంబరు 8:—

ఈవరకుండిన చంద్రగిరితాలూకాబోర్డును రెండుగా విభించి కాల్వేటి నగరం జమిందారిలోని, తిరు తిని, పుత్తూరు డివిజనుల గెలిపి యొకబోర్డుగాను, చంద్రగిరి, కాళహస్తి డివిజనుల గెలిపి యొకబోర్డుగాను ఏర్పాటు జేసి పాలించవలయు నను తీర్మానము చంద్రగిరి తాలూకా బోర్డునందును చిత్తూరుజిల్లా బోర్డునందును పట్టుదలతో చేయబడి యుండెను. ఆతీర్మానానుసారము, ప్రభుత్వమువారును ఈమధ్యను అంగీకరించి యుండిరి.

కాల్వేటి నగరం జమిందారి తాలూకాబోర్డు అను పేరుగల సంస్థకు ప్రధానకార్యస్థానము (హెడ్ క్వార్టర్సు) కాల్వేటి నగరమందుంటా? పుత్తూరా? లేక తిరు తినియందుంటా? యను విషయమై ఆయాప్రాంతీయ ప్రజలు తీవ్రవాదములు చర్చలు గావించుకొనుచుండిరి. మొత్తమునకు ప్రభుత్వమువారెట్లు చేయుదురా యని ప్రజలెదురుచూచుచుండిరి.

స్థానికస్వపరిపాలనా శాఖా మంత్రులగు శ్రీహాసన్ రాజాగారు న్యాయమును వసతిని అన్నిటిని గమనించి, తిరు తినియే ఖాయమైన హెడ్ క్వార్టర్సుగా తాలూకాబోర్డునకు నియమించి చంద్రగిరి తాలూకాబోర్డునందుండు రికార్డులు, సామానులు, ద్రవ్యమాదిగాగలవాటిని సమముగా పంచించియున్నట్లును, రాగల 1926 జనవరి మాసారంభమునండి నూతన బోర్డును ప్రారంభించవలసినట్లును దయజేయించిన యుత్తరవులు మొన్ననే చిత్తూరుజిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటువారివ్వారా వెల్లడియై తిరు తిని ప్రాంతీయ ప్రజలయందు దపరిమితోత్సాహము గలుగజేసినది.

నూతనబోర్డునకు సభ్యులనియామకము త్వరగా బయలు వెదలి అగ్యుత ఉపాధ్యక్షుల యెన్నికలు రాగల 1926 జనవరి మాసమధ్యమున జరుగులాగు చేలియుచున్నది.

సబ్ ట్రెజరీ

తిరు తినియందు నూతనముగా తాలూకాబోర్డు ఏర్పడు కారణముచే యిప్పుడుండు చంద్రగిరి సబ్ ట్రెజరీకి పోవుట వచ్చుట కష్టమనియు, వ్యయప్రయాస లగుననియు యోచించి ప్రభుత్వమువారి యొరికి డిప్టీ కలెక్టరు కచేరియందే గౌతనముగా “సబ్ ట్రెజరీ” యుంచవలసినట్లు ఏర్పాటు గాజీయిరి.

జిల్లాబోర్డుమీటింగు

చిత్తూరుజిల్లాబోర్డు సాధారణ సమావేశము నగరియందలి పాళేగార్ పాఠశాలయందు 19-12-25 తేదీవారము సాయంత్రము 3 గంటలకు సమావేశమై కొన్ని ముఖ్యవిషయముల చర్చించి తీర్మానించులాగు చేలియుచున్నది.

తిరు తిని-చివ్వాడ రోడ్డు

తిరు తినినుండి చివ్వాడకు వేలంతేమార్గముగా వేయమండు నూతనరోడ్డును, చిత్తూరుజిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులగు శ్రీయ

కులు వి. మునుసామయ్యకు వి. ఏ. వి. ఎల్., ఎం.ఎల్.సి. వారు 6-12-25 వ తారీఖున పూర్తిగా తేలికగావించి రోడ్డునకు పలయునేర్పింట్లుగావించిరి. శ్రీనాయుడుగారు గ్రామములకు ముఖ్యములను స్వయంచుగా వెలిగిన గొప్పరైతు అగుటచే యీ సంవత్సరమునకు జిల్లామొత్తమునకు కూడా రరువది, గ్రామశాఖల నూతనముగ వేయించుచున్నారనట కెంతయు సంతసము పడవలసి యున్నది.

టోలుగేటు తగాదా

తిరుత్తని ప్రయాణికుల బంగళావద్ద నగరికనకమ్మ సత్రం షోరింగ్ పురములకు తిరుత్తనినుండి పోగల రోడ్డుమాడలస్థానమునగల టోలుగేటుకల్పాదుగుమస్తా యొకడు, కార్యేటి నగరంరాజుగారు మోటారుకారున నగరిమార్గముగా తిరుత్తనికి నేర్పించుండగా, బండి నిలుపుటకు ఆహ్వానమును సూచించు జెండాచూపుచు, అమర్చాడగా ప్రవర్తించుచు టోలుగేటుకు మడుగును బండియొక్కముందు విద్యుచ్ఛక్తిదీపపు తీగను తెరిపివాడని యాయూరి నల్ల పేజుప్రేటువారి కోర్టున, రాజుగారి మోటారు డ్రైవరు దావా యిచ్చియున్నాడు.

మోటారుబస్సు సర్వీస్

ఈయూరియందలి శ్రీసబ్రహ్మణ్య మోటారుబస్ సర్వీసువారి పరిపాలనావిధానమున గల లోపములచేతను సర్వీసు లోని యుద్వేగియులకు గల మనస్ఫుర్తలతోడను కాలపరిమితి ననుసరించి బండ్లు నడచు ఏర్పాట్లు వగైరాలులేక, ప్రయాణికులయంద సంతృప్తి హెచ్చిపోవుచున్నది. ఒక్కొక్కపరి ప్రయాణికుల లబధిమితముగ గ్రహముల పాలగుచున్నార గాన, విషయమును స్వంతదాగు గమనించి చక్కశ్రీ యేర్పాట్లుచేయుటకు పలువు రభిలషించు చున్నారు.

వేరుసెగపైరు

తిరుత్తని ప్రత్యూరు డివిజనులలో కొన్ని భాగములయంద దీ మధ్య పడినట్టియు ఇప్పుడును గరియుచున్నట్టియు వర్షాధిక్యము వలన ప్రత్యేకమునకు సిద్ధముగా యుండు వేరు సెగపైరు పూర్తిగా నష్టమై రైతాంగమును, రైతాంగమునకు అప్పిచ్చి యుండిన వర్తకులను అల్లాడుచున్నారు.

వాతావరణము

పగటియందును రాత్రులయందును యాదగారి వీచుచు చలి యమితముగా నున్నది. వర్షము కొన్నితేడవలయందు పూర్తిగాలేకుం కొన్నిప్రాంతములు పుత్తూరు తిరుత్తనితాలూకాలలో తూర్పు భాగములయందు వర్షము విశేషించి గరియుచును ఒక్కొక్కపరి తుంపరులు రాలుచునే యుండియు రైతాంగమునకు శ్రమగలిగించుచున్నది. జిల్లామొత్తమునకు కొన్ని భాగములయందు మాత్రమే వరిపైర్లు బాగుగా నున్నవి.

గౌతమీ స్వరాజ్యశ్రమము పోలవరము

(స్వకీయవిలేఖరి)

శంఖుస్థాన

పోలవరము గ్రామము న 5-వ తేదిన గౌతమీ స్వరాజ్యశ్రమము స్థాపించబడెను. శంఖుస్థాన జడపబడెను. చేబియ్యం స్థానయ్యగారు ప్రధానస్థానములు. ప్రధానమున ప్రయోచించినట్లు శ్రీ దేశభక్తుడు రానందున బ్రహ్మశ్రీ బులుసు సాంబయ్యగారి రధ్యక్షత వహించిరి. గౌతమీ సత్యాగ్రహస్థానములు బ్రహ్మశ్రీ డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యముగారు, ఆశండాశ్రమ స్థానములకు తల్లాప్రగడ నరసింహశర్మ, ప్రకాశరాయుడు గార్లును చిత్తరంజన్ పత్రికాధిపతులు వెన్నేటి సత్యనారాయణగారును, పూర్వ పల్లెటూరు పత్రికాధిపతులు శరీవారపు సుబ్బారావుగారును దువ్వూరి సుబ్బయ్యగారు కనుమ ధర్మన్నగారు ఇంకను ప్రముఖులు విచ్చేసిరి. శ్రీసాంబయ్యగారు స్వరాజ్య సంస్థాపనావశ్యతను, ఆభావమును ప్రజలలో బాగుగ వ్యాపింపజేయుట కిట్టి ఆశ్రమములెంత అవశ్యకములో చక్కగా వివరించి స్వరాజ్యముయొక్క నిజస్వరూపము సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునియు అందులకు కాసకోలంఘనమే సాధనమనియు ప్రజలందులకు సంసిద్ధులగు ఇట్లు తయారుచేయుటయే ఆశ్రమమువారి విధియనియు తెల్పి గ్రామవాసులు నిర్భయముగా వారికి సర్వసహాయము చేయవలయునని హెచ్చరించి, ఆశ్రమము దినదినాభివృద్ధి చెందుగాక యని ఆశీర్వాదించిరి.

తర్వాత డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యముగారు తాము చెప్పవలసిన దేమియు లేదనియు అంతయు సాంబయ్యగారికి నుడివరియు, ఆశ్రమము త్వరలో అభివృద్ధిపడవలయునని ఆశీర్వాదించిరి.

పిమ్మట దేశబాంధవి సుబ్బయ్యగారు సభ్యులు హాజరై తాము చెంద ఒకటిరెండు పద్యముల తమ మృదుమధుర కంఠమున చదివి ఆశ్రమము నాశీర్వాదించిరి.

తర్వాత, అగ్ర్యక్షులు, ఆశ్రమ స్థాపన విషయమై చిరకాలమునుండి ప్రయత్నించుచు వారును, ప్రస్తుతము చిత్తరంజన్ పత్రికాధిపతులు హాజరైయునగు శ్రీ వెన్నేటి సత్యనారాయణగారు లేను ఆశీర్వాదసవాక్యములు తెల్పెనని నుడువగా శ్రీ సత్యనారాయణగారు జనుజను ధ్యానములమధ్య లేచి, తాము ఒకప్పుడు ఆశ్రమము స్థాపించవలయుట వాస్తవమనియు ఇప్పుడు ఆ తలంపు సంపూర్ణముగ వదలుకొంటిమనియు నుడివి, పెద్దవరుగులెత్తి లాభము లేదనియు, ప్రజలు భయపడకుండా నెమ్మదిగా అడుగుదీసి అడుగుపెట్టు చుండవలయు ననియు ఆశ్రమవాసులకు చక్కని సలహా నొసంగిరి.

తర్వాత, తల్లాప్రగడ నరసింహశర్మగారు, దేశములో మత, కల, రాజకీయ అసహనములు ప్రబలి యున్న వనియు, దానిని పారద్రోలి, స్వాతంత్ర్య సంపాదనముచేయుటకే ఈ ఆశ్రమము బుద్ధవిందుచున్న వనియు, కావున ఆశ్రమవాసులు ప్రజలకు ఉత్తమాదర్శులు చూపుటకై సర్వసమర్థులగు సిద్ధము కావలయునని హెచ్చరించిరి.

అంతట శ్రీ పునులూరి కోదండరామయ్యగారు (ఆశ్రమ వాసులు) కొద్దివెలకే ఎకరముభూమిని ఆశ్రమస్థలమునకై దయచేసిన మైనద జూించారుగారికి కృతజ్ఞత తెల్పి శ్రీ డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యముగారిని తమ సత్యాగ్రహశ్రమమున కీ స్వరాజ్య శ్రమము పిల్లగా తలంచి సర్వసాయము చేయవలయునని ప్రార్థించి ప్రస్తుతము జాతీయ పాఠశాల మాత్రముతో ఆశ్రమము ప్రారంభింపనున్నా వని నుడివరి. ఆశ్రమ స్థాపకులు చేబియ్యం సామయ్యగారు అగ్ర్యక్షులకు ప్రేక్షకులకు నందనము లర్పించగా సభ్యుగి నెను.

ఆశ్రమస్థలము

పోలవరగ్రామమున ఒక చివరయన్న ఎకరభూమి ఒక నైపు కొవ్వూరు రస్తాయును మరియొక వంక ఫర్లాంగు దూరము గోదావరీనదియు గలవు. ఆశ్రమములనుండి చూచి ననా విశాలమును అఖండ గోదావరీయు గోదావరీనద్య పట్టిన ము పుష్పాత్మేత్యును, ఆవలిగట్టన రామగిరి దుర్గము మున్నగు చారిత్రిక ప్రసిద్ధక పవ్వతపంతులును దృగ్గోచరమై, ఎట్టివాని కైనను, పవిత్రములును ఉన్నతములును విశాలములునగు భావము బుడయింప చేయగలవు.

మహానందీశ్వరయోత్ర

ఆశ్రమస్థాపనకై ఏతెంచిన ప్రముఖులు ఆశ్రమవాసులు కలిసి సమీపములో గోదావరీ మధ్యమందు చిన్నితీవ్రపై వేంచేసియున్న వహానందీశ్వరుని శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామివారిని నేమించి వచ్చిరి.

బహిరంగసభ

రాత్రి 8 గం. 30 నిమిషమున రామకోవిలవద్ద బహిరంగ సభ జరిగెను. ప్రధానమున శీతానగరం సత్యాగ్రహశ్రమవాసి రామచంద్రుని వెంటబుచ్చగారు 'రామస్మరణ' గావించి కొన్ని వంతుల సంవత్సరముల క్రిందటనే రాముని నిరసించిన గొల్కొండ ప్రభుత్వమును, రామదాసుగారి నాయకత్వమున ఢిక్కరించిన భద్రాచలరాజ్యమున ఇంకను ఆక్రమింపబడుచున్నందున, ఆ అగ్ని రగల్కొన్న దైవమారమున నీ ప్రభుత్వము ఢిక్కారము నకుండుటయే నీటి ఆశ్రమాద్దేశముని నుడివరి. తర్వాత విలావర్లుల రామలింగంగారు స్వరాజ్యమే అవశ్యకమో విరివిగా చర్చించిరి. తర్వాత శ్రీ సాంబయ్యగారు ఇతర స్వతంత్ర దేశము లన్నియు ఎట్లున్నదియు, మనదేశ మెట్టి హిందూస్థానియందున్నదియు వివేచించుట పాలన హేయమనియు త్వరలో యీ దాస్యమును విడదొందుకొనవలయుననియు నుడివి, స్వరాజ్యమున గా సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమే యని విరివిగా చర్చించి విశేషపరచిరి. కాసకోలంఘనమే అందులకు సాధనమనియు సర్వసమర్థులముచేసి ప్రాణత్యాగమునకైన సంస్థలయియున్న ఆశ్రమ వాసులకు సామయ్య కోదండరామయ్యగార్ల క్రింద అందులకై తయారుగావలయుననియు హెచ్చరించిరి. గవర్నరుగారికై పాలవరగ్రామము ౧౦౦౦౦ రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి "మేము బానిసలమని" అగవర్నరుకు సలాముకొట్టుట అవమానకరమనియు, ఆధనము మరివిధర్యకార్యమునకైన వెచ్చించిన సద్వియోగముచేసిన ట్లగననియు నుడివరి. ఇట్లొకగంటవరకు గంభీరోపన్యాసము జరిగినదిగానె సభ ముగిసెను.

తూర్పుగోదావరి జిల్లాబోర్డు

పరిపాలనానివేదిక

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాకినాడ, డిసెంబరు 6:—ఈనెల 5-వ తేదిన కాకినాడలో తూర్పుగోదావరి జిల్లాబోర్డు మీటింగు జరిగినది. గతసభకు పరిపాలనానివేదిక సకల్లను సభ్యులకు పంచిపెట్టలేదను కారణమునను మరొకరిని లేనిపోని అనుమానములు పెట్టుకొని యును సభ్యులు నివేదికను అంగీకరించకపోయినను యీసర్వాయము నివేదికను సభ్యులందరకు పంచిపెట్టి యుండుటచేత శ్రీమయగా అంగీకరించవలసిన దనియు, సభ్యుల లోద్బాటును సహకారమును కోరుచున్నాను గాని వారికి గౌరవలోపము చేయువాడను కాననియు అగ్ర్యక్షుడు రావుసాహెబు మాదిరెడ్డి వెంకటరత్నం నాయుడుగారు ప్రారంభమున ఉపన్యసించిరి. సభ్యుల తరపున మ-రా-శ్రీ డిక్కిన వెంకటరత్నం చౌదరిగారు చెప్పచు అగ్ర్యక్షునియందు తా మందరును గౌరవ ముంజకలసిన బాధ్యత గలదనియు ప్రతికూలముగా వెళ్ళువారముకామనియూ, యెప్పుడును తామందఱును సహాయపడుచుందుమనియు, సభ్యుల యెడ ఏ విషయమైన అవిశ్వాసము నుంచుకొన రాదనియు కోరిరి.

పిమ్మట పరిపాలనానివేదికవిషయ చర్చయై స్వల్పమాధ్యులు జరిగి ఆమోదింపబడెను. కొన్ని ఎస్టిమేట్లు గూడ మంతాడ కాబడెను. బోర్డునకు వచ్చు ప్రాబ్లింట్ గ్రాంటు రూ 50,000 లును, విరు తాలూకా బోర్డుల వర్కులకు పంచిపెట్టుటను గురించియు, జిల్లాబోర్డును తాలూకా బోర్డును ఎంతెంత కంటే బుగ్గడను చేయుటను గురించియు ప్రశ్నరాగా, పెద్దాపురం తాలూకాబోర్డునకు ద్రవ్యము చాలమి కంట్రీబ్యూషను యివ్వ లేదనియు పనులకు సామెక్కున ఆవశ్యక మనియు శెప్ప బడగా తీవ్రచర్చ జరిగి చివరకు అన్ని తాలూకా బోర్డులకు నందర గ్రాంటు సహాయముగా పంచిపెట్టుటకును జిల్లాబోర్డు తన వాటా కంట్రీబ్యూషనుకాక రూ 5000 లు అధికముగా పెద్దాపురం తాలూకాబోర్డు తరపున యిచ్చుటకును బోర్డువారు అంగీకరించిరి.

1924-25 సం॥ పరిపాలనా నివేదికయందలి కొన్ని ముఖ్యవిషయము లీక్రింద తెలుపబడెను.

ఆదాయవ్యయము:—సంవత్సర ప్రారంభమున యావత్తు నిల్వ రూ 5,80,356. సంవత్సరమునందు యావత్తు వసూళ్ళు రూ 20,48,278. గతసంవత్సరమునందు వసూళ్ళు 19,12,754. ఈ సంవత్సరమునందు యావత్తు వ్యయము రూ 21,67,187. గతసంవత్సరమునందు రూ 17,81,619. సంవత్సరాంతమున మొత్తము నిల్వ రూ 4,61,457. పన్నులమొత్తము డిసెండు గూ 7,31,403; వసూళ్ళు రూ 6,47,801. రూ 88,792 వసూలు కావలసిన నిల్వ. అందులో రూ 813 (ఇంటిపన్ను) కొట్టివేయబడెను. పన్ను కాని పన్నుల బాపత్తు మొత్తము డిసెండు రూ 2,66,956, మొత్తము వసూలు 1,88,633, వసూలు కావలసిన నిల్వ రూ 78,785. ఇందులో రూ 5,543 కొట్టివేయబడెను. రివిన్యూ అక్కౌంటుక్రింద నిరసనిల్వ జిల్లా బోర్డు కారకు రూ 1,94,889, తాలూకాబోర్డుల తాలూకు రూ 1,50,501, యూనియన్ బోర్డుల తాలూకు రూ 84,205. వంతెనల నిర్మాణము నిమిత్తమైన ఋణము బాపత్తు వసూళ్ళు యివ్వగా నిల్వ రూ 16,000.

రోడ్లు:—సంవత్సర ప్రారంభమున రోడ్లమొత్తం నిడివి 175 మై. 2 1/2 ఫ.ల కంకరరోడ్లున్న 312 మై 1 ఫ. మట్టి రోడ్లున్న సంవత్సరములో ఒకమైలు ఆటు ఫర్లాంగుల మట్టి రోడ్లును కంకరవేయబడెను. క్రొత్తగా 24 మై 4 ఫ. మట్టిరోడ్లు వేయబడెను. డెబ్బతాలూకాలలో అనేక గ్రామములు మెయిన్ రోడ్లతో కలుపబడి యుండలేదు. వీనికైన అట్టి సంంగపు రోడ్లు ఉన్నయెడల అవి కంకర లేక వంతెనలు లేక యీవిధ వంగా అగ్రమణితితో నున్నవి.

కంకర, తూములు, వంతెనలు వేయవలసిన మట్టిరోడ్లు పొడవు అధికముగా నున్నది. అందు విషయమై కొన్ని లక్షల రూపాయలు ఆవశ్యకమై యున్నది. ఆదాయములో నిచ్చెడి సొమ్మును బోధువారి గవర్నమెంట్, కంట్రీబ్యూషను సొమ్మునుకలిసి కంకరరోడ్ల బాగులకైనను 58 పోవుటలేదు. ఒక్క అమలాపురం తాలూకాలోనికొకరొడ్లకు తృప్తికరముగా బాగుచేయవలెనంటే రూ-1,81,000 లు కావలెను. 1924-25 సంవత్సరాంతపు నిల్వచాల ఎక్కువగా నున్నట్లు కన్పించుట విస్సంశయము. అందులకు కారణముగా నుండు రూ 82,000 సంవత్సరాంతమున వశపరచబడినవి.

పూర్తికాని పట్టణములను ఆసామ్య వినియోగపడుటకు ఏర్పాటు చేయబడుచున్నది. శేషించిన నిల్వ గుమారు రూ 1,12,000 లలో, యాజమానులను సంవత్సరమునకు (1925-26 కు) రూ 81,000 ప్రాంతభర్తీలకు తీసికొనడమైనది. ఇంక రూ 78,000 యితర అవసరములకు కావలసినట్లు కనిపించును. ఈసంవత్సరమున కనీసం బిడ్డలకు ములనల పొడవైనట్లు మరమ్మతులకు దాదాపుగా ఆసామ్య సరిపోదు. మరియు, గవర్నమెంటు వారిసలహా ప్రకారము ఫీకాపూరం తాలూకాలోగల కంట్రి బ్యూరును యివ్వలసియుండుట కూడ ఆలోచింపవలసియున్నది. గవర్నమెంటువారు బోర్డునకు అధికమైన గ్రాంట్నిచ్చి సహాయమునకు వచ్చినగాని ప్రారంభింపబడిన మట్టిరోడ్లు వంటివైన సంప్రాప్తత నొందలేవు.

అమలాపురం (ఒకవిలేఖరి)

4-12-25. ఇక్కడ లోకలోకంను ఆమలపత్రికలో డాక్టరుగానున్న కె.ఎస్.ఎ. కృష్ణమూర్తిగారు మన్నారగుడికి బదిలీకాబడినందున నిన్నటికోసం వారిపేరు హితులంగనకు కలసి వారికి బీహెచ్.వి. ఇచ్చిరి. ఆరమయమున పారుపూడి చలయ్య కామ్రూపుగారి పాటకచేరియు, ఆత్మగారి నారాయణ రావుగారి బీదలపాటకమును జరుగబడినవి.

చేబడికొట్టిన డాక్టరుగారి పేరే జి. కాంతారావుగారు అభ్యర్థించు స్థానానికి ఆప్టయంటుకావడమే విరుహదని న్యాయస్థానము నుండి తెలిసింది. అక్కను యిక్కడ పోలుగానున్న బి. ఎల్. కామ్రూ, బి. ఎ. డి. యల్. గారు కె.ఎస్.ఎ. కృష్ణమూర్తిగారికి పేరుకొలుపు నిచ్చుచును, డాక్టరు కాంతారావుగారికి పాటకమును నిచ్చుచును మాట్లాడిరి.

అడయూరు (స్వకీయవిలేఖరి)

ప్రాకృతిక దేశములు

అడయూరు దిసంబరు 3-మొన్న అడివారము మధ్యాహ్నము. శ్రీ డి. రాజగోపాలాచార్యులు బి. ఎ. ఎల్. ఎల్. బి. (కాంటాబు) గారు ప్రాంత పక్షము దేశములలోని విజ్ఞానములను గురించి, దివ్యజ్ఞాన కళాశాల మందిరమున గంభీరపద్యాన మిచ్చిరి. ప్రిన్సిపాలు జి. వి. సుబ్బారావు పంతులు ఎం. ఎ. గారు అధ్యక్షత వహించిరి. శ్రీరాజగోపాలాచార్యులుగారు, తమ యువసాహసమున, లోకకల్యాణమునకు అన్ని దేశములవారి సహకారము కావలయు ననియు, ఆయా దేశములవారు తామే గొప్పవారమనియు, ఇతరులు తక్కువవారనియు ఏమాత్రమును భావించక తమ విజ్ఞానము ప్రపంచమేర్పరచునకు వినియోగింపవలయు ననియు సూచించిరి.

జావా నాటకములు

జావాదేశమునుండి యిచ్చబడిన నాటకములను వచ్చిన సభ్యులు ను హాభారత, రామాయణ కథల లోని రంగములను కొన్ని గతవారమున ప్రదర్శించిరి. నటకులు తమ దేశమున ఈకథలలో నేరీతిని మార్పు కలిగినదియు, సూచించుచు, అతిగంభీరముగ తమ ప్రాంతములను ప్రదర్శించిరి. జ్యూబిలీ మహోత్సవములలో వైతము వీరు మరల వీరిని ప్రదర్శించెదరని వినుచున్నాను.

విద్యావిషయము

చెంగల్పట్టణము విద్యాధికారులను సి. డి. సుబ్రహ్మణ్యము శ్రేష్ఠిగారు ఇచ్చటి దివ్యజ్ఞానకళాశాలను పరిశీలించుటకు వచ్చిరి.

దేవాలయములు

ఇచ్చటి దివ్యజ్ఞానసహజమందిరమున అన్ని మతముల దేవాలయము లాంధ్రుల ప్రపంచము నందలి అన్ని మతముల సమ్మేళనమునకు ఎంతయో యుపయోగకరమని కొందరు తలంచి సభ్యులకు అనుమతితో హిందూదేవాలయమును నిర్మించిరి. నిర్మాణమునందు పూర్తియైనది. జ్యూబిలీ మహోత్సవ సందర్భమున ప్రారంభమహోత్సవము జరుగును. ఇందు హిందూ మతమునందలి అన్ని శాఖలవారు ఎట్టి తారతమ్యము లేక పూజలను నిర్వహించుటకు వచ్చును.

కొంతమంది డాక్టరు కోరికచే డాక్టరు దేవాలయమును, క్రైస్తవుల సాహాయ్యమున క్రైస్తవ వాలయమును ను సుసంపన్నము చేయుటకు ప్రోత్సహము చేసి దు సహవానిని నిర్మించుటకు ఏర్పాటు చేయబడుచున్నది. జ్యూబిలీ మహోత్సవములకు ఇచ్చియు సాధ్యమైనంతవరకు పూజకు సిద్ధము లగుటకు వచ్చుచున్నాడు. సభవారి యానాతనపద్ధతి కెంతయు సరళము. గాను సర్వముత సమ్మేళనమునకు చేయుచున్న ప్రయత్నములు విశ్వముగా కొనసాగు గాక!

నెల్లూరు (స్వకీయ విలేఖరి)

ఆర్యవైశ్యసంఘము

మునిసిపల్ సంఘోపాధ్యక్షులకు సన్మానము

శ్రీయుత విస్వా రాజగోపాలరావుగారికి (కాంగ్రెసు ప్రతినిధి) నెల్లూరు మునిసిపల్ సంఘోపాధ్యక్షులుగా గెన్నుకొనినందులకు తమ సంతోషము వెల్లడుచుచు శ్రీరాజగోపాలరావుగారిని ఉచితరీతి సన్మానించి గౌరవించుటకు ఈనెల 6 తేదీ ఆదివారం సాయంకాలము 4 గంటలమీదట నవాబుపేట గవర్నమెంటు బాలికాపాఠశాల భవనమున స్టాంహాన్ పేట, నవాబుపేట ఆర్యవైశ్య సంఘము వారి కమహాసభగావించిరి. పురజనులనేకులు అన్ని పక్షములవారును ఉత్సాహపూరితులై విచ్చేసియుండిరి. శ్రీరాజగోపాలరావుగారికి సరసిహార్యులు. బి. ఎ. డి. యల్. గారు ఈమహాసభ కధ్యక్ష వహించున క్షేణియుపబడియుండెను. కానికొన్ని యవసర కార్యములచే శ్రీ ఆచార్యులవారు గ్రామము వదిలి వెళ్లియుండుటచే, ఈమహాసభకు రాజాలమండిరి. సభకుల యభిప్రాయమున శ్రీయుత తూములూరు శివరామయ్య పంతులుగారు సభాధ్యక్షత వహింపవలయునని శ్రీయుతకొండేటి శేషయ్య శ్రేష్ఠిగారు కోరగా, పంతులుగారును అంగీకరించిరి.

ప్రథమమున సభకు లెక్కగను ఫలహారముల నారగించిరి శేషత నీదిగున సన్మానపత్రము జరుగబడినది.

సన్మానపత్రము

మల్ల రాం రాం శ్రీ విస్వా రాజగోపాలరావు బి. ఎ. డి. ఎల్. గారికి (నెల్లూరు ఆర్యవైశ్యసంఘసభ్యులు వినతిపూర్వకముగ అర్పించు సన్మానపత్రం)

అయ్యో, తమరు నెల్లూరుపురపాలక సంఘమునకు ఉపాధ్యక్షులుగా ఎన్నుకొనబడినందులకు మాసంతోషమును తెలుపుటకై ఇచ్చట మిమ్ము హానించుచున్నాము. తమమునుసంపాటిలో విషయమున అలూర్వమైన ఉద్దేశములు ఉన్నవనియు తమకు వైజమరు ఉదారస్వభావము తమ ఉత్తమోద్దేశములకు మెరుగుబెట్టి పురోభివృద్ధి తోడ్పడగలవలె మేమెలుంగుచున్నాము. కావుననే సర్వేశ్వరుడు మీప్రయత్నమును సఫలము చేసినాడు. నేటినుండి మాప్రయత్నములు గట్టిగైనవని నమ్ముచున్నాము. ఇటీవల పట్టణ పారిశుధ్యమునందు తమరు జూలై 25 వారల కష్టములు రాగించుట యందు తమకుగల యోషికవ్యయప్రయోగం గమనింపక పట్టణమందలి మారుమూల దర్శించుట యందు తమకు గల కార్యపరత, కాన్నిలు చర్చలందు తమరు వహించు జాగరూకత నిష్కృతపాతము మొదలగునవియే ఈమానమృతమున ప్రాది చేయుచున్నది. తమకీ సమయమున మాకుగల కొన్ని యిబ్బందులను తెలుపదలచితిమి. వాణిజ్యమునకు అనాదినుండి పేరుబడి పురపాలక సంఘముయొక్క పరుంబడియుం నెక్కువ భాగము ఇచ్చుకొనుచున్న స్టాంహాన్ పేట నవాబుపేట మున్సిపాలిటీ పౌరకార్యములను పొందుటయందు చాల వెనుకబడి యుండుట తమకు తెలిసియున్నది. పలుమారు మేమంపుకొనిన విజ్ఞాపనలకు ఫలముగ మునిసి పాల్టీ వారొసగిన సెకండరీ పాఠశాల మాకు తప్పి వీని గలిగించలేదు. అందరిలోపముల సవరించి మూడవపాఠశాలను చేర్చి పాఠశాలను వృద్ధి లేగలేదము. మాపేటకు కూరగాయల మార్కెట్టు చాలా అవసరము. జనమును పరుంబడియు. ప్రాతినిధ్యము నొసంగుటయందు ముఖ్యంశములను మాపేటకు ముప్పును ప్రతినిధులు చాలరు. ప్రకృతి పరిస్థితులవలన మాపేటలు ఆరోగ్యసంతుష్టముగ నుండవలసి యుండెను మున్సిపాలిటీ యిబ్బందులు అనారోగ్యతను అభివృద్ధి కెంగించుచున్నది.

పైపేర్కొనబడిన కష్టములు తమ సహాయముచే నీడేరి గలవని నమ్ముచున్నాము. ప్రస్తుతము కాన్నిలునందు వీరుచుండు వాతావరణము కాంగ్రెసు వారు పోసిన యందు చూపుచుండు శ్రద్ధా భక్తులు, పౌరులయందు గలిగిన ప్రచండ సంఘటనము మారాకేతు సాఫల్యమునకు తోడ్పడ గలవని నమ్ముచు దయామయుడగు సర్వేశ్వరుని మీ కాయురారోగ్యాభి వృద్ధిగలిగించి తమకు నిరంతర దేశసేవకుగల చేయమని భక్తిపూర్వకము ప్రార్థించు మీవి శ్రులు,

ఆర్యవైశ్య సంఘసభ్యులు.

జై నాథ్ మెకాగారి కృతజ్ఞతాపత్రము. శ్రీయుత రాజగోపాలరావుగారు ఆర్యవైశ్య సంఘసభ్యులకు వందనలతో నీడీను కృతజ్ఞతాపత్రమును జరిపిరి మహాశయులారా, తమ ప్రేమపూర్వక సన్మానమునకు నేనెంతవరకు అగ్రహణ యని సంశయించుచున్నాను. తమ ఆదరమునకు పాత్రుడనగుటకు శక్తివంతన లేక ప్రయత్నించెదను. ఈప్రయత్నమునందు నాకునలయు సావధ్యమును బ్రసాదించు గాకయని అనుదినము సర్వేశ్వరుని ప్రార్థించుచుండును.

నేను-యిటీవలనే కాకొనిలు సభ్యునిగ పరిగణింపబడితిని. నేనటకు పోకపూర్వమే కాంగ్రెసు పార్టీ వారు ప్రశంసనీయుగు విధమున పరిచేసి యుండిరి. 1924 సం॥ సెప్టెంబరు మొదలు వారుచేయుచుండినపని స్థానికస్వపరిపాలనా సంఘమువారు ప్రవరించిన, నెల్లూరు మున్సిపాలిటీలో కాంగ్రెసువారు చేసిన

పని యను కరపత్రమువలన విడితేము కాగలదు. అనవసరమును వ్యయముల తగ్గించుట యందును, బడ్జెటు కమిటీలో ప్రజాను రంజకముగ నూచనలు చేసి వాని సాఫల్యమునకు పోరాడుట యందును- గోహింస నిలుపుటను, త్రాగుడు తగ్గించుటను- లేటుపేయర్ల సంఘమును స్థాపించి ప్రజాభిప్రాయమును కనుగొనుటయందును, పట్టణమందు విద్యా సంస్థల పరిక్షించి, అందరిలోపములను కాకొనిలుకు తెలుపుట యందును, వడకుట, హిందీ మొదలగువానిని పాఠశాలలలో ప్రవేశపెట్టించుటను- వీరుచేసిన ప్రయత్నములు ప్రసంసార్థములనుట నిస్సంశయము. ప్రజలు వీరికి తగిన విధమున తోడ్పడవచో వీరు తమ నిరుపమానముగ దేశసేవచే వారి మెప్పింపగలరు.

కాంగ్రెసుపార్టీ యందు సభ్యుడనుగా నున్నందుకు గర్వపడుచున్న నేను ఈసమయమున మాపార్టీ వారి ఆదర్శములను, అభిప్రాయములను తమకు నివేదించుట యుచితమని తలచెదను. కాంగ్రెసుపక్షమువారు క్రిందవివరింపబడిన ముఖ్యనూత్రములను తమయెదుట నుంచుకొని పనిచేయ దలచిరి. 1 వన్నులు తగ్గించుట, 2 మున్సిపాలిటీ యందు వ్యయమును తగ్గించుటకు ప్రయత్నించుట, 3 మున్సిపల్ పరిపాలనను ప్రజాయుత్రము చేయు నుద్దేశముతో లేటు పేయర్ల సంఘమును ప్రతిపాదనందును స్థాపించి ప్రజలకు తమ హక్కులను గూర్చి బోధించుట, 4 ముఖ్యంశములను గూర్చి లేటు పేయర్లకు ఉపవాస్తవ కరపత్రములను నెలుకపరచి ప్రజాభిప్రాయమును కనుగొని తదనుసారముగనడచుకొనుట, 5 కాంగ్రెసు నిర్మాణకార్యక్రమము అనగా చూలబడుటకు, అస్పృశ్యతానివారణ, మద్యపాన బహిష్కారము, జాతీయ విద్యావిధానమును పోషించుట మొదలగువానికై పాటుపడుట. ఈహంశములు ప్రజాహెడకములగుచు కాంగ్రెసుపక్షమువారికి జనులు తోడ్పడవలసిన ధర్మము వారియందున్నది. తమ ధర్మమును సాధ్యమైనంతవరకు ఆచరణయందుంచి ఫలఫలములను సరకునేయక ధర్మ నిర్వహణ మొనర్చుట కాంగ్రెసువారి పనియై యుండగలదు.

మన పేటల విషయమై తమరు తెలిసిన కష్టములను నేనును గమనించినాను. వానిని పోగొట్టుటకు శక్తివంతన లేక ప్రయత్నించెదను. తమరు నాపైజూపిన ప్రేమకు మరల నావందనముల నర్పించుచున్నాను. భగవంతుడు మనకందరకు వలయును త్యాగమునగి ఆర్యుడందుగాక! ఆయన కటాక్షమున్న మన శేవని యసాధ్యమగును!

ఈప్రకృత్యైరానంతరము అగ్ర్యక్షులు తూములూరు శివరామయ్యగారు ముచ్చటించుచు మూడవ వంతు మున్సిపాలిటీ పన్నును చెల్లించుచుండియు ఆర్యవైశ్యులట్టి సమాజములు గావించి తమయభిప్రాయములను తెలుపుట కిదియే ప్రథమమనియు నికమందు ఆర్యవైశ్య సంఘమువారు మున్సిపాలిటీ విషయమున నెక్కువ శ్రద్ధ పుచ్చుకొనుచు, తమకష్టములను చర్చించుకొని తమకృతినీధుల మూలమున వలయు పౌరకార్యములను కలుగజేయించుకొనుట ఉత్తమమైన మార్గమని తెలిపిరి. మరియు శ్రీయుత రాజగోపాలరావుగారు చాలకాలముగా మునిసిపల్ వ్యవహారములయందు శ్రద్ధవహించి కొన్ని ముఖ్యమైన అభిప్రాయములకలిగి యున్నారనియు పురజనులను యితర మునిసిపల్ సభ్యులును వీరితో నేరీభవింపుచో పురమున కెక్కువ మేలు చేపరగలదనియు చెప్పిరి.

అంత ఆర్యవైశ్యసంఘ పక్షమున శ్రీ కొండేటి శేషయ్య శ్రేష్ఠిగారు అగ్ర్యక్షులకు సభ్యులకును వందనము లర్పించిరి. రాత్రి 7 గంటలకు సభ ముగిసెను.

ఏలూరు మున్సిపాలిటీ (స్వకీయవిలేఖరి)

కొన్ని మిటింగు

డిసెంబరు 6:- ఏలూరు మున్సిపల్ కాన్సిల్ వారి నైపుత్ మిటింగు నిన్నటిదినము సాయంకాలము 5 గంటలకు జరిగినది. చేర్మకుగారుగాని వైస్ చేర్మకుగారుగాని యాసభకు రానందున, కాన్సిల్లోకోరికమీద శ్రీరాజా భుజంగరావు జూద్యు జమీందారుగారు అధ్యక్షత వహించిరి.

ఈమిటింగు టోలుగేటు కంట్రాక్టరు వై. జయరామ స్వామిగారు గావించుచున్న అక్రమచర్యలకు విమర్శించి, వారిపై చర్య ధీసికొనుట కేర్పడుపబడినది. టోలుగేటులపద్ధతి ఎల్లరులను గయరా జంతువులమీది యాకంట్రాక్టరు పన్నుచూపు చేయుచుండెను. దానిపై ప్రజలలో కొంతకాలముక్రింద అలజడి బయలుదేరుచేత, కాన్సిలువారు వెనుకనే విమర్శించి, కంట్రాక్టరు అంతటినుంచి సదరుపన్నులు నిలుపుచేయుటకును, అందుమాగమున కంట్రాక్టరుకు కలుగునవ్వముక్రింద మున్సిపాలిటీవారు రు 1000 లు ముదరా యిచ్చుటను యేర్పాటుచేసిరి. ఆప్రకారము ఒరిగించుటకు కంట్రాక్టరుగారు యిష్టపడెను. కాని పెంబుపాడునుంచి గొడ్డను తోలి తెచ్చుచున్న యొకకాపును టోలుగేటు గుమాస్తా అటకాయించి ఆరుజంతువులకు రు 0-12-0

వనూలుచేసినట్లు శ్రీరాయవల్లివది. ఆకాపు తనవద్ద పైకము లే పని మొత్తుకొన్నను అనుమానా విధక చేతిలోనిచేబును లాగు కొని, యారసీదు మీద పడవేసినట్లు అందు తెలుపబడినది. ఈ శ్రీరాయుడు కాన్సలరుగాయైన తమ్మున మాజీకర్తగాను సదరు కాపువద్ద తీసికొని చేర్చునుగారివద్ద దాఖలు చేసినారు. చేర్చును గారు కంట్లాటరును పిలిపించి సంతాపమును తీసుకొన్నారు. అందు యిటుల తెలుపబడినది. నన్ను జంతువులమీద పన్నును నూలుచేయవద్దని చెప్పిన నాటినుండియు, అట్టిపన్నులు వనూలు చేయవద్దని నానుమాస్తా లందరకు కచ్చితముగా తెలిపియు న్నాను. అప్పటినుండియు అన్ని గేటు మీదను యిట్టి వనూలునిలుపుచేయబడినవి. ఈకావాబులుదేరిన గేటుమీదమాత్రము యీలోపము ఒక్కటి సంభవించినది. ఆ గేటుమీదనున్న గుమాస్తా క్రొత్తవాడుకాడ పలచేత, యీకాని జరిగినచని నేను ఆరంభములో అభిప్రాయపడ్డానుగాని, నిజము విచారణమీద బయలుపడినది. ఆసామ్య వనూలుకానిదే చిట్టా లో అతను జనువానివాడు. సామ్య తెచ్చియున్నానని చెప్పి ఆకాపు ఒక చెంబును అక్కడవిడిచివెళ్లి మళ్ళీరాలేదని అతను చెప్పినాడు. ఎన్నిపర్యాయములు సదరు చెంబును యిచ్చివేయ వలసినదని చెప్పినా, నావిరోధ తమ్మున మాజీకర్తగారితో సల చోదేయబడుచున్న, అతను పుచ్చుకోసంతున్నట్లు చెప్పడ మున్ను ప్రారంభించినాడు. అతనితో సదరు జానుండి వెంటాడి తొలగించినాను. ఇదియంతయు కేసులు తమ్మున నూటి కర్తగారి ప్రార్థనలచేత జరుగుచున్నది గనుక, యీగుమాస్తా చేసినపనికి నేను జవాబుదారుడను కాను.

ఈ సంతాపము తీసుకొన్నతరువాత చేర్చునుగారు సదరు గుమాస్తాను ప్రాసిక్యము చేయవలసినదని ఉత్తరువులు జారీచేయించియున్నారు. ఆప్రకారము గుమాస్తామీద ప్రాశ్నిక్యమును దాఖలుచేయబడినది. ఈవిషయములన్నిటిని ముగిసి పత్ర మేనేజరుగారు సభా ప్రారంభమునందు అధ్యక్షుల ఆజ్ఞ పై రికార్డునుండి దదివి వినిపించిరి.

తరువాత ఈ వా జోగయ్యకర్తగారు యీ కంట్లా క్టరుయొక్క చర్య చాలగర్వముగ నున్నదనియు, ఆక్రమచర్య గావించినందుకుగాను కంట్లాట వరకుప్రకారం అతని కంట్లాట రద్దుపరచి, డిపార్టుమెంట్ సామ్యుల అపరాధముక్రింద తీసుకుని, బోల్సు తిరిగివేలంపాడి, వచేసవ్వమును అతనివద్దరాబట్టవలసినదనియు తీర్మానము నుపపాదించిరి. దానిని దండు నారాయణరాజుగారు బలపరిచిరి. ఇమ్మానేని కృష్ణారావునాయుడు గారు యీ విమర్శ న మంతా సబ్బడికు కాగలపని పాయింటు ఆఫ్ ఆర్డరును లేపదీసిరి. కాకిభొట్ల రామ కృష్ణకృష్ణగారిది సబ్బడికు కాజాలదనియు, మనకుగల పని కంట్లాటరుతో గలదుగాని, అతని గుమాస్తాతో కాదనియు సమాధానము చెప్పిరి. అధ్యక్షులు రామకృష్ణకృష్ణగారివాదము నంగీకరించి, నాయుడుగారి వాదమును త్రోసిపుచ్చుచు రూలింగు ఇచ్చి నందున, మీటింగు యథావిధిగా జరిగినది. తరువాత కృష్ణారావు నాయుడుగారు ఒకపరగణుపపాదించిరి. గుమాస్తా చేసినపని యెంతవరకు కంట్లాటరుమీద బాధ్యతనుమనో తెలుసుకొనకుండ, యంతదారులచర్యను మనము జరుపుట యుచితముకావనియు, కాపున లాయరు అభిప్రాయము నిమిత్తము దీనిని పంపవలయు ననియు సదరుపరగణయందు తెలుపబడినది. ఉప్పు నారాయణమూర్తి నాయుడుగారు దీనిని బలపరిచిరి. అధ్యక్షులు ముందు పరగణను ఓటుకువెట్టి దాని కనుకూలురు చేతులెత్తవలసినదని కోరుమండగా, ఒక్కముక్క చెప్పమరచివని నారాయణమూర్తి నాయుడుగారు లేచి కంట్లాటవరకులలోని యొకవ్యాకృతమును చదివి, ఇట్టి సేరమునకు దురీలు జరిమానా విధింప వచ్చుననికూడ గల చిసిరి. ఈదర వెంకట్రావుగారేదో చెప్పబోగా దండువారాయణరాజుగారు రద్దీంది చేతులెత్తవలసినదని చెప్పినతరువాత తిరిగి వాదన చేయుటకావశ్యములేదని పాయింటు ఆఫ్ ఆర్డరును లేప నెత్తిరి. ఉప్పు నారాయణమూర్తి నాయుడుగారిని మాట్లాడ దనవ్వడు నన్నేల మాట్లాడనీయగూడదని వెంకట్రావుగారు త్ర సమాధానము నిచ్చిరి. అధ్యక్షులు వాదముల ముగించినతరువాత తిరిగి ప్రారంభించుటకు పిలువేదని రూలింగునొసగి ఓట్లు ఎ గా 7 గురు పరగణ కనుకూలురును, 9 వ్యతిరేకులును, 2 తట ఫలును బయలుపెడలిరి. అందుచే సదరణ విగిపోయినది.

తరువాత జోగయ్యకర్తగారి తీర్మానము ఓటుకువెట్టబడినది. 11 గురు అనుకూలురును, 5 గురు ప్రతికూలురును బయలుపడిరి నందున సదరు తీర్మానము నెగ్గినది. పిదప ప్రతిర్థియైన మెప్పటినుండి ఆవరణలోనికి రావలయునని యిచ్చింపబడినది. జనవరి 1 లేదీ నుండి యిది అమలులోనికి రావలయుననియు, ఈలోగా రద్దుపరపబడిన బోల్సు కంట్లా

ట్టు తిరిగి వేలము చేయబడవలయు ననియు, సదరు లేదీవరకు పోతకంట్లాటరే పన్నులు వనూలు చేసుకొనుమండవలెననియు దండు నారాయణరాజుగారు మరీయొక తీర్మానము నుపపాదించిరి. దానిని జోగయ్య కర్తగారు బలపరిచిరి. ఇమ్మానేని కృష్ణారావునాయుడుగారు, ఉప్పు నారాయణమూర్తి నాయుడుగారు ఈతీర్మానము నెదిరించుచు, రద్దుచేసిన కంట్లాటరును జనవరి దాక పనిచేసుకోవని చెప్పట చాల విచిత్రముగ నున్నదని పరికిరి. ఓటుకు వెట్టగా, చాలమంది అనుకూలముగ ఓట్లు నిచ్చుటచే, తీర్మానము నెగ్గినది.

ఈతీర్మానములను కంట్లాటరునకు తక్షణమే తెలియబరచవలయునను తీర్మానమును క్రీష్ణారావు నాయుడుగారు రుపపాదించిరి. నారాయణమూర్తి నాయుడుగారు దానిని బలపరిచిరి. ఈతీర్మానము కేసులు అవసరమని రామకృష్ణకృష్ణగారు వాదించిరి గాని, దానిని చివరవరకు నొక్కకపోవుటచే ప్య తిరేకులు లేకుండనే నెగ్గినది. రూలింగు గంటలకు సభ ముగిసినది.

మద్రాసు అందు సదరన్ మరాటా రైల్వే కంపెనీ, (లిమిటెడ్)

(ఇంగ్లాండులో ఇంకాక్వోరేటు చేయబడనది)

నోటీసు
1926-వ సంవత్సరము జనవరి నెల మొదటి తారీఖునుండి 3-వ తరగతి ప్రయాణీకులకు తీసుకొనిపోవు రైల్వే టిక్కెట్ల తేనారీ - రేపల్లె వైపునలకు మధ్య ఈ దినవలెలుపబడిన కాల పరిమితి ప్రకారము పోవును.

నెం. ఎమ్. 148 రు

తెనారీనుండి బయలుదేరుట పగలు	1—0
జంపాని	1—19
కొల్లూరు రోడ్డు	1—29
భట్టిప్రోలు	1—52
పల్లికోన	2—1
రేపల్లె చేరుట	2—10

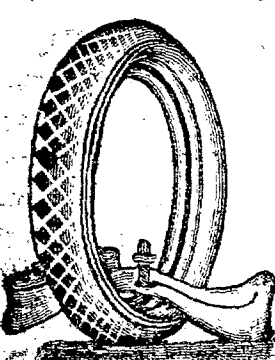
నెం. ఎమ్. 151 రు

రేపల్లెనుండి బయలుదేరుట పగలు	2—30
పల్లికోన	2—39
భట్టిప్రోలు	2—48
కొల్లూరు రోడ్డు	3—14
జంపాని	3—22
తెనారీ చేరుట	3—45

1-వ, 2-వ, 3-వ తరగతులు గల ఆర్డినరీ బండి ప్రస్తుతము రైల్వే టిక్కెట్ల బయలు తెనారీనుండి పగలు 12 గంటల 10 నిమిషములకు బయలుదేరి తెజవాడ మధ్యాహ్నము 2 గంటల 45 నిమిషములకు చేరును. (2516)

జ్యోతిషము 2421
మహాత్మాగాంధీ దైవజ్ఞుడు
1 సంవత్సరము మాసవారీఫలములు (వ్రాయు రు 2-0-0 భవిష్యత్తును సూచించిన 5 ప్రశ్నలకు రు 1-0-0 ప్రైవేట్ ప్రశ్నలకు రు 0-4-0 జననకాల విభరములేక ప్రశ్న వ్రాయుకాలమైనను తెలుపవలెను. ఆంజనేయస్వామి జ్యోతిషాలయము తిరుత్తణి, చిత్తూరుజిల్లా

మోటారుబండ్లు, బస్సులు, సొంత వారలకు క్రొత్తటయిర్లు, ట్యూబులు (Tires & tubes) కొనుటకు త్వరపడకుము.

టయిర్లు, ట్యూబులు, బర్నల్, పంచగ్ల అయిన గాని మేము క్రొత్తదిగా తయారుచేసి, గ్యారంటీతో పంపుదుము.

వల్కనైజింగ్ (Vulcanizing) చార్జి మిగల సర సముగ చేయబడును. నెంటునే వల్కనైజింగ్ చార్జి వివరములబాదితా పంపబడును.

ఎడిస్టన్ అండు కో., నెం 174, బ్రాడ్వే, మద్రాసు. 5082

నోటీసు
కృష్ణాజిల్లా తెజవాడ తాలూకాలో చేరిన తొట్ల వల్లూరు గ్రామములో సర్దు చేయబడిన పాటిపు గాను పెండెలు 79 (డెబ్బదితొమ్మిది) దింటికి ఖ. 28 "0" యిరువదివిడుపులు పదిమళ్లన్నరపుగాను 1925 సం|| డిసెంబరు 12 వ తారీఖున తొట్ల వల్లూరు గ్రామములో శివాలయ మండపమువద్ద లేగు పెద్ద మనుష్యుల ఎద్దులు బహిరంగముగా వేలంపాటు మూలకముగా ఒకటి లాటుగాగాని విడివిడి లాట్లుగాగాని తక్రియించబడును. పాటపాడువారు ముందుగా రు 100-0-0 లు ఛరణముపెట్టి పాడవలసియుండును. పాట తొట్టిచేసిన వెంటనే అఖను పాటు దారు పాట మొత్తమును ముద్రాగా యిచ్చి పర్యమ స్యాఫీన జేర్చుకొనవలెను. పాట వరతులు పాటకాలనుండు వినిపించుటకు ను. యీ పుగాకును గోజావరిజిల్లా అమలాపురం తాలూకా చింతార్లంక కాపురముడు విల్లె వెంకన్నగారు ఖరీదుచేసి తొకం వేయించి పెండెలు కట్టించి యిచ్చట నిల్వయుంచి ఇల్లి తిరిగి రానందున నోటీసు విగయిరాల మూలకముగా తెలియపర్చిన మీదట విక్రయించవలసినవచ్చునే యీ సాంశమును సర్వజనలకు తెలియపర్చడమైనది. కొనువారికి ఏ యిబ్బందులు కలుగకుండా కోరిన ఏర్పాటులు చేయవచ్చును. 2510

తొట్ల వల్లూరు } మాకినేని అప్పయ్య
ది 30-11-25

ఎక్సలెంట్ కావత్త
మద్రాసు రాజధానిలో అన్ని జిల్లాలలోను ధారాశ్రమైన కమిషను వద్దలిపిన "ఆల్ ఇండియా ఇన్స్పరెన్సు అండు పెన్షన్ ఫండు లిమిటెడ్" కంపెనీకి సబ్చేయిటక్లె యేజంట్లు కావలెను. సర ఖాస్తులు ఈ దిగువ విలాసమునకు పంపుకొనవలెను.

Khader & Yousuf & Bros Chief Agents, Madras
స్టీల్స్ నెర్వెల్స్ 2263
ఇది 1862 సం|| రము నంగు కనీపెట్టబడి, యింతకు దీని గుణము వృద్ధియగుచున్నది. ప్రపంచమునందు వీధియు దీనిని మించుటకు పిలులేదు. యిప్పుడే గవర్న మెంటు కంట్లాటరు గారైన రామకృష్ణమిసన్ గారి వద్దనుండి ఒక యోగ్యతాపత్ర వచ్చినది. "నా గడ్డమునందు గజ్జియండి, తినివేయించుండెను. తక్షణమే మీ జేషధమును వాడితిని. గజ్జి పోయినది. మొండి గాయండిన ఫలమునందు మరల వెంటుకలు మొలచుచున్నవి." 2263 బుడ్డి 1-కి ధర రు 1-0-0.
లోకు ధరలకు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.
Collingwood & Co., Mount Road, Madras.

యమచంద్రనము
నెగరోగమునకు కుతారము
పథ్యము లేదు. పిచికారీతో పనిలేదు. మాడుపులు లలో తప్పక గుణము కనబడును. ఒకడబ్బాతో వ్యాధినిర్మూల మగును. రాజకుటుంబముల నిమిత్తము కనిపెట్టబడినది. వెల డబ్బా 2-4-0. దీనికనుపానము చందనతైలము కొమ్ము 8-0-0 రెండును ప్యాకింగువైరా ఖర్చులతో 6-0-0. 2462
గంధర్వ ఛార్మి రామచంద్రపురం గోదావరిజిల్లా

మహాత్మాజీ చూరము
శ్రీలగర్భాయ వ్యాధులకు సంజీవి. మేహము, బుర్రు కూల, ఋతుబద్ధము, వంధ్యాకోగము, మె|| న్యాధులను హరించి సంతానవతులనుగా జేయుటయందు దిది శ్రేష్ఠమయినది. 20 దినములందుగల డెబ్బి 1కి రు 1-0-0. వి. పి. అ. 5.
(క్యాప్షను కవితము) 3351 14
పి.డి.జీ. ఆంగ్లకో, ఆయుర్వేదభాషాంశం పెరిచేసి నెమ్మగొట్టె.

ఆయుర్వేద భూమి 2134
నోరి రామశాస్త్రి, ఎ. కే. పి. సి. నారి
శ్రీరవధాని
తల్లులకు చనుగులు వృద్ధిచేయుచు జ్ఞయుర్వేద నిలయము, తెజవాడ

వరదాపవార్తలు

మదరాసు యువజనసభ:—ఈసభ విషయని భారతసంఘ పక్షము 12వ తేది 4-80 K. గోఖలేపాలలో జరుగును. ఆహ్వానసంఘసభ్యులు, ప్రతినిధులు మాత్రము రావచ్చును. మాంసశిగారు అభ్యుత్థితవహింతురు.

విశ్వవిద్యాలయోపన్యాసము:—పి. టి. శ్రీనివాసయ్యగారు 10 వ తేది 4-80 Koll సెనేటుభవనమును “ఇండియాలో బ్రిటీష్ గూర్ఖా సుబ్రహ్మణ్యయ్యరు ఉపన్యాసమును” వివరించెదరు.

శ్రీల నేవాసదనము:—మైలాపూరులో నీ సంస్థ యందు తయారయిన వస్తువులన్నియు కనివారం 12 వ తేదీన ప్రదర్శించెదరు. భాతీయబాలికాపాఠశాలయందు తమిళనాట కను గానసభ జరుగును. జాజీ బిసెంటమ్మగారురా నంగీకరించిరి.

వర్షాభిక్రమము:—నేడు వడిగంటలనుండియు, వర్షము భారతభారగ కురియుచున్నది. సూర్యరశ్మి ఎన్నటికినూపింపినో తెలియదు. చెన్నపురిలో అగ్గిగులకును ఇతరపక్షాలకును చెడలు వారికి గల యిబ్బందు లింతింత గావు. వర్షము లికనైనను నిలిచిపోవునో, ప్రజలు తెప్పరిగలరు.

సంగీతసమాజము:—ఈసమాజము వారి యజమానమున గోవిందకృష్ణయ్యని పీఠియందలి సౌందర్యమహాలనందు 4 నెల 12వ తేది సాయంత్రము 5-80 గంటలకు తిరువళ్ళూరి రాజాయిగారి పాటకచ్చేరి జరుగును. 13వ తేది ఆదివారం సాయంత్రము 4-80 గంటలకు శ్రీ సరస్వతిబాయిగారు రామదాసు & కుమారుల పారికధన చెప్పెదరు.

రాకపోకలు:—గవర్నరు మెంటు రైల్వే ఇన్ స్పెక్టరు కాపిగార, వరుపాసు రాజాగార, ఆర్. డానుగారు, జమ్నా దాసు ద్వారకదాసుగారు బొంబాయినుండి నేడు వచ్చిరి.

ఆస్తి యా వాణిజ్యకాళి ప్రతినిధి డా॥ ఎర్నెస్టు క్లిమా పెగారు ప్రపంచయాత్ర జేయుచు, నేడు మదరాసు వచ్చిరి. మిసు ఎయిలీ కాపింగరు వియన్నానుండి నేడువచ్చిరి. అడయా రు దివ్యజ్ఞానసభకు విదేశీయులనుండి చాలమంది ప్రతినిధులు వచ్చిరి. గా॥ సర్ అన్నామలె చెట్టిగారు, ఎఫ్. బి. ఇవాన్సుగారు తిరువనంతపురమునకు, సర్. చార్లసు టామస హంటరు గారు కలకత్తాకు, లెఫ్ కర్న కామరానుగారు ఉడకమండలమునకు, నిన్న రాత్రి బోయిరి.

శ్రీకాకుళం దేవస్థానము
గంటాము జిల్లాలో గుమ్మాగురు సురదా దేవస్థానము సంఘము, బరంపురం దేవస్థానముసంఘము, రెండుగాక చచ్చుము ప్రకారము నవంబరు మాసమున శ్రీకాకుళంలో నొకదేవాలయ సంఘము స్థాపించబడెను. ఈసంఘము పనిజేయుటలేదనియు కావున ఎత్తివేయవలయుననియు హిందూ ధర్మాదాయ బోర్డువారు శిఫార్సుజేసిరి. ఈవిషయమున పదరు సంఘమున శేమయిన అభ్యంతర మున్నచో నెలరోజులలోపున కలువలెనని ప్రభుత్వమువారు గతేటలో ప్రకటించిరి.

కార్యరేపను అభ్యుత్థులు గౌరవింపబడుట
నిన్నటి సాయంత్రము 5-30 గంటలకు “సరస్వతి యునైటెడు క్లబ్బువారు” స్వరాజ్యవాదులును, చెన్నపురి కార్యరేపను అభ్యుత్థులనగు శ్రీమతుల సామి వెంకటాచలం శెట్టిగారి గౌరవార్థమై సౌందర్యమహాల నందు విసతిపత్రమును పసుర్పించిరి శ్రీమాన్ యస్. శ్రీనివాసయ్యగారు ఆశ్చర్యతపించిరి. శ్రీయుతులు డేవోద్ధాక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పతుని, యస్. సత్యమూర్తి, డా॥ యు. రామారావు, డా॥ పల్లెయ్య, అబ్దుల్ సామిద్ ఖాను, సుంకు సుబ్రహ్మణ్యం శ్రేష్ఠి, వె కట సుబ్రహ్మణ్యం శ్రేష్ఠి గారలు సభకుకుదించిన ప్రముఖులు గు గలరు. శతీమగీతములతో పద ప్రారంభింపబడిన పిదప “రైడమానసభ్యులు అంగముందు “మ్యునిసిపల్ ఎన్నికలను” కడు రమ్యముగా, హస్తగత మున్నవిలునటుల ప్రవర్తించి సభ్యుల నాసంబోధించిరి. అతికి విసతిపత్రమును పసుర్పించినపిదప సభ యువపక్షముగ ముగిసెనది.

అంధబాలుడు-గవర్నరుగారి దయ
పరశువాకములో శ్యాముఅను బిచ్చమెత్తుకొను అంధ బాలునకు గవర్నరు గోమను ప్రభువు విరాళ మొసంగెను. శ్యాము బాబులో పీఠిమాలల పాడుకొను చుండ దారిబోయెడి హరు పైసలు జేయు చుండెడి ఆచారము గలదు. దైవ కృప వలన వాడు చక్కని పాటగాడు అయినను రానురాను పలు పురు దృఢకాయలు పాటలు నేర్చి వానికి పోటీగా పిఠులలో తిరిగి బిచ్చమెత్తవారంభించుచు పీనికి రాబడి తగ్గెను. అందుచే శ్యాము గాన పరికర మొందు సంపాదించిన గాని తన్నెవ్వరు జూడరని దానికొరకై ప్రయత్నించుచుండెను అంతసొమ్ము చిక్కినందున గవర్నరుగారికి తనపరిస్థితి తెలుపుచు ద ర ఖాస్తు తెట్టుకొనెను. కొన్నార్జన కలకత్తకు కచ్చే గుఱాస్తా యొకడు వచ్చివాణిశితి నెరింగి, అందేము అసత్యము లేదని తెలిసికొని పోయెను. గవర్నరు గారికిరిపాట్లు చెనెను. నేడు శ్యామునకు గవర్నరు గారి బహుమానము రూ.25 నిలువగల కంజీరా అభించెను. తన పోటీదారులవోడించి అందరికన్న శక్తున పంజా శింతుకొన గల్గుచున్నాడు.

శ్రీ శ్రీ నందెడుమాధు చెట్టిగారు
డి. బి. టి. నందెడుమాధు చెట్టిగారు, ప్రఖ్యాతి వడసిన గృహశిర్షాక్షరల శత్రువులతో స్వగృహందు మంగళవార మనాడు చనిపోయిరి. బెల్లుట కంఠయొ విచారమగుచున్నది. కొద్దిరోజులు క్రిందలనుండి అస్పతృగనుండి, 69 ఏట చనిపోయిరి. 1856 సం॥ జన్మించిరి. పచ్చయప్ప మైసూరులో చదువుకొనిరి. వైశ్యకులములో ఆదిని బి. ఎ. ప్యాసయినవారిలో నొకరు. కు పెన్ డెన్సి కాలేజీలో డిగ్రీపుచ్చుకొని బిల్లింగ్ కలెక్టర్ గా జీవితము ప్రారంభించిరి. మదరాసు నగరములో చాల ఉన్నతశ్రవణముల నిర్మాణమునకు వీరే బాధ్యులు. మదరాసు హైకోర్టు, లాకాలేజీ, శేవనలుబ్యాంకు కనిమారాలై బ్రతి మున్నగునవి కట్టించిరి. వ్యవహారమునందు ప్రఖ్యాతపురుషులు. కడు నేర్పరులు, సమర్థులు. గతకానసభలో సభ్యునిగా నామినేటు చేయబడి, చాలసంఘములలో పనిజేసిరి. ఇంపీరియలుబ్యాంకునకు కొంతకాలము డైరెక్టరుగనుండిరి. సంస్కృతము బాగా తెలిసినవారు. వీరి ఇరువురుకుమారులు, యువువుకుమార్తెలు అల్లుళ్లు మాసాను భూతి తెలుపుచున్నాము.

అలహాబాదు జిల్లాబోర్డు ఎన్నికలు
అలహాబాదు, డిసెం 9:—అలహాబాదు జిల్లాబోర్డు యెన్నికల సందర్భమున ఓట్లుతీసుకొనుట నేటితో ముగిసెను. కాంతి భంగము కలుగకుండుటకై లాటి లెవ్యరును తీసుకొనిపోగూడదని క్రిమినలు ప్రాసీజరుకోర్టు 144 సెక్షన్ క్రింద మేజిస్ట్రేటు వేసిన ఉత్తరువు రెండు పోలింగుస్టేషనులలో తెలియజేబడెను. డిసెంబరు 11-15 తేదీలలో అన్ని స్టేషనులలోను ఓట్లు లెక్కింపబడును. (ఆ. ప్రె.)

కర్గి అమ్యూనిషన్ ఆఫీసులో దొంగతనము
పూనా, డిసెం 10:—ప్రభుత్వపునామ్మరు 2480-10-0 అవహరించినందులకై కర్గి అమ్యూనిషన్ ఆఫీసులో ని సబు కం డెక్టరు ఫ్రెడ రిక్ హేన్రీకింగును పోలీసువారు వెదకుచున్నారు. 7 తేదీన అమ్యూనిషన్ ఇన్ స్పెక్టరు ఆఫీసులోని కేక్లార్కు ఇంపీరియలు బ్యాంకుకు చెల్లి ఆఫీసులో యివ్వవలసిన జీతముల నిమిత్తమై రు.2486-10-0 ను పుచ్చుకొనెను కింగు వానిని బ్యాంకులోకలుసుకొని అమ్యూనిషన్ యిన్ స్పెక్టరుమేజరుమార్బరీగారు ప్రాసినట్లుగా నొక పోలీసి యుత్తరమును జూపి ఆసొమ్మును దీసుకొనెను. ఆఫీసుకు వచ్చి పే గుమాస్తాఆమాటచెప్పినమీదట మోసము తెలిసెను. అప్పటినుండి కింగు పారిపోయెను. కాంటన్ మెంటుపోలీసు వారువెదకుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

మహారాష్ట్రము
బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతరసమన్య
బొంబాయి, డిసెం 9:—మహారాష్ట్రముందు బ్రాహ్మణేతర శూద్రులను చక్కగా పరిష్కారముచేయు పని శ్రేష్టరుగా రిదనియు లాలా లజపత్రాయీగారు హిందూమతసభ అధ్యక్ష కోపన్యాసములో చెప్పిట్లుగా వృత్తివేత ద్విజాతైన వారందరిని బ్రాహ్మణులలోనికి రానిచ్చి యజ్ఞోపవీతము ధరించుటకును యజ్ఞము చేయుటకును వేదములు చదువుటకును గాయత్రి చేయుటకును వారికి సమాహుక్తు లొసంగవలెననియు నీవిధముగా ప్రచారము సులభపలెననియు బొంబాయి మితవాది డి. జి. దాల్మీగారు వ్యతిరేకము లేబుపుచున్నాడు. (ఆ. ప్రె.)

అపరిమితవర్షములు
మధురజిల్లాలో సదులుపొంగుట
మధుర, డిసెం 10:—నిన్నటియుదయమునుండి మధురలో అపరిమితమైన వర్షములు కురియుచున్నవి. వైఘానదియు అరుపాసది చింతామణి కిరుతమ్మార కాలువలును నేటి యుదయమునుండి పూర్తిగా పొంగినవి. వైఘానదిలో 7 అడుగుల నీరున్నది. వైఘానది యొక్క యు ఇతర కానుకల యొక్కయు కట్టలు తెగకుండ మునిసి పలు అభ్యుత్థుడు సహ్యానేటు ఉద్యోగులలోకలిపి తగిన ప్రయత్నములు చేయుచున్నారు. కడచిన రెండుదినములనుండియు మధురజిల్లా యంతటను అపరిమితముగా వర్షములు కురియుచున్నట్లు వార్తలువచ్చుచున్నవి. (ఆ. ప్రె.)

వినోదములపన్ను చట్టము
సెలక్టుకమిటీనివేదిక
భదరానునగరములోను, యితర మునిసిపలుపట్నములలోను, వినోదములపై పన్నువిధించుచట్టముగూర్చి నియమింపబడిన ఉపసంఘమువారు యాదినవరీని నిశ్చయించిరి.
సంఘమువారు 1924 ఆక్టోబరు 15, డిసెంబరు 2 వ తేదీన 1925 ఫిబ్రవరి 2 వ తేదీనమాడుసారులు సమావేశమయి, ఈదిగువరీతి మార్పులు జూచించిరి.
మూడుకొజా వినోదములందు 4 అణాలు టిక్కెట్లపై పన్నువిధింపబడెను.
పన్ను ఒకేసారి వసూలుచేయుట స్థానికసంఘములు తగునిజంధకేంద్రముల కధికారమిచ్చుచు, 2 వసబుకొజా మార్పుబడెను. అట్లు ఒకేసారి వసూలుజేయునపుడు నూటికి 20 వంతు తగ్గించు అధికారము లొంగించబడెను.
స్థానిక సంఘములకు 5 మైక్రెయావరణ లోపుననున్న వినోదములన్నింటిపై పన్నువిధించు అధికారమొసంగబడెను. ఇదివరకున్న 5 మైక్రె ఐదుమైక్రెగా మార్పుబడెను. అందుచేమని నిపాలిటీయోగాక యితరస్థానికసంఘముగూడ పన్నువిధింపవచ్చును.

6 వక్లా ప్రకారమున్న రూ 500 జరిమానా రూ 200 క తగ్గించబడెను. ఏ వినోదము పై వైన పన్నులొలించు అధికారము ప్రభుత్వమువారియందుచుబడెను. ప్రభుత్వమువారితో సంప్రదించి కొన్ని వినోదములను మాత్రము ప్రత్యేకించి పన్నునుండి తప్పించుటకు స్థానికసంఘముల కవకాశముగలదు.

పంచెములు, టోటలై జేటరులపై పన్నువిధించి ఆరాబడిని స్థానికాధికారుల చెందజేయవలెనని యీ సంఘమువారు దలంచుచున్నారు. కాని యిట్టి రాబడి ప్రభుత్వమువారికి స్థిరాదాయముగనుండరాదని ప్రభుత్వమువారు భావించునట్లు తెలియుచున్నది. ఈ చట్టము సవరింపబడిన మాదిరిగా అంగతమిళ మళయాళ భాషలలో ప్రకటించవలెను.

సంతకములు:—పి. రామారాయంగారు, టి. ఆర్. వి. శాస్త్రి ఎం. రత్నస్వామి ఎం. కృష్ణస్వామయ్య, ఎస్. వెంకటాచలంశెట్టి, ఎ. ఎస్. కృష్ణరావు ఎం. అబ్దులు ఘటాలా సి. నజీకును, అబ్బాసాలి.

బొంబాయి ఆస్పత్రి సౌకర్యములు
ప్రసూతి వైద్యశాలకు రు 16 లక్షలు గాక
యం. యస్. వాడియాగారు మరి 5 లక్షలు వాగ్దానము చేసిరి.

బొంబాయి, డిసెం 9:—గవర్నరుగారి ఆశ్చర్యతక్రింద పురమండరమున జరిగిన షేరీపుసభలో నగరమున ఆస్పత్రి సౌకర్యముల శభివృద్ధి జేయుటకై నిధులకు హెచ్చింపవలెనను విషయము తిరారించబడెను. అన్ని సంఘములవారును వచ్చిరి. అనేకులువచ్చసించిరి. మెట్టుమెదట ప్రస్తుతమున్న ఆస్పత్రిలోను 300 కుంచములు వేయుటకు వశమి కలిగింపవలెను. తీర్మానము అంగీ. రింతబడెను. ఈస్కీము నమలులోకట్టుట కొకకమిటీ నియమింపబడెను. ప్రజలందరును ద్రవ్యసహాయమును జేయవలెనని గవర్నరు బోధించి ప్రసూతి వైద్యశాలకై యొసంగిన రు 16/-లక్షలుగాక యం.యస్. వాడియాగారు రు 5 లక్షలు వాగ్దానము చేసినది తెలియజేసెనది. (ఆ. ప్రె.)

ఫోటో బహుమానములు

భారతీయందును ఆంధ్రపత్రికయందును

ప్రచురించుటకు

1. ప్రజాసేవనమునకు ముఖ్యముగను గ్రామసేవలందు వ్యవసాయాదిపరిశ్రమలకు సంబంధించిన విషయములు:—

2. సజీవోపేతమైన ప్రకృతి విషయములు:—

3. పండుగలు ఉత్సవాలుంకారాదులకు సంబంధించిన విషయములు:—

పై మూడువిషయములందును ప్రతివిషయమునకు సంబంధించిన క్రొత్తఫోటోలలో మొదటిదానికి రూ. 10-0-0. రెండవదానికి రూ.5-0-0. మూడవదానికి ఫోటోనుకలము బహుమతు లొసంగబడును.

నూచనలు:

1. ఫోటోలు 30 వ తేదీ లోపలను చేరవలయును.
2. విషయనామమును వ్రాయవలయును.
3. ఎత్తినవారి పేరు.
4. స్థలము, చిరునామ.
5. తేది.

బహుమాన నిర్ణయమునందు సంపాదకుని నిర్ణయము తుదినిర్ణయము.

ఫోటోలను జాగ్రత్తగ నీ క్రిందివిధమునను పంపవలయును.

బహుమానము ఫోటో,

భారతి కార్యాలయము,

7, తంబుకెట్టి వీధి,

మద్రాసు.

పోస్టుబోక్సు 212.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున దొరకు అమూల్య గ్రంథములు

ఆంధ్రోద్యమము-మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనసభల ఆహ్వానసంఘాధ్యక్ష అధ్యక్షకోపన్యాసములు తీర్మానములు చిత్రపటములు కలిగినది	...	1	8	0
సత్యవత్సవాఖ్యానము-పద్యకావ్యము. కవిత్వము కడు రసవంతమై ముద్దులు మూట గట్టుచున్నది. కల్పనలు మెండు. ఈ గ్రంథమును జేపట్టిన పాఠకుల కొకపద్య మేని వదల మది జనించదు.	...	1	0	0
శ్రీ గురుబోధామృతము అను వేదసారగ్రంథము భక్తిపాటలు, శ్రీమతి కట్టమంచి తిరుమలమ్మగారు వ్రాసినది.	...	0	4	0
శతకకవుల చరిత్రము-గ్రంథకర్త: పండిత పంగూరి సుబ్బారావుగారు	...	3	0	0
ఆరాధనవిధి 0 4 0 ఆత్మజ్ఞానా సంఘము (శరీరము విడిచిన తరువాత ఆత్మస్థితి)	...	0	8	0
హిందీ మొదటివాచకము 0 6 0 శబ్దకాముది (నిఘంటువు జేబులో నిముడునది)	...	1	4	0
తిలక్ మహాశయుని జీవితము సంపూర్ణోపన్యాసములు. (మా సత్యనారాయణశాస్త్రి విరచితము)	...	2	4	0
హిందీ బాలశిక్ష (తెనుగు తెలిసినవారందరు స్వయముగ హిందీ నేర్చుకొనుటకు అనుకూలమగునట్లు వ్రాయబడినది)	...	0	6	0
రాష్ట్రభాషా హిందీ ప్రథమపుస్తకము (రామానందశర్మ విరచితము)	...	0	3	0
శ్రీరామవిజయం-నాటకము 0 8 0 శారదాంబ-స్తోత్రభోధిని నాటకము	...	0	4	0
గాలవఱుపినాటకము 0-12-0 రామదాసునాటకము	...	0	10	0
హిందీ తెలుగు ప్యాకెట్టు డిక్షనరీ వెల 1-0-0 సంగీత శమంతకమణి ... వెల 0 8 0	...	0	8	0
తత్వమంద్రిక ... వెల 1-0-0 సతీకా ఆధ్వర్యభరితామణి	...	0	12	0
వ్యూహాధిప శతకము 0 2 6 ఒంటిమిట్ట రఘువీర శతకము	...	0	2	0
సర్వేశ్వర శతకము 0 3 0 నారాయణ శతకము	...	0	3	0
జీవనీందన శతకము 0 3 0 కాళహస్తీశ్వర శతకము	...	0	4	0
శ్రీరామతారక శతకము 0 3 0 దాశరథి శతకము	...	0	4	0
పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము	...	...	...	...

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7, తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు

బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయ

సంస్కరణ సంఘము

గుజరాతునకు విశ్వవిద్యాలయము నీయవలయునని

సిఫార్సు చేయనందులకు గుజరాతీయుల

ఆశాభంగము

(ప్రీతపెనుతంతి)

బొంబాయి, డిశంబరు 9:—గుజరాతుచేశకుండు ప్రభుత్వముక విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపింపవలయునని గోరుచు పెక్కు-తావులందు సమావేశములు జరుగుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. మహారాష్ట్రయునకువలెనే గుజరాతునకుగూడ విశ్వవిద్యాలయ మియవలయునని బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయ సంస్కరణసంఘము సిఫార్సుగావించకుండుట గుజరాతీయులకు మిక్కిలి ఆశాభంగమును గల్గించెను.

పశువుల సంరక్షణార్హులు ఎద్దులు కోడెదొడలు మాత్రమే

బాపట్ల తాలూకా చిన్నగంజామ గ్రామం ముఖ్యమంత్రి నున్న ఏకోత్తరతరంగ శ్రీబాలకోశేశ్వర అలయము సమావ మున 1926 సంవత్సరంఫిబ్రవరి 11 తేదీ 11 వ అంశంలో మహాశివరాత్రి యంత్రసముదాయం సంవత్సరం యంత్రసముదాయం మొదటి. సంతకుగాను పశువులను తోలుకొని వచ్చిన వారికి మేత దాణమాత్రమే ఉచితముగా ఇవ్వబడును. ఆ సంతకు ఆరోజున ఏర్పాటు అయిన ప్రసాదం మెండ్ల యిష్టానుసారముతో అందమైన పశువులను బాగా మేపియున్న పశువులను ఈమధ్యలో బలమైన పశువులను మెండ్ల యిష్టానుసారం ఒకటి, రెండు, తరగతుల పశువులకు మాత్రం బహుమతులు ఇవ్వబడును. పశువులవారి ఇష్టానుసారం వ్యాపారం చేసుకొనవచ్చును. పశువులు కొనువారికి మంచి తరగతిగా నుండును. ఆయా గ్రామాల మునసబులు కరణాలు పెద్దకాపులు సదరుసంత అభివృద్ధిగా జరుగుటకు సహాయభూలుగా నుండి తమ సొంతకార్యములవలెనే తిలచి అభిమానము వుంచి వారి గ్రామాదులలో నున్న పశువుల వారిని ఉత్సాహపరచి వారి గ్రామములలో దందూర మూలకముగా సర్వజనలకు తెలియ పరచ గలరని వేడుచున్నాను.

పశువులతోలుకొని వచ్చేవారు మహాశివరాత్రిరోజున ఉదయం 10 గంటలలోగా చేరే పశువులను మాత్రము లెక్కలో చేర్చుకొందురు. పైబడిన నచ్చిన పశువులు లెక్కలో న మోదు చేయబడవు. శివరాత్రి పరుదినమున బహుమతులు ఇవ్వబడును.

ప్రసిద్ధం: జాగ్రత్త మూడి కుప్పుస్వామిచౌదరిగారు
ధర్మకర్త: మద్దికెర నారాయణరావు గారు.

హిందూమత ప్రచారక గ్రంథములు

ఏప్రిల్ వరకు తగ్గింపబడిన వెల - రూ 1-8-0
బ్రి ప్రభాకర ఉమామహేశ్వర పండితులవారి హిందూ మతోపన్యాససారము. 195 కొట్ల సలీమ ఖాన్ మతము మతము కలది తెలియు గణిత పేదో, ప్రతిపదార్థమున దేవుడెట్లు నిండియుండెనో, ఆరడు ప్రమాదలగుట యెందుకో వారికి భార్యలు వాహనము లేనో, ఒడలికిని గుడికిని సంబంధ పేదో, గుడిలో శివునకు రూపము, భక్తునకు ప్రసాదపేదో, పేదో, బ్రాహ్మణాదిజాతుల జన్మస్థల పేదో, శారదవనస్థులు పేదో, జన్మమున బ్రాహ్మణులైయుండే ప్రాచీన పంచపత్య నిరీతి టయు యిష్టగోరి పతివ్రతయగుటయు కుంతివ్యక్తియనిచి గణింపబడుటయు వెలుల ధర్మమో కాస్త్రముల పాపి యుష్పించు గ్రంథములు "మతత్రయ వత్సర్యం ముఖ్య భగవత్త్వం భగవత్త్వజ (0-2-0 చొ) వత్సరం భగవత్త్వజ అమావాస్య భజన భగవత్స్థానం (0-2-0 చొ) మతప్రభువు 0-5-0" అని పడికలవు.

హిందూమత ప్రచారక సంఘము
కోల్కత్తా, గోదావరీబిల్దా.

ప్రాకృతిక నాగరికతలు భిన్నములా?

యస్. ఎస్. మార్టినుగారి యవస్థాసము

ప్రాకృతిక నాగరికతలు ప్రాకృతిక నాగరికతల పరస్పర భిన్నములా యను విషయమున గురించి, మార్టినుగారు చెప్పి పురి విశ్వవిద్యాలయమువారి యాజమాన్యమున నిన్న సాయంత్రము పెన్సేలు భవనమున చువన్చుకొనినది "ప్రాకృతిక ప్రాకృతికతయే, పశ్చిమము పశ్చిమమే, అని చెప్పినది ఎన్నటికిని కలువజాలవు" అని కిక్కిరింపుచు కవిత్వమును నడిపియుండిన వాక్యమును తీవ్రముగ ఖండించిరి. మార్టినుగారు, ఆంగ్లదేశమున చాలకాలము, మూర్ఖత్వ ఇకావ్యైక్యగగ పనిచేయుచుండిరి. చాల పరిశ్రమగంధములను రచించిన పండితుడు. కిరి చరిత్రగ్రంథములు, చాల దేశములను విశాధితులచే మిక్కిలి ప్రశంసింపబడుచున్నవి. పిరు ప్రస్తుతము ఆంగ్లదేశమున నొక కలాకాలమును పండితులగ పనిచేయుచున్నాడు. ప్రపంచవిశాళమును విశాళముగా మహాసంగ్రామము ప్రారంభమైనపుడు, ప్రతిదేశమునందును పాతకాలములను యువకులను, అదేకాపు నాగరికత విజ్ఞానములను, ఇతరదేశ నాగరికత విజ్ఞానములను, గల వేదములగురించి మాత్రమే విశేషముగ చెప్పుచుండుటచే నిట్టి విశాళమును మహాసంగ్రామము సందర్భించుచున్నది విశేష గోచరించెను. అప్పటినుండియు మహా పాశ్చాత్యరాష్ట్రము లన్నిటి విజ్ఞానమును ఒకటేగాని ఖిన్నముగాదను నభిప్రాయమును పైకి చెప్పుటకు ప్రయత్నించుచుండిరి. ఈప్రయత్నము లాంగ్లదేశమున నింతవరకే పథలము దెల్పెను. జాతీయ సమితివారు సమితియందు సభ్యుల నహించి యున్న రాష్ట్రములన్నిటిని, తమ విద్యావిధానమునం దీనుత్రమునే అనుసరింపవలసినవని గూడ గోరియున్నారు. పాశ్చాత్య విజ్ఞాన వైకృత్య ప్రారంభమయిన, పరిశోధనలను ఇంకను విస్తరింపజేసి జాడగా, ప్రపంచమునది అన్నిజాతుల విజ్ఞాననాగరికతలను ఒకే కుటుంబములోనిననియు, మాతృసాన మొకటే ననియు, భిన్నస్వభావులు గాదనియు స్పష్టమయ్యెను. నాగరికత విజ్ఞానముల సర్వస్వరూప మెప్పుడును, శాస్త్రమును ఏకత్వముతో నిండియున్నది.

మనమింతగా విషయము ఈపాశ్చాత్య నాగరికత యన నేమి? పాశ్చాత్యనాగరికతను భిన్నమున నున్నపు గలదను నభిప్రాయమెట్లు ప్రారంభమయ్యెను. గ్రీకురాష్ట్రాన్నిత్యము ప్రపంచమున విస్తరించినపు డీయభిప్రాయము జన్మించెనా? ప్రాగ్దేశములనుండియు, ఈజిప్టునుండియు మాత్రమే గ్రీకుతన నాగరికత విజ్ఞానముల నభ్యసించెను. గ్రీకులు తమగురుస్థానములయెడల నెప్పుడు భక్తిశ్రద్ధలతోడను కృతజ్ఞతతోడను ప్రవర్తించితే గాని తమవిజ్ఞానము నూతనమైనదనిగాని తమ స్వంతమనిగాని చెప్పుకొనియుండులేదు. తరువాత వచ్చిన రోమక సామ్రాజ్యాన్నిత్య దేశములగుడ, నీప్రత్యేకవిజ్ఞానాభిప్రాయములను గానింపవు. రోమనులు తమవిజ్ఞానమును చాలవరకు ప్రాగ్దేశములనుండియే సంపాదించిరి. రోమక సామ్రాజ్యకాలపు వాఙ్మయమునందెప్పుడు మనమిట్టి ప్రత్యేక విజ్ఞానాభిప్రాయమును కనుగొనవలయును, రోమక సామ్రాజ్యము ప్రాచ్యదేశముల కాంతి సందేశమును, క్రైస్తవమతముద్వారా పశ్చిమదేశములకు వ్యాపింపజేసెను.

ప్రత్యేక పశ్చిమవిజ్ఞానాభిజ్ఞత, విషయ కాన్పెంపై నుకాలము నుండియు ప్రారంభమయియున్నది గన్పట్టును. జెరోసలమునుండి మహమ్మదీయులను తరిమివేయుటకు పాశ్చాత్యరాష్ట్రములు గావించిన ప్రయత్నములందుగూడ నీభావసేగన్పట్టును. కాని ఆకాలమున పాశ్చాత్యరాష్ట్రములు తమకుగూడ నొకనాగరికత ముండగలవని జెప్పుకొనగలసితిమియుండులేదు. వారికనుప్రాగ్దేశములనుండి నేర్చుకొనవలసిన సిద్ధియందే యున్నారు. క్రైస్తవప్రజాసేవకుల నాయకుడగు రిచార్డురాజు వ్యాధి గ్రస్తుడై ఆరమ్మి కైన్యనిచే రక్షింపబడిన ఈపాశ్చాత్యమునుబట్టి ఈ విషయము స్పష్టమగుచున్నది. పాశ్చాత్యుల ప్రత్యేకభావముపై మొలకలే నీయి, ఆకాలమున ప్రాకృతికతయే చెప్పబడలేదు. 15 శతాబ్దమున పోర్చుగీసు, స్పెయిను రాష్ట్రములు సమద్రముల దాటి అన్యరాష్ట్రములకు మార్గములను క్రొత్త ప్రదేశములను కనుగొనునంతవరకు నీభావము అంతర్వాహినిగ మాత్రమే యుండెను. తరువాత ఇంగ్లీషువారు క్రింద పాశ్చాత్యదేశములు పూర్వము ప్రాగ్దేశములకునుగాని సరళాయనికాదికాస్త్ర సిద్ధాంతములనే తిరిగి కనుగొనుటకు ప్రారంభించి నప్పటి నుండియు ప్రత్యేక పాశ్చాత్య విజ్ఞానభావము విరివిగా

ప్రచారమునకు వచ్చెను. కాని విజ్ఞానము నిజముగా పాశ్చాత్యులకు ప్రత్యేకమైనదిగాదు. పాశ్చాత్య విజ్ఞానము ప్రాగ్దేశమును కంటే సున్నతమైనదను భావమును ప్రేరింపింపజేసి గొప్పపురుషులగుడ బలవరుచుట శోచనీయము. కాని, ఇట్టి భావము తాత్కాలికమైనదేగాని, చిరకాలము నిలచునదిగాదు. ప్రపంచమునందొక భాగమును మరియొక భాగమునుండి ఈ భావము శాశ్వతముగ విడిచివేయబడదు.

నాగరికత విజ్ఞానములు మానవజాతి అంతటియొక్కయు సాత్తుగానే ఏ ఒక్క భాగమువారికి మాత్రమే చెందునదిగావు. విజ్ఞానము మానవజాతియంతయు కృషియొనర్చి సాధించిన శిష్యువస్తువు. మానవజాతి ప్రారంభ దశవైపు మిశ్రమనల నొక్కమాద్రు తిప్పును. పుట్టుకయందు మానవ జాతియంతయు నొక్కజేనను ప్రాచీన సిద్ధాంత మిప్పటికిని యథార్థమైనదే నని నాద్యధిశ్యాసము. గుణములుగూడ మానవ జాతియంతటిలోను ఒకేమాదిరిగ నున్నవి. ఆలవాటులందుగూడ మానవ జాతి అంత నొక్కటే. బాబిలోనియా, మెక్సికో, గ్రీసు, చైనా మొదలగు ప్రాచీన సామ్రాజ్యములన్నియుగూడ, మానవుని ప్రస్తుత స్థితికి దెచ్చుటకు తమతమ పద్ధతుల ప్రకారము తోడ్పడెను. ప్రాచీనకాలమున, భారత దేశమునందలి గ్రామ పంచాయితీ పరిపాలనాపద్ధతులును, రోమక సామ్రాజ్యపద్ధతులును సరిగా నొక్కమాదిరిగ నుండును. ఇట్టి పోలికలన్నియో గలవు. పాశ్చాత్య దేశమును ప్రస్తుతస్థితికి దెచ్చుటకు తోడ్పడిన క్రైస్తవమతము. అట్టిక్రైస్తవ, శాస్త్రయూదమతములన్నియు పాశ్చాత్యజనితములు. నక్షత్రశాస్త్రము గణితము మొదలగుశాస్త్రముల పశ్చిమ దేశముల కొనిగినది ప్రాగ్దేశములు. పాశ్చాత్యవిజ్ఞానమును ప్రత్యేకమైన వేదియు లేదు. అట్టి వస్తువు గలవని యెంచుట ఎట్టిద్రువు.

పాశ్చాత్యదేశములందు వ్యాపించియున్న సైనికబలాధికారము ఇట్టి సంకుచిత భావమునకు కారణము. నాగరికతను విజ్ఞానమును భౌతికరూపములతో కలిపివేయరాదు. "సిద్ధిజేషు" అనుపదమును "కలిసి నివసించుట" అని అర్థము. ఆపదమే విశ్వభావమును ప్రస్తుట మొనర్చుచున్నది. అట్లు కలిసి నివసించుటకు, వ్యక్తులయందు నిగ్రహము సహనము ఆలౌఢ్యములు ఉండవలెను. ఈ ప్రాతిపదికార్థముపై నాధారపడియుండు నదే నాగరికత యనిపించుకొనగలదు. అట్టి భావముల పెంపొందింపుకలలు, శాస్త్రములే నిజమగు విజ్ఞానములు.

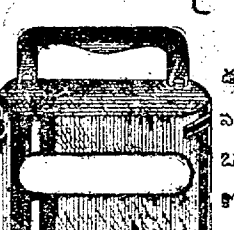
చెన్న పురి కార్పొరేషను నోటిసు

1-4-1926 తేదీనుండి ప్రారంభించి 31-3-1927 తేదీతో ఆఖరగు 1926-27 సంవత్సరమునకు సిటి టోలుగేటు హక్కు 9-1-1926 వ తేదీ శనివారము నాడు మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు రిప్పోభవనము వద్ద కమిషనరుగారిచే వేలం నేయబడును.

యితర వివరములకు ఈ దినపత్రిక వినియోగమునకు వ్రాయవలెను.

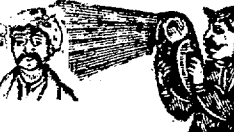
చెన్న పురి కార్పొరేషను } మహమ్మద్ జిందాబి, రెవిన్యూ డిప్యూటీ సెక్రటరీ, మద్రాసు 6-12-1926

ఎలక్ట్రిక్ సిగర్ లైట్

నీడి, తుట్టులు, మొదలైనవి ఎప్పుడు అగ్నిపెట్టలేకను కాల్చుకొనవచ్చును. నిండ గుల్ఫమైనది. ధర ఒకటి రూ. 1-0-0 ఒకతడవ రి కౌనినయెడల ఒక పట్టుపంచే ఇనా ముగా యివ్వబడును.

మహాత్మాగాంధీ పోటో ఊంగరము

మహాత్ముని దర్శనము మీకు కావలసినదిగా? అందుచేత ఒక్కొక్కరును ఒక ఊంగరమును చేతిలో వేసుకొనియుండినయెడల మహాత్మునిదర్శనము ప్రతీక్షింపవచ్చును సేవింపకొనియుండవచ్చును, ఊంగరము ఒకటికి ధర రూ. 1-0-0 ఒకతడవ రి ఊంగరము కొనువారికి ఒక ఊంగరము ఇనాముగా యివ్వబడును.

ఎమ్. ఎస్. సరస్వతి అందు కంపెనీ, నెం. 9, ఆరుమొగం వీధి సామలకూరుపేట, మదరాసు.

మహాత్ముని ఆరాధన

స్వనత జేకూరి బరువు హెచ్చుచున్నది యధాప్రకారము పని జేయుచున్నాడు

అహమ్మదాబాదు, డిసెంబరు 10:—గాంధీమహాత్ముడు శేష 'యంగ్లండ్'లో నిట్లు వ్రాయుచున్నాడు.

నా ఆరోగ్యమును గూర్చి చెబుచున్నాను. మహాత్ముని యొక్క వారు యేమిరోజు లుపవాసమువలన కి పానులు పోయినయెడల ప్రాతినజేసిన యేడవనాటి కి మరల ఆరుపానులు వచ్చి న దని చెబు ను కొ నుట కు నం తో వ బ డ వచ్చును. నే ను కొ డ్డి మాత్రము వారు యా మ ము జేసి ప్రతిరోజును కొంతవరకు పనిజేయుగొయున్నాను. ఈవిషయముల బ్రెటికెన్యూరకు నేను వార్తాలో నుండును. అచట కాంగ్రెసు సమావేశ మగువరకును నలయు విశ్రాంతిని కైకొందును. అందుచేత మధ్యరాష్ట్రములోనున్న మిత్రులును యితరులును నేను వార్తాలో పనిచేసిన సమయములలోనుండి కొరకు న్నాను. పారపత్రిక వ్రాయుటకును రోజులు లేఖలను జాచుకొనుటకును వాళ్ళియంతయు దీసిపోవును. కాన్పూరు జేడవప్పటికి పోయినబలముంతయు మరలవచ్చునని నేను నమ్మెదను. (ఆ. పా.)

కాన్పూరు కాంగ్రెసు ఆంధ్ర స్వచ్ఛందదళము

బెజవాడనుండి 16 వ తేదీ బయలుదేరును

సేనాని హెచ్చరిక

సేనానియగు జానకిరాంగార బంధునుండి నేషిలు తిరిగివచ్చుచున్నారు:—

కాన్పూరు కాంగ్రెసుకు బోధించిన ఆంధ్ర స్వచ్ఛంద సైనికులు 12 వ తేదీ శనివారమువరకును దరఖాస్తులను బంపు కొనవచ్చును. రానుపోను రైలుఖర్చు 82 రూపాయలును, యూనిఫాంను 6 రూపాయలును మిలిపట్నం ఆంధ్ర కళా కాల ఆచార్యులగు శ్రీనివాసరావుగారికి 14 వ తేదీ సోమవారములోపుగా బంపవలయును. అందరును బెజవాడలో 14 తేదీన అయ్యదేవర కాశ్యపరావుగారి వేడమిద సమావేశమగునవలెను. 16 వ తేదీ బుధవారమునాడు సేనయంతయును బెజవాడనుండి బయలుదేరును. వివరములు చెబుకొనగోరువారు ఆంధ్రపత్రిక 80 వ నంబరు కి వ డిసెంబరు తేదీలోని జాడవలెను.

కాన్పూరు 40 దేశీయ మహాసభకు బోయెడి వారందరు తమ సామానులు పోయవో మరల వె ద కి పోల్చుకొనుటకు పిలుగ వానిపై తమకేర్పగు గాని, యితర గుర్తులను గాని ఉంచు కొనవలసినది ఆహ్వానసంఘము వారు ప్రకటించుచున్నారు.

భోజనపదుపాయమునకై యెవరెవరి రుచులకు తగినట్లుగ ఆహారకము వంటగృహములను ప్రత్యేకముగ తయారు జేయుచున్నారు. సరఫరా జేయుదురు.

* * * * *

కాన్పూరుకు దోవ

ద త్రమండలముల నుండియు పరిసర ప్రాంతములనుండి యు కాన్పూరుకు బయలుదేరసెంపు సోదరులకు కలకత్తామీద పోవుటకంటే సమీపతరమైన మార్గములు రెండున్నవి. అందులో బొం బ యి మీ ద పోవు మార్గ మొకటి. మొయిలులోపొవునెడల ఈమార్గమున చార్జి 80—14—0 అనుంతకంటేనుండియును మరియొకమార్గము కర్నూలుద్వారా కలదు. కర్నూలుకు వచ్చి దోవలో (హరిగిరిలో) తుంగభద్ర నదాటి ఆరుమైట్ల ప్రయాణముచేసిన దక్షిణకాశి వావరగు ఆలం పూరును దర్శించి అచ్చట సికింద్రాబాదు మూలముగా మన్నాడుకు రైలు ఎక్కియెడల లచ్చటినుండి చార్జి మొయిలులో (22—6—0, రూ. 22—6—0 లగును. ఇదియే చాలితక్కువ ఖర్చు గు మార్గముగా తోచుచున్నది. ఆలంపూరునుండి సికింద్రాబాదు కు ౧౦ గంటల ప్రయాణము. సికింద్రాబాదునుండి మన్నాడుకు ౨౦ గంటల ప్రయాణము.

గా. హరిసర్వోత్తమరావు.

విద్యార్థుల సంయుక్తసంఘము

ఈసంఘము స్థాపనసంఘసభ 11వ తేదీన 4౫. సంఘ భవనమును జరుగును. 1925 సం. కార్యనిర్వాహకుల నెమ్మ కొనుట జరుగును. టి. వేదాచలం గారధ్యక్షత వహించెదరు.

బ్రహ్మనందిని

సంపాదకుడు: బ్రహ్మశ్రీ కైవ శేషశాస్త్రిగారు
కమలాపురము, కడపజిల్లా

ఇది యొక తెనుగు మాసపత్రిక. మొదటి సంచిక 1926 జనవరి నెలలో వెలువడును. ఇది నూతన ప్రచారపత్రిక శ్రీపువల గిరి పీఠాధిపతులగు శ్రీమదభినవోద్ధండ స్వసంపాదకత్వస్వామ్యు వారు స్రావకు 25 రూపాయలు వార్షికము సేర్పాటు చేసిరి చందా పాలుకు మూడు రూపాయలు. ఇందు ధనము, ఆరోగ్యము, సంఘము, సారస్వతము, విజ్ఞానము, పరమార్థము, పరిహాసము ప్రకరణము అను కీర్తి కలితో సకల విషయములను వివరింప బడును. చలయవారు, వై విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

రాజమండ్రి ఆర్టుకాలేజీ మాగజిను

మొదటి సంచిక అక్టోబరు నెలలో వెలువడినది ఈసంచిక కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి. ఇది ఆంగ్ల భాషయందు ప్రకటింపబడినది. వికటెలుగు వ్యాసముగూడ కలదు. ముఖచిత్రము కళాకాలాపటము. సంపాదకుడు బి. ఎస్. పీటరు ఏం. ఎ. ఎల్. టి. గారు. సహాయ సంపాదకుడు ఎన్. బంగా రయ్యగారు వార్తలవక్తాను. ప్రకాశకుడు కళాకాలా ప్రిన్సిపాలు. చెన్నపురిగవర్నరు గోపేను ప్రభువుగారు 15-1-25 న వ్రాసిన ఆశీర్వాదలేఖ ప్రప్రథమున ముద్రింపబడినది. గోదావరీమాత, శ్రీ శ్రీ దామెల్ల రామారావుగారు, కళాకాలావర్ధంతి, విశ్వ విద్యాలయ వైదిక దశము, ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ చట్టము, మున్నగు విషయములను గూర్చిన ఆంగ్ల వ్యాసము లిందుగలవు. పండుగ ముచ్చటయను శీర్షికతో పె. రాజలింగమూర్తిగారు వ్రాసిన ఆంధ్రవ్యాసముగూడ దీనియందు ముద్రింపబడినది. సాలు చందా 1-8-0, పోషకులకు 5-0-0 విడిసంచిక 1-0-0 వలయు వారు రాజమండ్రి ఆంధ్రవరము ఆర్టుకళాశాల ప్రిన్సిపాలుకు వ్రాయవలెను.

శ్రీ శారద

సంపాదకులు ఆయుర్వేద కళావిభాగము విద్యార్థి శేషశాస్త్రిగారు - శృంగేరి (మైసూరు సంస్థానము.)

ఈపత్రిక సంస్కృతమున 15 రోజుల కొకసారి ప్రతి చతుర్థి (చవితి)నాడును వెలువడుచుండును. శ్రీ శ్రీ వ్యాసకావ్య జగద్గురు శంకరాచార్య స్వామిలవారును శ్రీ శ్రీ ములుఖాగల శ్రీ కృష్ణానంద తీర్థస్వామిలవారును యీ పత్రికకు ప్రధానపోషకులుగా నున్నారు. ఈ పత్రికయందు సంస్కృతభాషావిషయ కములును ఆయుర్వేదవిషయకములునగు లేఖలు ప్రకటింపబడుచుండును. ఈ కౌఠసనంపత్తర మార్గశిర శుద్ధచతుర్థి భార్యన వాసరమున వెలువడిన చతుర్థిసంచికను కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి. దీనియందు ఆయుర్వేదపండిత పారివారాయణ శీకర్మ (ప్రధానాధ్యాపక)గారు వ్రాసిన ధన్వంతరీవందనము 10 శ్లోకములు కలవు. ఆయుర్వేద సంస్కరణమును గూర్చి ప్రధాన వ్యాసముచ చర్చింపబడినది. కఫానుబంధి పీ త్తజ్వరము, త్రిదోషతత్వము, బాలారోగ్యవాసరము, ఆయుర్వేదాది సమాచారములు, ప్రశస్తీ త్రరములు మున్నగు వ్యాసములు కలవు. సాలు చందా రు 2-8-0, విద్యార్థులకు 1-8-0, పోషకులకు 5-0-0 వలయువారిటుల వ్రాయవలెను.

శ్రీ శారదాపత్రికా కార్యాలయము - శృంగేరి (మై సూ రు)

ఇందూరుమహారాజు భూరివిరాళము

ఆలీఖరు మస్తిము విశ్వవిద్యాలయమునకు రూ 15000 దానముచేసెను

(శ్రీపైను తంలి)

బొంబాయి, డిశంబరు 9:— ఆలీఖరు మస్తిము విశ్వవిద్యాలయ పోషణము నిమిత్తము విరాళములను ప్రోత్సహించేయటకు సంఘము చేయుచున్న ఆలీఖరు విశ్వవిద్యాలయ డిప్యూటీ వ.ను యిందూరు మహారాజును సందర్శించి, మహారాజు రూ 15000 లు విరాళము నిచ్చెనని యిందూరువార్త వెల్లుచున్నది.

దివ్యజ్ఞాన సభ

జ్యోతిషీ మహోత్సవములు

ప్రేక్షకులు గమనించవలసిన విషయములు మాస్వకీయ విలేజిరి ఆదయారునుండి యిటుల వ్రాయుచున్నారు.

డిసంబరు నెల 24, 25, 26, 27, 28 తేదీలలో జ్యోతిషీ మహోత్సవములను ఇచ్చట దివ్యజ్ఞానసభవారు జరుపుటకు నిశ్చయించినారు. కార్యక్రమము తయారగుచున్నది. త్వరలో సభాధ్యక్షులగు డాక్టరు అనిలిసెంటుగారు దానిని ప్రకటించెదరు.

మహావీర్యు లనేకులు సభాదినమలలో నుపన్యాసముల విచ్చెదరు. ఇవి అందరికిని బాగుగా వివరబడుటకుగాను, రేడియో యంత్రములు, యుపన్యాస వేదికల యొద్ద నుంచబడును. వీనికి సభాసభ్యులే గాక ఇతరులందఱును రావచ్చును. కొన్ని ప్రదర్శనము లుండును. వానికి సంస్థాపకులు టిక్కెట్లను నిర్ణయించకబోయిన అందరును రావచ్చును. కార్యక్రమ విధానము చెలువడిన వెంటనే ఈవిషయములన్నిటిని అందరును తెలిసికొనవచ్చును.

మహోత్సవములకు సుమారు 2000 వేల సభ్యులు, ప్రపంచమునందలి అన్ని దేశముల నుంచియు విచ్చేయుదురు. ఇంతవరకు ఆస్ట్రేలియా, జావా మొదలగు ప్రాదేశములనుండియు అమెరికా, యూరోపు ఖండములనుండియు సుమారు 200 మంది సభ్యులు వచ్చియున్నారు. రాబోవు రెండు, మూడు వారములలో నచ్చు స్టీమర్లలో 250, 300 మంది సభ్యులు విదేశములనుండి రాగలరు. భారతీయ సభ్యులకుగాను వీర్వరస బడిన బసలన్నియు రిజర్వరు చేయబడినవి. దీనినిబట్టి చూచిన సభవారు నిర్ణయించిన సంఖ్య పూర్తియైనది. ప్రపంచములోని వాగరక దేశములన్నిటి నుండియు లోకకల్యాణమునకు, పోదరభావమున, అన్నిజాతులవారును, అన్నితెగలవారును, సమావేశమునకు ప్రపంచ చరిత్రమున ఈకాలమున ఇదియే మొదటిసారి. దీనిని చూచి తస్మయము కావలయును గాని ఎంత ఘర్షించినను లాభములేదు.

భారతీయ సభ్యులకు నిర్ణీతములగు గృహములన్నియు నింకను పూర్తిగ తయారకాలేదు. అందువలన 20 వ తేదీ లో పుగ ఎవరును ఆదయారునకు రావలదని ఆహ్వానసంఘమువారు కోరుచున్నారు.

ఆంగ్లము లోక కల్యాణముపట్ల ఎంతయు ఆభిమానము కలవారు. అట్టివారందఱును, ఈఅవకాశమును గైకొని ఉపన్యాసముల కన్నిటికిని ఎచ్చి విని తృప్తులగుదురగాత!

గంజాముజిల్లా రాజకీయసభ

డా॥ నాయుడుగారు అధ్యక్షులుగ నుండజాలననుట డా॥ పి. వరదరాజులనాయుడుగారు నేలమునుండి యిట్లు తంతివార్త వంపిరి:—

గంజాముజిల్లా రాజకీయసభ 18 వ తేదీన సమావేశము కా ను న్నది. గంజాము వాసులు నన్ను అధ్యక్షుని గ నె న్నుకొని నందులకు కృతజ్ఞుడను. నేను అధ్యక్షునిగ నుండనంగీకరించితినిగాని ఉండజాలక పోయినందుకు విచారింపుచున్నాను. నాకారోగ్యముగ లేకుండుటయు ముఖ్యకారణము. మరియు కాన్పూరుకాంగ్రెసు వార మురోజులలో జరుగనున్నదనగా యీసభను జేయుట నిరుపయోగము. నా గంజాముమిత్రులు, ప్రత్యేకముగ జి.వి. వారాయణ గారు తదితరులను, ఆకాభంగము కలిగించినందులకు మన్నింప వేడుకొనుచున్నాను.

ఆకాలీనాయకుల కేసు

వర్ధారు గురుబక్ సింగుగారిని జామీనుమీద

జైచిపెట్టుట

లాహోరు, డిశంబరు 8:—లాహోరు ఫోర్టునందు విచారణజరుగుచున్న ఆకాలీనాయకుల కేసులో మద్రాసుయగు సర్దారుగుబక్ సింగుగారిని జామీనుమీదవదిపెట్టిరి. ఆయనకును ఆయభార్యకును జబ్బుగనుండుటచే ప్రభుత్వము సింగుగారిని విడుదలచేసెను. (అ. ప్రె)

మోసపు ఖద్దరు

వాగపూరులో మోసపుఖద్దరును విస్తారముగా అమ్ముచున్నారు. అమాయకులగుప్రజలు అదియే శుద్ధఖద్దరని నమ్మి కొనుచున్నారు. అమాయఖద్దరు తానులపై నొక రేబిలుఉన్నది. దానిమీద నా (మహాత్ముడు) బొమ్మయును రాట్టముబొమ్మయును ఉన్నవి. ఈబొమ్మనుచూచి ప్రజలు మరింత మోసపోయెదరు. ఇట్టిపని దేశభక్తియైన సరళవర్తనమునుకూడ కాదు. ఇటులచేయుటవలన ప్రజలకు మిల్లుల యజమానులపై ఆగ్రహము మరింత అధికమగును. ఇట్టి అక్రమములనుగూర్చి నేనిదివరకుగూడ చాలసార్లు వ్రాసియుంటిని. ఇట్టి అక్రమములు జరుగకుండ మిల్లు యజమానుల సంఘమువా రేర్పాటు చేయగూడదా?

మో. క. గాంధీ,

ఎంసుయిండియా, 8-12-25.

తంతుకారకుల యిబ్బందులు

“భారత తంతుకారక సంఘసభ్యు డేమి చేయవలెను?” అని ఒక తంతుకారకుడు వ్రాసెను.

అతడు తంతుకరణమును ఖద్దరును గూర్చి ప్రచారము చేయుచుండవలెను. “ఖద్దరు నెల్లప్పుడునుకట్టుడు; ప్రతి దినమును నూలు వడుకుడు; భా. తం. కా. సంఘమున చేరుడు.” అని ప్రజలకు నిరంతరమును బోధించుచుండవలెను. వీధులలో వెంట తిరిగి ఖద్దరును విక్రయించుచుండవలెను. నూలు వడుకు పద్ధతిని నేర్పుచుండవలెను. విరాళములను బడయు చుండవలెను. ఇన్ని పనులును అందరును చేయజాలరు. గా న క న స ప త ము ఎల్లప్పుడును ఖద్దరు కట్టుచు నూలువడుకుచుండిన చాలును. తక్కిన పనులును అన్నిటిని గాని కొన్నిటిని గాని కక్త్యముపారము చేయుచుండవచ్చును గాని యీరెండును విధాయకముగా చేయదగిన పనులు.

“నేను 100 సార్లలో 75 సార్లు ఖద్దరును 25 సార్లు విదేశీ గుడ్డలను కట్టుచుందును. ప్రతిరోజునను నూలు వడుకుచుందును. నేను భా. తం. కా. సంఘమున సభ్యుడను కావచ్చునా?” అని యొక విలేజిరి వ్రాసెను.

ఇట్టి వారు సభ్యులగుట కర్హులుకారు. ఎల్లప్పుడును ఖద్దరుకట్టుచుండుట ముఖ్యవిధి. ఖద్దరునందు సంపూర్ణ విశ్వాసము లేనివారు సభ్యులుగా చేరిన లాభములేదు. అటుల కట్టలేని వారు సభ్యులు కాకుండనే నూలు పంపుచుండవచ్చును. ధనమును ప్రతినిగూడ విరాళముగా నిచ్చుచుండవచ్చును. (మో. క. గాంధీ-ఎంసుయిండియా-8-12-25)

కాలీవరాజ్ విచారణసంఘము

ఎ. వి. ధాకరుగారి సాక్ష్యము

(శ్రీపైను తంలి)

బొంబాయి, డిశంబరు 9:— కాలీవరాజ సంఘము స్థితిగతులను విచారింపుటకు బహోదా ప్రభుత్వముచే నియమింపబడిన విచారణసంఘము నేడు విచారణ సల్ప ప్రారంభించినదని బహోదావార్త వెల్లుచున్నది. అనధికారసాక్షులలో విచారింపబడినవారిలో భారతనేవాసంఘసభ్యులగు ఎ. వి. ధాకరుగారు ముఖ్యులు. పెక్కుమంది కాలీవరాజ్ సంఘసభ్యులను విచారించుటకు కమిటీ నిశ్చయించెను సాక్ష్యమైనతత్వరితముగా రిపోర్టు ప్రకటింపబడును.

భారత శాసనసభ్యునిపై మాననప్రవృత్తి

దావా

దుమేసియాగారిపై లేబడెను

బొంబాయి, డిశంబరు 8:—బొంబాయి పేరు స్థాకుడ శారుల సంఘాధ్యక్షుడగు కె.ఆర్.వి. ప్రాఫ్ గారి కోరికప్రకారముగ మాననప్రవృత్తి నేరమునకు భారతశాసనసభ్యుడగు ఏ. ఎమ్. దుమేసియాగారికి ప్రధానరాజధాని పేజస్రేటు సమను జారీ చేసెను.

తనపై నిరాధారముగ ఆరోపణలను గావించుచు ప్రతివాది పైమ్మిఆఫ్ యిండియా పత్రికయందు ఆరోపణల గావించుచు నొకలేఖను ప్రకటించెనని ఫిర్యాది వెల్లుచున్నాడు. ఆరోపణలను అసత్యమైనవని పట్టికగా ప్రకటించుటకు కోర్టునందు దావా చేయబడినది. (అ. ప్రె)

సివిలు సర్విసుబిల్లు

సహకారము వంకకు కొందర దృష్టి మరలి యున్న సమయమున, పార్లమెంటుసభలో సివిలు సర్విసు చట్టము నిర్మిత మగుచున్నది. ప్రజల కోర్కెలకు, ఇంగ్లండు కనుపటచేడి "రిస్పాన్స్" ఇదియేనా యని, యడుగ వచ్చును. ప్రభువుల సభలో సివిలు సర్విసుబిల్లు నిదివరకే యంగీకరించి యుండిరి. మొన్నటి రోజున కానున్న సభలో రెండవ మార్చి చట్ట మంగీకరింపబడి స్థాయిసంఘమున కంప బడెను. ఈమధ్య కొంత యాలస్యము జరిగినదని, చదువరులకు తెలియును. జాన్స్మరుగారు చట్టమును నిరాకరింప వలయునని సవరణ దెచ్చుటయే యందుకు కారణము. సివిలు సర్విసు ఖర్చును బ్రీటీషు ప్రభుత్వమువారే భరింప వలయునని స్కరుగారు కోరియుండిరి. ఇందువలన కొంత వరకు కలవర మేర్పడి, చర్చ నిలిపివేయబడెను. టైము పత్రికకును, లీప్రభువు గారికిని గలిగిన బీతికి మితిలేదు. లీకమిటీ సిఫార్సుమీద సివిలు సర్విసుచట్ట మార్గదర్శియుండుటచే, వానికెక్కడ భంగము గలుగునోయని లీప్రభువుగారికి భయము గద్దు. లండను టైముపత్రిక సివిలు సర్విసుల ప్రతిష్ఠకు లోపము వాటిల్లునేమో యని ఎప్పుడును ఆందోళనపడుచునే యుండును. త్వరితముగ నీచట్టమును శాసనమును గావించనందుకు టైముపత్రిక మిగుల వగచినది. సర్విసు యద్యోగుల విశ్వాసమును పురిగొల్పవలయునట. విశ్వవిద్యాలయములకు ప్రోత్సాహము గలిగింపవలెనట. లేని యెడల విద్యార్థులు ఇతరవిధములగు వృత్తులలో బ్రవేశించుట కాకర్షణ మేర్పడునట.

టైముపత్రిక బెదరింపును కనిపెట్టవచ్చును. సివిలుసర్విసులోనికి బ్రీటీషువిద్యార్థులు ప్రవేశింప రని టైముపత్రిక మందలించి, ఇంకను అధికసౌకర్యములను వారికి గలుగజేయ జూచుచున్నది. కాని నిజస్థితి యందుకు విరుద్ధముగనున్నది. ఇంగ్లండులో పనిలేనివారి సంఖ్య మిక్కిలమగుచున్నది. అధినివేశరాజ్యములవారు వెలులీవారిని తీసికొనుటకు కుతూహలము జూపుటలేదు. అటులగుటచే, విద్యార్థులు సివిలుసర్విసులోనికి రారను భయమున కవకాశముండదు. బ్రీటీషువిద్యార్థులే యితర మార్గములను చేపట్టెదరో తెలియదు. హిందూ దేశమునకు ముఖ్యముగ గావలసినది ప్రజలక్షేమముగాని, సివిలుసర్విసులసౌఖ్యము గాదు. సివిలు సర్విసులలో బ్రవేశించువారికి అసాధారణసౌకర్యములు గావలసినచో ఇంగ్లండునందే నిలిచియుండ వచ్చును. హిందూదేశము లనకుమాలిన ధర్మము

చేయజాలదు. లీప్రభువుగారు ప్రభువులసభలో నీ విషయమై ప్రశ్నించి, ప్రభుత్వమును తొందరబెట్ట దలచిరి. అట్టి యవసరము లేకుండ, బర్నెట్ హెడ్డు ప్రభువుగారు వెంటనే చర్చ వీసికొని కామన్సుసభవారిచే సివిలు సర్విసు బిల్లు సంగీకరింపజేసిరి. బ్రీటీషు ప్రముఖ లీకమిద దిగులుతీరి యుండవచ్చును. కాని భారతీయుల కోర్కెల సీరితని తృణీకరించుట పాడియా? హిందూదేశమునం దింతకుముందు సామ్రాజ్య శాసనసభవారీచట్టమును నిరాకరించి యుండిరి. పార్లమెంటు సభవారీసంగతి నెరిగి యుండియు, సామ్రాజ్యశాసనసభ తీర్మానము తృణీకరించుట ఎంత విరుద్ధమో యూహింపవచ్చును.

సివిలుసర్విసుచట్టము హైందవ రాజ్యాంగ సంస్కరణశాసనమును మార్చివైచు చున్నది. ప్రజలు సంస్కరణములను మార్చవలయునని గోరినపుడు, అందుకు కాలమింకనురా లేదని అధికారులు సమాధానము జెప్పుచుండిరి. ఇప్పుడప్పుడే తొందర లేదనియు, గడువు సంవత్సరమువరకు నెమ్మదిగ నుండవచ్చుననియు, సలహా చెప్పుచుండిరి. అట్టి సహనము, ఓరిమి, సివిలుసర్విసుల బిల్లుపట్ల కానరాదు. బిల్లును వెంటనే అమలులో బెట్టనియెడల, కొంఠలు ముణిగిపోవునని లీప్రభుత్వము ఆర్భాటముల జేయుటజూడ, స్వార్థపరత్వము మిన్నముట్టెనని గ్రహింపవచ్చును. రాజ్యాంగచట్టమును మార్చునపుడు, సివిలుసర్విసుల వ్యవహారములను గూడ అవసరమగుచో పరిష్కరింపవచ్చును. ఈ లోపుగ ఇంతయాయురమేల? సివిలుసర్విసువారి త్యాగసేవ కిది నిదర్శనమా? సివిలుసర్విసుల చట్టమువలన, సామ్రాజ్యశాసనసభవారి యధికార మడుగంటుచున్నది. వేతనములు, పెన్షనులు మున్నగువానిని శాసనసభల యంగీకారమునకు బంపనక్కరలేకుండ, ఈచట్టము కట్టుదిట్టములజేయుచున్నది. ప్రస్తుతచట్టము కేవల వేతనములకు సంబంధించినదని యెంచగూడదు. పరిపాలనపు బునాదులకే మోసము దెచ్చుచున్నది. లాయజుజార్జిగారిదివరకు సూచించినటుల, హిందూదేశమున కొక వేళ స్వపరిపాలనము లభించినను, అది సివిలుసర్విసులను ఉక్కుచట్టముపై నాధారపడి యుండునటుల సివిలుసర్విసుబిల్లు నిర్ధారణజేసినది. ఇకముందెట్టి యాశగలదో భారతీయప్రముఖు లాలోచింపవలయును.

ప్రస్తుతప్రశ్న యేమన, హిందూదేశము సర్విసులనిమిత్తము నిలిచియున్నదా, సర్విసులు హిందూదేశము నిమిత్తము నిలిచియున్నవా? సివిలు సర్విసుబిల్లు మొదటిసిద్ధాంతమునే రూఢిపరచుచున్నది. ఇట్టి చట్టమును నిరాకరింపవలయునని స్కరుగారు సవరణను దెచ్చినను కొందరు లేబరు సభ్యులు సయితము విరుద్ధప్రసంగముల గావించుట శోచనీయము. బేకరు అను లేబరుసభ్యుడు, మిగిలిన యూరపియనులకుగూడ సర్విసుల కిచ్చెడిసౌఖ్యముల నొసగవలయునని కోరుటజూచిన, సివిలు సర్విసు బిల్లుతో వీరు సంతృప్తిపడునటుల గనుపింపదు. యూరపియనులయిన మాత్రమున ఎల్లరకు హెచ్చు సౌఖ్యములు లభించి తీరవలయును. ఇండియా మంత్రియగు బర్నెట్ హెడ్డు ప్రభువుగారు జూపెడి ఆతురమతిని చిత్రము. ఈమారు జరిగెడి పార్లమెంటు సభలో

బిల్లు సంగీకరింపని యెడల, గొప్ప యుపద్రవము వాటిల్లునని లీప్రభువుగారు తెలిపిన సంగతులను, ఇండియా మంత్రిగారు బలపరచిరి. జాయింటు కమిటీలో భేదాభిప్రాయము గలిగినను, చట్టమును కొనసాగించి తీరవలయునని బర్నెట్ హెడ్డు ప్రభువు పట్టుబట్టెను. లేబరు పక్షము వారికి, బర్నెట్ హెడ్డు ప్రభువుగారు తెలిపిన హితము నించుక గమనింప వచ్చును. లేబరు మంత్రియగు ఒలివియరుగారు ప్రతిపాదించిన నెంచిన చట్టమునకును, ప్రస్తుత చట్టమునకును భేదము లేదు గాన, దీనిని నిరాక్షేపకముగ సంగీకరింపవచ్చునని, వీరి తలంపు.

లేబరు పక్షమువారికి కొన్ని సంకటములు గలవు. వారు పరిపాలించునప్పుడే, సివిలు సర్విసు చట్టము బైకివచ్చెను. వారి పరిపాలనలోనే బెంగాలుఆర్డినెన్సు మొలకెత్తెను. అందుచే ప్రస్తుత సమయమున లేబరుపక్షము వారిని వెక్కిరించుటకును, తమ కోర్కెలను నెఱవేర్చుకొనుటకును కన్నరేవేటివులకు చక్కని సందు దొరికినది. లేబరు సభ్యులు సయితము కన్నరేవేటివులను గట్టిగా నెదిరించుటకు వీలు గలుగుటలేదు. సామ్రాజ్య శాసనసభలో సభికసంఖ్యాకు లీబిల్లును నిరాకరించినను, రాయల్ కమిషనునందలి సభ్యులంగీకరించుటచే, వీరి యభిప్రాయమే ముఖ్యమని వికటరుటనుగారు పలుకుటజూడ, శాసనసభల పట్ల ఎంతవిముఖతయు, తృణీకారమును గలవాగ్రహింపవచ్చును. పార్లమెంటు సభలో జరిగిన చర్చజూచిన, సహకారవాదు లాశించెడి "రిస్పాన్సు" ఏమూలను గనుపింపదనియు, భారత వర్షము బ్రీటీషు యనుగ్రహముపై నాధారపడి ప్రయోజనము లేదనియు విదితమగుచున్నది. ఇక నయినను అనవసరవివాదములతో, ప్రొద్దుబుచ్చక, హిందూదేశనాయకులు స్వతంత్రిని పోషించెడి నిర్ణీతమగు కార్యక్రమమును కొనసాగించి, త్వరలో గమ్యస్థానము జేరుట ధర్మము. కాలయాపన జరిగిన కొలదియు, స్వరాజ్యసిద్ధికి ప్రతిబంధకము లింకను సభికమగు ననుటకు సందియము లేదు.

చీనా : జపాను

చీనా జపానుల మధ్య కలహములు పొడసూపు చిహ్నములు గనుపించుచున్నవి. మంచూరి యాలో అంతరంగిక యుద్ధము కొంతకాలమునుండియు జరుగుచున్నది. చాంగ్ సోలీను అను సైన్యాధిపతికిని, క్వాంగుటంగు అను సేనానాయకునికిని మధ్య జరిగెడి పోరాటములలో, జపానుకు మొదటివారిపట్ల సానుభూతిగలదనట నిశ్చయము. ఇంతకు పూర్వము చాంగ్ సోలీనుగారే విజయము గాంచుచున్నటుల వార్తలు జేరెను. కాని, వీరు ఆకస్మికముగ లొంగిపోయిరి. క్వాంగుటంగుగారు విజయము గాంచి నటుల వార్తలు దెలుపుచున్నవి. వీరి విజయము జపానుకు భీతిని బుట్టించుచున్నది. దక్షిణ మంచూరియాలో తమ జాతివారి యోగక్షేమముల కిబ్బంది గలుగుచో, జపానుసైనికులు చర్యదీసి కొనెదరని, ప్రకటించిరి. జపానుసైనికులు పోర్టు ఆర్థరుయొద్దనుంచి ముకడెను నగరమునకు బోవుచున్నారని తెలియుచున్నది. ఈరీతిని చైనా వ్యవహారములలో, జపాను

జోక్యము కలుగ జేసికొనుచో, ఈ మ్యా గూడ యిదే సందనకొని విజృంభింపవచ్చును. అప్పుడు మరల నూతనసమస్య జనింపగలదు. చీనా యిది ఎరకే కల్లోలపూరితమై యున్నది. నూతనపరిస్థితులు మరింత కలవరమునకు కారణమగుచున్నవి. ప్రస్తుతసమయమున, జపాను తన ప్రయత్నమును విరమించి, చీనాస్వాతంత్ర్యమున కెట్టి భంగము కలిగింపకుండుట మేలు. భావిపరిణామ మెటులుండునో జెప్ప వీలులేదు.

ఆంగ్లో హైందవులు

ఆంగ్లో హైందవులు బ్రిటీషు సైన్యమున జేరుట కర్తవ్యము సంపాదించిరి. కాని భారతీయులకు సంబంధించిన ధేరాధూను కాలేజిలోగూడ వారు చేరవలయునని కోరుట విరుద్ధము. అట్టిహక్కు తమకు లేనందుకు, కలనల్ గిడ్డీగారు పరితపించుచున్నారు. ఒకవంక తాము యూరపియనులలో జేరగోరుచు, వేరొకవంక హిందువులకు క్రమక్రమముగ లభించెడి హక్కులలోగూడ పాల్గొనగోరుట, ఆంగ్లో హైందవులకు పాడిగాదు. ఆంగ్లో హైందవులు భారతీయులతో నయినను జేరి వారి కష్టసుఖములలో పాల్గొనవలయును. తేని యెడల, యూరపియనులతో నయినను జేరవలయును. అటు నిటు గాకుండు, ఉభయులకు గల హక్కులను తాను మనుభవింపగోరుటచే, వీరు రెండందముల చెడుచున్నారు. ఆంగ్లో హైందవుల యభ్యున్నతికి, రంగుభేదము బాధించుచున్నదని, గిడ్డీగారు ఇంగ్లండులో చెలిపిరి. యూరపియనులు రంగు భేదమువలన ఆంగ్లో హైందవులను తిరస్కరించుచో, వారు భారతీయులతో జేరుట లాభకరము. కలనల్ గిడ్డీగారు దూరదృష్టితో ప్రవర్తింపక, ఇంగ్లండుకు బోయిన నేమియో మేలు గలుగునని దలచి, విఫలమనోరథు లగుచున్నారు. ఆంగ్లో హైందవులు వీరి యెడల కృతజ్ఞత జూపజాలరు.

మోసూలు వ్యవహారము

మోసూలు వ్యవహారము మరల చిక్కులలోనికి వచ్చినది. నానారాష్ట్రసంఘ నిర్ణయమునకు బ్రిటీషువారు కట్టుబడెదరని చెప్పినను, తుర్కీవారు రంగీకరించుట లేదు. నానారాష్ట్ర సంఘము సమాధానము గుదుర్చుట కేర్పడినది గాని, సరిహద్దును గూర్చి తీర్పుజెప్పటకు గాదని, తుర్కీప్రతినిధి తెలిపెను. నానారాష్ట్ర సంఘమువారి కేర్పడిన విచారణ సంఘము వారు, మోసూలు తుర్కీకి జేందునని యంగీకరించిరి. అట్టిస్థితిలో నానారాష్ట్రసంఘము అవ్యధానిర్ణయించుచో, తురుష్కులలో మితిలేని యసంతృప్తి గలుగును. ఐర్లండు సరిహద్దును నిర్ణయింపవీలులేక, ఇటీవల విడిచిపెట్టిన సంగతి విదితమే. ఇట్టి విషయములలో ఉభయ దేశములును సద్భావము జూపి, తమలోతాము వ్యవహారమును సామ్యముగ పరిష్కరించుకొనుట యుక్తము. మోసూలు ఉపసంఘసభ్యులు వారిలోవారు రంగీకరింపలేదనియు, స్వీడిషు ప్రతినిధి బ్రిటీషువారి వాదమునకు ప్రాతికూల్యము గనుబటచే ననియు, వార్తలు చెలుపుచున్నవి. తుదకీ విషయ మెటుల పరిష్కారమగునో చోచుటలేదు.

అమెరికా పరిస్థితులు

పాశ్చాత్య దేశములం దెల్ల నేడు అమెరికా సర్వసంపదలతో తులనగడుచున్నది. మిగిలిన దేశములకు ఋణములనిచ్చి తనధనమును పెంచుకొనుచున్నది. అట్టితరి ప్రెసిడెంటు కూలిడ్జిగారు పన్నులనుతగ్గింప నెంచుట నహజమేగద. మరియొక ముఖ్య విషయమేమన, మద్యపాన నిషేధమును తాము నిష్కర్షగ కొనసాగించెద మని కూలిడ్జిగారు ప్రకటించుటతయు సమాజసముగ నున్నది. మద్యపాన నిషేధముపట్ల అమెరికాలో యత్యంతము తగ్గుచున్నదని చెప్పెడి కట్టుకథలకు కూలిడ్జిగారి ప్రకటనము తగిన జవాబిచ్చుచున్నది. ప్రపంచ కలహములను మాన్పుటకు ప్రపంచ న్యాయస్థానమును నేర్పఱుపవలయునని కూలిడ్జిగారు కోరుచున్నారు. కాని జీనీవా ఒడంబడికను సంగీకరించుటకుగూడ సమ్మతింపనివారు, ప్రపంచన్యాయస్థానపు ఏర్పాటు సంగీకరించుట దుర్లభము. యుద్ధపరికరములను తగ్గించుటకు అమెరికా సమ్మతించుచున్నను, నిరర్థకమగు సభలకు బోవుటకు కూలిడ్జిగారి కిష్టము లేదు. నాకాదళమును తగ్గించుటకుముందు, భూమిపైన సైన్యములను తగ్గింపవలయు నని కూలిడ్జిగారి యభిప్రాయము. ప్రపంచశాంతికి అమెరికా ఎంతవరకు తోడ్పడునో చూడవలయును.

వినోదములపై పన్ను

వినోదములపై పన్ను విధించి, స్థానిక సంఘముల రాబడిని వృద్ధిజేయుట కొక విచారణసంఘ మేర్పడి యుండెను. వీరి రిపోర్టులో, చట్టమునందు కొన్ని మార్పులు సూచింపబడెను. నాల్గు అక్షాలకు మించని టిక్కెట్టులకు పన్ను విధింప గూడదని, సూచించుట భావ్యముగ నున్నది. ఏలనన, బీదవారలకు క్రొత్తి బరువు లుండవు. వినోద ప్రదర్శనములను తిలకించుటకు బీదల కాటంకము లుండ గూడదు. ఈ చట్టము క్రింద నేర మొనర్చిన వారిపై వినియోగపరిపాన పన్ను అయిదు వందలనుండి రెండువందలకు తగ్గించుట గూడ యుక్తముగ నున్నది. జూదపు పందెములమీద విధించెడిపన్నును స్థానికాధికారులకు జేందనియకుండుట మాత్రము, భావ్యము గానేరదు. ధర్మకార్యముల నిమిత్తము గా వించెడి ప్రదర్శనములకు పన్ను విధింప నక్కరలేదని, ఏడవక్లాజ్ తెలుపుచున్నది. ధర్మకార్య మేదియని సందేహము కలుగునెడల, స్థానికప్రభుత్వమువారు నిర్ణయించెదరట. ప్రస్తుత చట్టము జూచిన, వినోదములపై పన్ను విధించుటకు హిందూదేశమునం దింకను సమయము రాలేదని దోచును.

మలబారు పెనెన్సిచట్టము

మలబారు పెనెన్సిచట్టముపై సెలెక్టుకమిటీ రిపోర్టు ప్రచురింపబడినది. రయితుల స్వాధీనపు హక్కు గుర్తింపబడినది. ఇదివరకు భూములనుండి వెడలగొట్టబడిన రయితులు మరల తమ హక్కును సంపాదించవచ్చును. భూస్వాములు రయితుల చెల్లింపవలసిన మొత్తమును హెచ్చింప వీలుగలదు. ముప్పది మంది సభ్యులలో ఇరువదిముగ్గురు భిన్నాభిప్రాయములను ప్రకటించుటచే రిపోర్టు విలువ యంతరించుచున్నది. ఇన్ని భేదాభిప్రాయములను, శాసనసభవారిటుల సమన్వయము జేసెనో తెలియదు. విచారణ

సంఘసభ్యులలో కొందరు రయితుల హక్కు లింకను హెచ్చవలయుననియు, మరికొందరు జన్మిలు, లేక భూస్వాముల హక్కులు తగ్గగూడదనియు వాదించిరి. సభ్యులు మళయాళ దేశపు పరిస్థితులు తెలియక యిబ్బందిపడినటుల, రామలింగాచెట్టిగారు సూచించిరి. ఏది ఎటులున్నను రయితుల యిబ్బందులను వెంటనే తీర్చినగాని, మలబారులో శాంతి సమకూరజాలదు.

రాయలు కరంసీ కమీషను

బాంబాయి సాక్ష్యవిచారణ

బాంబాయి, డిసెంబరు 9 — భారతదేశపు మారకము, కరంసీ సమస్యల విచారించుటకు నియమింపబడిన రాయలు కరంసీకమీషను నేడు హైందవ వర్తకసంఘ ఉపాధ్యక్షులగు బి. ఎఫ్. మహమూదీ, సంఘాధ్యక్షులగు పి. సి. శిర్కార్ వారు హాజరు లేకపోవుటచే, విచారించిరి. ప్రాత్యూలగు స్టేటు మెంటును మదకుగారు హాజరుచేసిరి. దీని విధించినమార్పులు చేయవలయు నని మదకుగారు స్టేటు మెంటును వినిపించిరి.

బంగారుమారకపు స్టాండ్డు పరిశీలించి వాణిజ్యబంగారు స్టాండ్డు అలంబించవలయును. బంగారునాణెములు చలామణియందుండవలయును. టంకనాలయందు ప్రజలు బంగారుమారు నాణెములుగ ముద్రించుకొనుటకును బంగారు ప్రజల కందుబాటులో నుండవలయును. బాంబాయి క్రింద నిమిత్తులుగాని, దొరతనమునకు పన్ను చెల్లించుటకుగాని రూపాయల మొత్తమునకు పరిమితి నియమించరాదు. బంగారుమారు బంగారుగామాత్రమే స్థానికవాణిజ్యోత్పత్తి ప్రయోగించవలయును. కాంబియిల్లులు సామాన్యముగ బంగారు అమ్యుకము కాబడునని యిందులో యిండియా మంత్రి నిమ్మి జాలించెను. తాను యితరుల కిచ్చుటకు ధనలోపము గల్గినప్పుడు, సామ్య నిమ్మి నాపుటకుగాని లేక సామ్యమైకపుడు వ్యయమును దగ్గించిపోయి భర్తీచేయుటకు లండనునందు ధనమును అప్పుతీయుటకు పొరుగునందుటకు, కరంసీజ్యులవలన భారతమంత్రికి తగిన నిధి సమకూర్చబడెనను తప్పు అభిప్రాయమును వికసనమును.

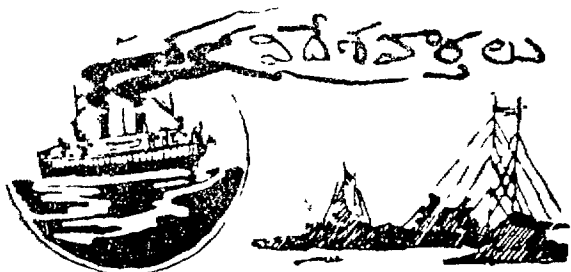
రూపాయలను వేయుట మానవలయును

ప్రాథమిక సి. ఎ. వాడియా, జి. ఎఫ్. కోపి, సి. ఎన్. ఎల్. గాంగూలీ నేడు రాయలుకమీషనుచే విచారించబడిరి. అధికపాతశాలపండితులగు ఎకీలుగారు దొరతనము రూపాయలకు టంకశాలయందు చేయుట మానవలయునని అకరముగ కరంసీ కావలసియున్నచో బంగారుమారు మారు నాణెములను జేయవలయును. ఇంగ్లాండు బ్యాంకింగ్ కిందయు ఇందుమించుగ మారకపు ధరకు యింకీయలు బ్యాంకింగ్ వారా బంగారుమారు గొనుటకు అమ్ముటకు ప్రభుత్వము పూనుకొనవలయును. బంగారుస్టాండ్డు, బంగారు నాణెముల చెలామణితో, అనుననందు దెబ్బకు తగినప్రతిపత్తులు గలవు. అవసరమై యెడ ఉచితముగ నేర్పాటుల గావించి వృద్ధియ నచ్చును. పేపరు కరంసీమేనేజిమెంటు యింపీయలు బ్యాంకింగ్ బిచ్చగించవలయును. ఇంపీయలు బ్యాంకింగ్ పై దొరతనమును ప్రజలను తగిన అధికారము గల్గియుండవలయు నని ప్రాథమిక పండితులు సాక్ష్యమిచ్చిరి. (అ. ప్రె.)

హత్య కేసు

ముద్దాయి సెషన్సుకు పంపబడెను

కలకత్తా, డిసెంబరు 9 — పంబరు 5 తేదిన కలకత్తాలోకమలఅను స్త్రీ బుద్ధిపూర్వముగా చంపినందుకై నేరము మోపబడిన ఎలెక్ట్రిక్ ఇంజనీరు రామపతిరాయి ప్రధానరాజధారి మేజిస్ట్రేటు నెషన్సుకు సంపెను. మేజిస్ట్రేటు ముద్దాయిపై నేరములను తయారుజేసి చెప్పగా ముద్దాయిపై మెంటు నీయవలసి వచ్చినట్లుయిన హైకోర్టులో నిచ్చినదని చెప్పెను. నెషన్సులో తరకు బిరేంద్రనాథనాథ మొలగునాథ సాక్షులని చెప్పెను. చివరకు స్టేటు మెంటులను రికార్డు చేసి ఆవరకీ మేజిస్ట్రేటు, డాక్టరు సర్వానందప్రసాద్ ప్రతినిధులను మరీకొందరినుండియు మేజిస్ట్రేటు యెదురు సాక్ష్యములు తీసుకొనబడెను. (అ. ప్రె.)

కొత్తపార్లమెంటు సహాయమంత్రి

లాకర్ ల్యాంప్స్

లండన్, డిశంబరు 7:—లాకర్ ల్యాంప్స్ గారు విదేశాంగ కార్యాలయమున కొనాట్లు మెక్స్ లిగారి తరపున పార్లమెంటు సహాయమంత్రిగా నియమించబడిరి.

మూసుల తిరుగుబాటు

హంసపాల్యుర బగ్గాదుమార్గమునకు ఆస్ట్రేలియన్ తిరి మైదూరముననున్న గ్రామమును తెగూయసులు మట్టడించిరి. అవశ్యపక్షములను సప్లయచేయు బ్రిటిషువారిని బగ్గాదుమండి పాల్యురకు బోవునటుల జేసిరిని ప్రెంచివారు తెలుపుచున్నారు.

బెంగాలు ఇనుముకంపెనీ

అధ్యక్షుని ప్రత్యుత్తరము

లండన్, డిశంబరు 7:—బెంగాలు ఇనుముకంపెనీలో సభకు ఏమియు అంతగా అరిగిపోలేదనియు ఆదాయపుపన్నుల నిచ్చుటకు విస్తారము సామ్యుగావలసియున్నదనియు తనప్రతిపక్ష చట్టాలను స్వయముగ వికయించుకొనుచున్నారనుమాటుల పూర్తిగా అసత్యమనియు బెంగాలు ఇనుముకంపెనీ అధ్యక్షులు సర్ బాల్ కార్ గారికి ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

అమెరికను 'డెప్టో'యరులు' వెనుకకుబోవుట

వాషింగ్టన్, డిశం 6:—రెయిరుటులోనున్న అమెరికను 'డెప్టో'యరులు, అవి అక్కడనుండ నక్కరలేదని అమెరికను ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించుటతోడనే అమెరికను 'డెప్టో'యరులు మరలిపోవును.

జాతీయమితిసభ

పార్లమెంట్, డిశంబరు 6:—జాతీయమితిసభకు బ్రియండు గారు చెడలిరట.

కమ్యూనిస్టులను చాలమందిని

బట్టుకొనెదరట

అరస్తువారంటులు జారీయగుట

లండన్, డిశంబరు 6:—కమ్యూనిస్టులను చాలమందిని బట్టుకొనెదరట. అరస్తువారంటులు జారీచేయబడెనట.

కీ॥ శే॥ యూపెనుగారు

లండన్, డిశం 8:—మేజరుజనరలు సర్ ఫ్రాన్సిస్ బాల్ యూపెనుగారు చనిపోయిరి.

రిప్పన్ ఎన్నికలు

కన్సర్వేటివు విజయము

లండన్, డిశం 7:—రిప్పన్ ఎన్నికలో కన్సర్వేటివు పక్షానికి 16,488 ఓట్లును, లిబరలు అక్షానికి 11,422 ఓట్లును వచ్చెను. అయితే కన్సర్వేటివు పక్షాధిపతి మేజరు కెదల్లాహిల్లు గారే ఎన్నికొనబడిరి.

పరిశ్రమలు

సుంకములచట్టము

లండన్, డిశం. 8:—పరిశ్రమలపై వేయుసుంకములను గాపాడుటకు ప్రవేశపెట్టబడిన బిల్లును గూర్చి మాడుతీర్యాసములను గావించిరి. మొదటిపర్యాయము అంగీకరించబడెను. ఈతీర్యాసములను బిల్లులో జేర్చిరి.

మనోలుప్రవాసములు

పార్లమెంటులో ప్రశ్నలు

ప్రభుత్వప్రకటనము

లీఫ్టు, డిశంబరు 7:—వేసవేలు క్రైస్తవులు పడరాని కష్టములనుబడి తుదకు సరిహద్దునుదాటి ఇరాకులో ప్రవేశించిన సంగతియు అవటివారు పడుచున్న సంక్షోభము, వారి చుట్టర పరిస్థితులు ప్రభుత్వమువారికి తెలియునా యని కామన్సుస్థలో అధినేతేవుమర్మిని అడిగిరి. క్రైస్తవులను విస్తారముగ ఇరాకు రాష్ట్రీయ సరిహద్దుపంక్తి కు తైరముగ నున్న ప్రదేశమునుండి తురుష్కులు క్రైస్తవులను బంపివేయుచున్నారని సర్ ఆస్టిల్ చాంబర్లెనుగారికి తెలియునని మేజరు ఆరంబ్స్ గోరుగారు బదులిడిరి. విజపరిస్థితులన్నిటిని పరిశీలించి చాంబర్లెనుగారు జాతి సమితిసభవారికి తెలియజేసిరి.

ఈవిషయమును ఆలోచించుటకు ప్రత్యేకసభను సమావేశమును గావించవలెనని చాంబర్లెనుగారు రడిగిరి.

అసభచేతను సాక్షులవామ్యాలముచేసిన కేత్ క్షణము ఆప్రదేశముం దీవిషయమును విచారించుటకు ప్రత్యేకజాతీయమితి విచారణసంఘమును నియమించుటకు నిశ్చయించిరి. ఆప్రకారము ప్రత్యేకము ఒకకమిషనుకు కొన్నివారము లా మట్టుప్రక్కల నుండి విచారణనల్పిరి. తననివేదికమును త్వరలోనే జాతీయమితి వారు ప్రకటించెదరని జనీవాకు తంతినపిరట.

వసోలుదగ్గర సరిహద్దులో శరణాగతులు 8000 వరకు జేరుచున్నారు. ఇరాకు ప్రభుత్వమువారు శక్తివంచన లేక వీరికి సదుపాయమును సమకూర్చుచున్నారు. వారికి సహాయమును చేయనికొ ఈశతకాలము వారికి గడవదు. అందరును ప్రాణములను గోల్పోవలసియుండును.

బ్రిటిషుప్రభుత్వము సాధ్యమైనంతవరకు వెనుకముందు జాడక సర్వవిధముల తోడ్పడుచున్నారనియు, ఎక్కువ ఏమైన గావలసియున్న అవసరముగ మడింపువేయవలసివచ్చుననిరి. ఈ నుండభాగ్యుల దుస్థితినిగూర్చి బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు వేయి కన్నులతో కనిపెట్టి వారికి భయములేకుండ వలయుసహాయము సంతయు జేసెదరనిరి.

తురుష్కులలో ప్రత్యేకరాయశాసనములను సర్వీ ఈ క్రైస్తవులకు సహాయబడుట మంచిదని కెవ్లీగారు మాచించిరి. ఈవిషయమై ఇదివరలో జనీవాకువచ్చిన తురుష్కుప్రతినిధు లెవరును ఆశాకరముగ జెప్పలేదని ఆరంబ్స్ గోరుగారు సెలవిచ్చిరి.

జీవక ముందే కాంతిపరిస్థితులు ఏర్పడువిషయమును నిరుత్సాహబరచినచో అపాయకరము గాదా యనియు, ఇతర విషయములు తీర్చితో నేహారీతిగ రాయశాసనములను సల్పుటకు వీలులేకుండదా యనియు భావనగా రడిగిరి.

ఆరంబ్స్ గోరుగారు భావనగారితో పూర్తిగా ఏకీభవించిరి. అస్సీరియా క్రైస్తవులనుగూర్చి మనభాధ్యతి విస్తారము గలదనిరి. అచటనున్న స్వల్పసంఖ్యాకులకు క్రైస్తవుల భావి భాగ్యోదయమునకు భంగములేకుండ జేసెదమనియు ఆరంబ్స్ గోరుగారు ప్రత్యుత్తరమునిచ్చిరి.

మనోలు సరిహద్దుతగవు

జనీవా, డిశం 7:—మనోలునుగూర్చి చాంబర్లెను, కర్నలు అమెరికన్ గారితో తురుష్కుప్రతినిధులు రహస్యముగ రాయశాసనములను సల్పుచున్నారను వచంతులు విరాధారము లనుచున్నారు. అసలు ఈ విషయమంతయు జాతీయమితిసభవారి ఎదుట నున్నది. రేపటిదినము పరిష్కరించెదరు. తురుష్కులెంతమాత్రము లోబడరనుచున్నారు.

సోవియటు ప్రభుత్వము

యుద్ధప్రయత్నములు

లండన్, డిశంబరు 8:—డెయిలీ టెలిగ్రాఫు లీగా విలేఖరిట్లు డెలుపుచున్నాడు.—సోవియటు యూనియను వారు గొప్ప యుద్ధప్రయత్నములను జేయుచున్నారని మాస్కో నుండి తెలియుచున్నది. యుద్ధము తటస్థించినచో పాల్గానుటకు పరిశ్రమ లన్నిటిని తయారుజేయుచున్నారు. ఆక్టా కాజనులో మందుగుండు సామగ్రిని చుటుకుగ తయారుచేయుచున్నారు. వూలా, పెరిం ఫ్యాక్టరీలలో తుపాకులను అహో రాత్రములు తయారుచేయుచున్నారు. పడమటి సైబీరియా నుండి చాలవరకు పటాలములను సమద్రతీరమునకు మరలించిరి. మంచూరియా వంగోలియా సరిహద్దులకు బంపిరి.

బొగుపరిశ్రమకు సహాయము

చేయుటచే 16000000 పానులు ప్రజలు భరించవలసి వచ్చెనట. అసలు మడింపువేసిన దానిని మించిపోయెనట

చీనాలో యుద్ధము

ఛాంగ్ న్సెలిక్ గారి పరాజయము

జపాను ధయము

పీకింగ్, డిశంబరు 7:—లోబడెద మను నెపముతో మాపోసింగులింగు నేనలు ఛాంగ్ న్సెలిక్ గారి నేనలపై తిరుగబడెను ఛాంగ్ న్సెలిక్ గారి వామభాగము పూర్తిగా ఓడిపోయెను. ముక్తనుకు పూర్తిగా తిలోగమనము గావించుచున్నది. లయోనదిదగ్గర ఆఖరుపర్యాయము నిలుచును. ముక్తనులో అంతటను పూర్తిగా భ్వంసమైనది. అచ్చటనుండి అందరును పైకి పోవుచున్నారు.

ఛాంగ్ న్సెలిక్ గారు

తమ యధికారమును మదులుకొని ఏకాంతవాగ్గి నుండెనని తెలియజేసి ముక్తనుకు ఏరుచున్నాడు.

జపానుధయము

టోక్యో, డిశంబరు 7:—ఛాంగ్ న్సెలిక్ గారి పరాజయముచే ముక్తనులోనున్న జపానుప్రజలు భయపడు చున్నారు. ఇదివర కప్పుడే చాలమంది జపానీయులు కొరియాకు పారిపోయిరి. విదేశాంగ మంత్రి నిరాశజెందలేదు. చీనాలో మాత్రమేక ముదయించు సమయమైనది.

మంచూరియా భావిభాగ్యోదయము

టోక్యో, డిశంబరు 7:—మాపోసింగులింగు నేనాని ఛాంగ్ న్సెలిక్ నేనానిని ఓడించి అధికారమును స్వీకరించినచో మంచూరియా పూర్వపు రాష్ట్రములు మాడింటిగ విడిపోవుననియు రషియా సమయమును అసకాశముగ కైకొనుననియు వారాపత్రిక లనుచున్నవి. ఛాంగ్ న్సెలిక్ గారు అచ్చొత్తించిన చీనా డోలరు నోట్లు తనను బాధించుచున్నవి భయమును జూపుచున్నది. అట్లగుచో జపానుప్రజలకు 60000000 చీనా డోలరులు నష్టము కలుగునట.

మంచూరియా పటాలమును జపాను బలపరుచుట

టోక్యో, డిశంబరు 7:—త్వరతో మంచూరియా పటాలమును బలపరుచుటకు జపాను పటాలము మంచూరియాకు రావచ్చుననుచున్నారు.

ఎంతవరకు అవసరమో అంతవరకే జోక్యమును జపాను కల్పించుకొను ననుచున్నారు. కావునలకై ప్రయత్నించుననుచున్నారు.

పెరిషియా పార్లమెంటు

ఎన్నికలు శీఘ్రముగ జరుగుట

టెహరాన్, డిశంబరు 7:—పెరిషియా రాజ్యాంగసభ ఎన్నికలు ముగిసినవి. నిన్నటిదినము సభప్రారంభ మైనపుడు సభ్యులందరును వచ్చి రనవచ్చును. పెరిషియా చారిత్రమున ఇంత శీఘ్రముగ ఎన్నికలు జరిగి ఎటుగము. ఇంతత్వరలోనే పార్లమెంటు కూడుట అపూర్వము. మంత్రివర్గమువారును తాత్కాలికముగ నియమించబడిన పాలకుని శ్రద్ధగ పనిచేయుటయే దీనికి కారణమనుచున్నారు.

కాల్బంతి ఆట సంఘమువారు పోయిన 5 వేండ్లవరకు ఆదాయపు పన్ను కట్టవలెననుటచే భయాక్రాంతులై యున్నారు.

వి డా కు లు

ఒక అమెరికను సీగ్రిజాటికి కేంద్రస్ట్రీని పెండ్లియాడి తాను సీగ్రిజాటిదానను గానని జెప్పి మోసపుచ్చె ననియు తన కాభార్య అక్కరలేదనియు అమెరికను యొకడు అభియోగమును దెచ్చెను. వాడి వాదమును నమ్మక యభియోగమును ప్రోసేసిరి. భార్య ఎప్పుడు ప్రత్యేకముగ ఒంటరిగ నుండుటకును దాని కను భృతిని ఆతనిచే ఇప్పించవలెనని యభియోగము తెచ్చుచున్నది.

వైమానికాశయము

కరాచీలో ఇదివరకున్న వైమానికాశయము లన్నిటి కంటె గొప్పదానిని నిర్మించెదరట. 1000 ఎకరముల విస్తీర్ణముండును. కాలపాడుగు 850 అడుగులు, ఎత్తు 170 అడుగులు. వెడల్పు 180 అడుగులు. 1927 లో పూర్తయగును. నూర్గురు యూరసియనులకును చాలమంది భారతీయులకును సరిపోవు వసతి యేర్పాటు చేయబడును.

వివిధ బడంబడిక

అంగీకరించు చట్టము

లండన్, డిశంబరు 7:—దెయిలు ఇరాను పార్లమెంటు లో తీర్మానము చేయబడినది. వివిధ బడంబడికను ఆమోదించు చట్టమును రెండవసారి చర్చించుటకు ప్రస్తుతము సభను చాలించినది. అధ్యక్షులను కాన్ఫరెన్సుగాను కొర, ఆపుకేసిరి.

వైద్య ఆర్థిక పరిస్థితులు

లోపరుగారి విధానము

పార్లమెంట్, డిశంబరు 8:—లోపరుగారు తమ ఆర్థిక విధానమును ఏడువట్టములలో వివరించిరి. క్రొత్త ఆదాయమును సంపాదించు విధమును గూడ చెప్పిరి. వట్టపూర్ణనిధిని నెల కొల్పెదరు. ఆర్థికవిషయములలో మోసము లేకుండ జేసెదరు. మూలధనము పెక్కిపాకుండ జేసెదరు. రైల్వే రేల్లను మార్చెదరు. అదాయపు పన్నును నవనూలుచేయు పద్ధతులను అభివృద్ధిజేసెదరు. మొత్తముమీద ప్రతిసంవత్సరము అదనముగ 8000000000 ఫ్రాంకులను సంపాదించుటకు పూనుకొనిరి.

శ్రీ-గూడచారినిగ ప్రవర్తించిననుట

పార్లమెంట్, డిశంబరు 7:—మార్టిమెరెయిలు అను యువతి ఒకరై ఇతరదేశ ప్రభుత్వము తరఫున గూడచారినిగ ప్రవర్తించుచు ప్రాంసులో నైహునిక మార్గములను, పక్షిములను ద్వితరహస్తములను కనుగొనుటకు ప్రయత్నించుచున్నదను ననుమానముతో పరాసు ప్రభుత్వమువారు అరెస్టుజేసిరి. వాయువార్తా ప్రచారక పనిముట్లు వ్యాపారము చేయు కొందరు ఆంగ్లవర్తకుల తరఫున పనిచేయుచున్నదానని ఆమె విచారణ జేయు మేజిస్ట్రేటువారు ఒప్పకొనెను. నెంటున జైలుకి, బోర్డు ఆశ్రమముల ద్వారా తయారగుచున్న కమానముల సంఖ్యను, ఏ మోస్తరుగ జేయుచున్నది ఎంతమందిని ఎంతవరకు గొంపోవు శక్తిగలదో ఆయాసంగతులన్నిటిని కనిపెట్టుచున్నదానని నెను. ఆంగ్లేయులని యనిపించుకొనుచున్న ముగ్గరిని మేజిస్ట్రేటు ఎదురుగాని తెచ్చిరి. వీరితరఫున ఈమె పనిచేయుచున్నదట. వీరిని రహస్యముగ పరీక్షించి చెఱసాలకు గొంపోయిరి. నలుగురిని బంధించి జేసిరి. తన దుస్తులక్రింద పెట్టికొంపోవుచున్న కాగితము లన్నిటిని పట్టువడకుండ పోలీసువారినుండి తప్పించుకొనుటకు తగలబెట్టెననిమె. ఇంతకు పూర్వము ఈ సందర్భములో ఒక పురుషుని పోలీసు అరెస్టుజేసెనని తెలిసి ఇట్లు ఈమె చేసెను.

ఆప్తనుని జంపెనను వార్తలు

ముద్దయితరపున అపిలు

క్రేగు, డిశంబరు 7:—సారు అనువాడు జోసావియా నివాసి. ఇతని తరఫున అధ్యక్షులను మహాకుమారు షోక్లము షుగజేసికొని బ్రిటను ప్రాంసు సహాయమును బొందవలెనని అధ్యక్షుని కొరుచున్నాడు.

తర్కికి విమానములు

కోఫెకాహగ్, డిశంబరు 7:—గంటకు 800 మైళ్లు గాపు ౯0 విమానములను తర్కి కోపకు కంపెనీనుండి దెప్పించు బన్నయిది.

తుర్కీలో యూరపియను అభ్యాసము

ప్రజలు కుపితు లగుట

కాన్స్టాంటినోపిలు, డిశంబరు 8:—తుర్కీలో ప్రాచ్య రాష్ట్రములు ప్రభుత్వమువారి యూరపు అభ్యాసములను గూర్చి కుపితులై యున్నారు. అసంతృప్తిని జూపుచున్నారు. ఎర్జిరం, సవాస్, ట్రెబిజండు, రిజాలో అసంతృప్తియున్నదని ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించిరి. సురాబీలో మరియొక దొంగ్య జరిగెను. టోపిలు మాకు వలదని అరచుచు తమ యధాస్థునిని వెంటబెచ్చిరి. ౭ లాక్కరముగ నక్రమపరిస్థితుల నేర్పబడు జేయగలిగిరి. 40 మంది అరెస్టు చేయబడిరి. ఘోషకుల్లాయిలకు బదులు యూరపియనులు ధరించు టోపిలను ధరించవలెనను ప్రభుత్వపు తుత్తిరుపు నాడేమిందు ముగ నక్రమపరిస్థితుల నేర్పబడు జేయగలిగిరి. 40 మంది అరెస్టు చేయబడిరి. ఘోషకుల్లాయిలకు బదులు యూరపియనులు ధరించు టోపిలను ధరించవలెనను ప్రభుత్వపు తుత్తిరుపు నాడేమిందు ముగ నక్రమపరిస్థితుల నేర్పబడు జేయగలిగిరి. 40 మంది అరెస్టు చేయబడిరి.

బోల్షెవులకు మోసము

ముద్దయితరపు వాదము

రాబర్టు బోల్షెవుగారి సాత్వము
లండన్, డిశం 7:—1920 లో ఆగస్టులో బోల్షెవు సోదరులు అల్లయన్న బ్యాంకుతాలాకు 1000000 మొత్తముల గల బిల్లులను తాకట్టుపెట్టెననియు ఈబిల్లులు అల్లయన్నబ్యాంకు వారివే యని తనకు తెలియుననియు, కాని వారుజెప్పిన ప్రకారముమాత్రము నడుమకొంటిననియు లెన్సీ భీనునుగూడ జెప్పిరి. బోల్షెవుగారి దివాలానుగూర్చి సాత్వము ముగియుట తోడనే ఫిర్యాదిసాత్వ మంతయు పూర్తియెను.

ముద్దయివాదన

బోల్షెవుసోదరులు మోసముతో ప్రవర్తించిరా యని జ్యూరీ నిర్ణయించనలసియున్నది. ఆపవలను వారు జేసినపుడు వారియుద్దేశ మేమి? బోల్షెవులు బ్యాంకు సెక్యూరిటీలనుపయోగించునపుడు ఏమియు చర్యను బ్యాంకు దీనికొనలేదు. ఈ సెక్యూరిటీలనుగూడ మొదట సెక్యూరిటీలను బోల్షెవులవద్దగనంది నటులే జేసిరి.

న్యాయమూర్తి

సెక్యూరిటీలను తాకట్టుపెట్టుటలో తప్పేదియు లేదని జ్యూరీతో జెప్పిరి. అట్లుజే సెననుటకు ఎంతమాత్రము సాత్వము లేదనిరి. సెక్యూరిటీలమీద తీసినడబ్బును ఎట్లు వినియోగించి నది ఆలోచించవలెననిరి.

మార్కెటులో పరిస్థితులు తారుమారులచే బోల్షెవు సోదరులు కూడిపోయి రని ముద్దయి న్యాయవాది చెప్పెను.

ముద్దయిలు అప్రకారము ఖర్చుపెట్టరాదని జ్యూరీ యన్నచో వారి కట్టికొమ్మగలవని జెప్పవచ్చుననియు అకారణముచే ముద్దయిలను విడుదలజేయవలెననియు న్యాయమూర్తి నుడిచెను.

ఎప్పుడుగూడ బోల్షెవుసోదరులు మోసముతో ప్రవర్తించ లేదని ముద్దయి న్యాయవాది నుడిచెను.

రాబర్టు బోల్షెవుగారి సాత్వము

అల్లయన్న బ్యాంకుతరఫున సొమ్ము తీసికొనుట, జమ కట్టుట మున్నగు విషయమును గూర్చి రాబర్టు బోల్షెవుగారు చెలియజేసిరి.

తేపటివరకు విచారణ ఆపుకేయబడెను.

వాయువార్తా ప్రచారము

జనివాండు సమ్మెకట్టుట

లండన్, డిశంబరు 7:—డిశంబరు 4 లేదీ సాయంకాల మువరకు 25 వ్రయాజీములు, 124 సరకుతో నిండిన నౌకలు వాయువార్తా జనివాండు లేకుండగనే పోయె నని కామన్సు సభలో సర్ ఫిల్ కక్లెవు లెప్పురుగారు చెలియజేసిరి. ఎంత మందికి ఇది సవ్యముగ నుండెనో ఇంతవరకు తెలలేదు. 700 మంది యాసమ్మెలో జేచెనని తెలుపుచున్నారు.

ఎంక కోబంగారి వైమానిక ప్రయాణము

కెయికో డిశంబరు 7:—కోభంగారు కెయికో జేరిరి. నిన్నటిదినము సోలంలో దిరిరి. నేటియందుము కెయికోకు పయనమైరి.

ఎడారిలో గోరి

సహరా ఎడారి ఇసుకక్రింద ఎన్నివేల సంవత్సరముల క్రితము గట్టిన గోరినో తమరనెటు దగ్గర అమెరికను ఒకడు కనుగొనెను. ఇందులో టిక్సానను రాణి శవమున్నది. అత్యద్భుతముగ ఈ శవము పాసుగానుండ కాపాడిరి. అలంకారము లెన్నియో యున్నవట. బంగారు నగలతో అమర్చబడిన మకుట మున్నదట. కంఠములలో 5 మంది రత్నములున్నవట. 46 పెట్టెలలో అమూల్యమున రత్నము లున్నవట. బిడ్డలోనున్న గోరిని పోలియున్నదట. రెండవ జాబాతాలాకు శ్మశానవాటిక యనుచున్నారు.

ఆ శవపేటిక చుట్టునున్న చుట్టము ఏమియు చెక్కుచెదకలేదట.

లిబర్టులో చీలికధూమలను గుర్చి క్రొత్తగ జేయుచున్న ఏర్పాటులలో భిన్నాభిప్రాయములు బయల్పడెను.

వెంట్రిప్రదర్శనము

1500000 పౌనులు నష్టము

వెంట్రిప్రదర్శనములను కట్టుటచే కల్లెను
లండన్, డిశం 7:—ఇంతవరకు 1600000 పౌనులు నష్టము వచ్చెనని చార్పర్డు ఎక్స్-చేంజు డెలుపుచున్నాడు. తిక్షణము పానుకు 15 పిల్లింగులు చొస ఇన్వలసియున్నది. డిశంబరు 31 లేదీ అయిసలేరువారత నిలవయున్న మొత్తమునకు నూటికి 5 చొస ఇన్వలెను.

పెద్ద భవనములను నిర్మించుటచే ఇంతఖర్చు అయ్యెనని అధికారులు డెలుపుచు సమర్థించుచున్నారు. వీరెన్నను ప్రభువు ఆయన సిబ్బందియు తమధర్మములను స్వీకరించుటకు పూర్వము 500000 పౌనులను ఖర్చుపెట్టుటకు కంట్టాట్టడంజెను. వీడియు మును (వాయువార్తా ప్రచారక ప్రదేశము) కట్టుటకు నిజముగ 100000 పౌనులే అయ్యెడిది. వ్యవహారికము తప్పగ జరుగుచున్నదని పెద్ద యధికారులు తమ యభిప్రాయమును డెలుపుచు మానుకొనిరి. తగినంత ప్రకటనము లేకుండుటచేతను అగ్రక్రవును అడ్డకు రైల్వేకంపెనీవారు ఒక్కకొనకపోవుటయు ఇంతనష్టమునకు కారణమునుచున్నారు.

రైలుబండి డీకొనుట

6 గురు చనిపోవుట 8 గురు తుతగాతులగుట

లండన్, డిశంబరు 8:—ఒక రైలుబండి ఇంకొకబండితో డీకొనుటచే ఆరుగురు చనిపోయిరి. అష్టవచ్చిరమండి ముక్కముక్కలయిది.

బ్రిటను పై ట్రాట్సీగారు

ఆగ్రహము వెడలగక్కుట

లండన్, డిశం 4:—ఇన్నాల్లకు ట్రాట్సీగారు రిట్లు పట్టిరి:—సోవియటుప్రభుత్వమును రూపుమాపుటకు యూరపుఅంతయు పూనుకొన్నది. సోవియటుప్రభుత్వమువారు పంచానుష్ఠాపవ్యవస్థలు నలుప్రక్కలను శత్రువులచే ఆచరించబడుచున్నారట. అందుచే సోవియటుప్రభుత్వమువారు నైస్యము, నాకాదళముపై విశేషముగ ధనమును వెచ్చించవలసియున్నది. ఇట్టిపరిస్థితులు లేనిచో ఈసామ్యునంతను సోవియటు రిపబ్లికు పునర్నిర్మాణమున కుపయోగించెడివారు. యూరపు అంతయు కాంతించువరకు మా ఆయుధములను, ఫిరంగులను విడుదలవారముకాము.

కామన్సుసభ

బధవారమునాడురాత్రి రహస్యముగ జరిగిన సభాస్మతాంతమును కామన్సుసభకు చెబుటగూడ డెయిలీ హెరాల్డుకు బంప అయ్యది ప్రకటించబడెను. ఆసమయమున పత్రికాప్రతినిధులను ఇతరులను వెడలగట్టిరి. అట్టితర ఇట్లు పత్రికలకు సంగతులను తెలియజేసినందులకు కార్మిక పార్లమెంటుసభ్యులపై చర్యను దీసికొనవలెనా లేదా యని ఆలోచించుచున్నారు.

ఇండియను సివిలు సర్వీసుబిల్లు

'ఆలస్యము జేసిన ప్రమాదము'

టైముస్ పత్రిక వ్యాఖ్య

లండన్, డిశంబరు 8:—టైముస్పత్రిక ఇట్లు ప్రధాన వ్యాసమున ప్రాయుచున్నది:—సివిలు సర్వీసుబిల్లును ఆమోదించుటలో ఇకనెంతమాత్రము ఆలస్యము చేయరాదు. ఈబిల్లును త్వరితగతిన ఆమోదించు అవసరమును పార్లమెంటువారు గ్రహించియు లేదు. ప్రభుత్వమువారుగూడ గ్రహించియులే పార్లమెంటు చరిత్రమును బాడ గోచరించుచున్నది. ఇంకి యా ప్రభుత్వమువారు ఇదివరకు కలుగజేసిన సదుపాయములను, సాకార్యములను నిర్విఘ్నముగ పాగుటకు కావలసిన లక్షణము, సివిలు సర్వీసుకు అభ్యర్థులను సవ్యము చేయుచున్న విశ్వవిద్యాలయములను, సర్వీసు ఉద్యోగములను నమృతమున గలుగజేయవలెను. విశ్వవిద్యాలయములందు తయారగు పట్టిపత్రికాగ్రాములు, ఇండియను గావలసినవారికిరి ఇతరవర్గములు ఆర్జునములుగలవు.

ఐరిషు సరిహద్దు తగవు పరిష్కార మగుట

బిల్లు మూడవ పర్యాయము ఆమోదించబడెను

ప్రధానామాత్యుని యుపన్యాసము

శ్రీ బిల్లు, డిసెంబరు 8:—కాలము మారినట్లులే పరిస్థితులు మారుచున్నవి. తదనంతరముగ విశాలభావములు మొలకెత్తుట చే జన్మించుచున్న ఒడంబడికవంటిది లోకంలో ఒడంబడికను ప్రదర్శించుచున్నది. దానివలన ఈ తర దక్షిణ దిక్కును సరిహద్దుగవును పరిష్కారముజేసి నే డిల్లీను ఆమోదించ గగ నాగము.

కొత్త ఒడంబడిక

యందు సరళభావము సంతృప్తి సుహృద్భావము ప్రతిబింబించుచున్నది. నాలుగు సంవత్సరములక్రింద ఇచ్చుచి అధ్యక్షులుగ నుండెడిది. ఈ ఒడంబడికయందు తనకు నమ్మకమున్న సంకల్పమును లేపలేదు. దానినిగూర్చి ఇప్పుడు గాఢమున అలోచించెదము. ఒకటి రెండు విషయములను ఈ ఒడంబడికలో పరిష్కరించలేదు. ఎందులో ఇప్పుడు పరిష్కరించు ఈ విషయములకు పరిష్కారముచేయుటకు అవకాశముగ లేవు.

సరిహద్దుతగవు

సరిహద్దుతగవు పరిష్కార మగువరకు దేశములో శాశ్వతమగుశాంతి చేపరచని ప్రజలు భయపడుచున్నారు. నిరుద్రుల ట్రిటిషువారలకి సరిహద్దునిచారణసంఘము ఉభయపక్షములకును తృప్తికరముగ పరిష్కారము చేయలేదని తెలియును. ఒకవేళ ఆ సంఘమే తుదివరకు నిలబడినను వారి తీర్పు ఇంత సం తృప్తి నీయజాలదు. చిక్కులు వచ్చుచునే యుండెడివే.

సరిహద్దునిచారణసంఘము

స్వతంత్రముతో గూడుకొన్నది. దీనిపై ఏ ప్రభుత్వము నకును అధికారములేదు. వా ఏమైన తమనివేదికమును జారి చేసెదను. అదే జేదవాక్యము. కాస్త్రీవుగారుగాని క్రెయిగుగారు గాని కమిషను నివేదికమును జూడలేదు. ముగ్గురు ప్రధానామాత్యులలో నివేదికమును నేనే జూచితిని. అది ఎవరికిని తెలియకుండెడిదేదాని దానిని ట్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి కానితము లలో సాత్వ్యమునిమిత్తము చేర్చితిమి.

సరిహద్దు విచారణ సంఘావృత్తును, ఉత్తర విల్లండు కమిషనరును బసెన శ్రమ ఎంతయు కొనియాడదగినవనీ. వారు తయారు జేయు నివేదికము ఎంతవ్యాప్తముగ నున్నను అనివేదికమును వారు ప్రకటించిన విల్లండుకు ముప్పువచ్చెడిదే. తగవును కలుగజేసెడిదే. ఒకవేళ వారిశ్రమ ఫలించును అనుకొన్న దానికంటె ఎక్కువగనే లాభము కన్పించెను. విల్లండు రెండు ప్రభుత్వమువారు ఆలస్యముగ నైనను సరిహద్దుసంఘము తీర్మాచమును గుర్తించబట్టిగాని నేడు మనవందరము అంగీకరించిన ఒడంబడికకు అవకాశముండెడిదా? అట్టి ఒడంబడికయే తటస్థించెడిదిగాదు.

కొత్త ఒడంబడిక

ఆంగ్లో-ఐరిషు ఒడంబడికలో 6-వ నూత్రమున చెప్పబడిన బాధ్యత ఐరిషు ప్రీస్టేటు ప్రభుత్వమునకు వదిలిపొయినది. ట్రిటిషు ప్రభుత్వ ఋణము, యుద్ధసింధులకు ఇవ్వవలసిన మొత్తము నీయవసరము లేకుండపోయెను. ట్రిటిషువారికి 60 సంవత్సరములకు 128,000,000 పౌను లీయవలసియున్నది. కాని ఇందులో కొంత మొత్తమును ప్రీస్టేటుకు ట్రిటను జర్మను నష్టపరిహారములలోను విత్రమండలి ట్రిటిషువారి కీయవలసిన మొత్తములోను తగ్గించవలసి యున్నది. అందుచే ఎంతమొత్తము నీయవలసియున్నదో నిష్కర్షగ జెప్పటకు వీలులేదు. కాని ఈ మొత్త మెంతో తెలియకున్నను ప్రీస్టేటువారి యనక్కరలేదనుటచే 1919 జనవరినుండి కలిగిననష్టమునకంతకును పరిహారము నిచ్చెదమని ప్రీస్టేటు ప్రభుత్వమువారి హామ్యుకొనిరి. ప్రాత ఒడంబడిక ప్రకారము ట్రిటిషు ప్రభుత్వమువారిచ్చిన సొమ్మునుగాని ఇవ్వవలసిన మొత్తమునుగాని ప్రీస్టేటు ప్రభుత్వమువారిచ్చెదరు. ఈ సొమ్ము మొత్తము 5000000 పౌనులకు ననుచున్నారు. తక్షణము 15,000 పౌనులీయగలరదని ప్రీస్టేటు ప్రభుత్వప్రతినిధులు ఒప్పుకొనిరి. ఏచేప్రీస్టేటు మొదటి తేదీనుండి 60 సంవత్సరములకు 250,000 పౌనుల నిమ్ముటకు అంగీకరించిరి.

ట్రీటను ఆశయములు

దక్షిణాఫ్రికా యభివృద్ధితో ట్రిటిషు ఆశయములు, అన్యక్షము గూడుకొన్నవి. దక్షిణాఫ్రికాను అన్ని విధముల తోడ్పడగలరము. ఉభయములను సంబంధించిన విషయములను రెండు ప్రభుత్వములు గలిసి చర్చించవలెను. అయ్యది ఒడంబడికలోనే యున్నది. ఈ మాటలను కాస్త్రీవు, క్రెయిగుగారు తోర్మహాసమును నాలుగునటుల జేసెదరు.

చీనాలో యుద్ధము

జపాను హెచ్చరిక

తటస్థముగ నుండవలెననుట

టోక్యో, డిసెం 8:—మంచూరియాలో చీనానేనా నలదర్శలు జపాను శ్రేణిమునకు వ్యాపించుటచే జపాను విదేశాంగ ప్రభుత్వమువారు చీనాలో నున్న రెండు ప్రభుత్వములకు తాము తటస్థముగ నుండెదమని తెలుపబోవుచున్నారు. కాని రైల్వే ప్రదేశముందుగాని, ఆ చుట్టు ప్రక్కల జిల్లాలలో జపాను ప్రజల ప్రాణములు నష్టపడినపుడును, జపానీయుల ఆస్తిపాతము నపుడును జపాను సేనలు తప్పక పోరవలసివచ్చునని చీనానేనా నలకు తెలియజేసిరి.

జపాను జోక్యము కలుగజేసికొనెననుట

లండన్, డిసెం 8:—చాంగ్ నీనింగారికి జపాను సహాయముచేయుచున్నదని చీనావా రనుటచే జపాను నా రయ్యది ఎంతమాత్రము చిజము గాదని తెలుపుచున్నారు. దీనివలన ఎంతయో కష్టపడి చేపూర్వినకల్గుత చీనా జపానుకు పాడగుటకు ఏర్పాటులు గలిగినవరు ననుచున్నారు.

చీనావ్యవహారములలో జపాను జోక్యము కలుగజేసికొనదు. నిశ్చయము. కాని దక్షిణమంచూరియా రైలు ప్రదేశములో జగడము లున్న ఎంతమాత్రము సహించరు.

లండన్, డిసెం 9:—డెయిలీ టెలిగ్రాఫు పికింగునిలేఖరి యిట్లు తెలుపుచున్నాడు. అసలురాజధానియగు మంచూరియా కూడికొంగుగారి వశమగుచో టోక్యోలో ఎంతయు లజ్జి బయలుపడును. అందరినప్పటి టోక్యోపై ప్రసరించగలదు. మంచూరియాలో తమలాభములను జపానులు కాపాడుకొనకమానరు. అందుల కెట్టి ఆశయానములేదు. చాంగ్ నీనింగారు జారీ చేసినయుద్ధకోటను కూడికొంగునేనాని నిరాకరించిన జపాను వారి కెంతయో నష్టము గలుగును. మంచూరియాలో ఈ కలవరము గలుగుటచే జపానుకు ఇంతకంటె గొప్ప నష్టము గల్గును. ఇప్పుడు సోవియటు ప్రభుత్వమువారికి అవకాశము కలుగుచున్నది. దక్షిణమంచూరియాలో నున్న జపానీయులకు విస్తారము నష్టముగలుగుచో టోక్యో తప్పక జోక్యము కలుగజేసికొనును.

టోక్యో, డిసెం 9:—పార్లమెంటునుండి ముక్తనాకు 400 జపాను సైనికులు బయలుదేరిరి. మింగ్ పూనుండి విదేశీయులందరును ఖాళీజేసిబోయిరి. చాంగ్ నీనింగారు కిరినుకు బోయెనను చున్నారు.

పికింగు, డిసెంబరు 8:—కింగ్ లింగు నేనాని సేన లావోనదిని సమీపించు చున్నది. జపాను పోలీసువారు ముకుడెను పోలీసుకు సహాయ చేయుచున్నారు.

టెలిరైలు డికోనుట

చనిపోయిన వారెవరో తెలియదు

లండన్, డిసెంబరు 8:—నేటి యుద్ధయమువరకు టెలిరైలు డికోననపుడు చనిపోయిన వారెవరో పూర్తిగా తెలియలేదు. చాలవరకు నగలు దుస్తులనుబట్టి గుర్తించవలసి వచ్చెను. వేరొక సాధనము కన్పించుటలేదు. కాని చనిపోయినవారిలో రెవరెండు నైటింగేలు ఆతనిభార్యయు ఉన్నారని నిశ్చయముగ జెప్పవచ్చును. అందులకు సందియములేదు. తుత్తగాత్రులర ఆరుగురు ప్రమాదస్థితియందున్నారు.

ద్రూసు విప్లవకారులు

పోలీసువానిని ఉరిదీయుట

పారిస్, డిసెంబరు 8:—ద్రూసు విప్లవకారులు పోలీసు సేవను ముట్టించిరి. ఇది డ్రూసు సేవకు ప్రక్కనున్న శిబిరలో జరిగెను. తంతిత్తీగలకు శ్రేణిదేవీని పోలీసువానిని ద్రూసులు ఉరిదీసిరి. ఇంకొక నలుగురిని బందీలుగ గొనిరి. హెర్నానుకొండలనుండి విప్లవకారులను తరిమిరి. అందుచే డ్రూసునుకు పరాములు పటాలులను బంపగల్గుచున్నారు. ఇవటనే పూర్తిగ పటాలమంతయు శీలదీరగ మగుచున్నది. 48 గంటలలో యధాప్రకారము పరిశీతులన్నియు ఏర్పడు ననుచున్నారు.

ఇంగ్లండులో ఉక్కు-యంత్ర

సంవత్సరమునకు 12000000 టన్నులు

లీస్టో, డిసెంబరు 8:—ఇంగ్లండులో సంవత్సరము 1 కి 12000000 టన్నుల ఉక్కు-తయారుచేయుగలరనియు అట్టి టన్ను అభిరువరకు ఈ సంవత్సరము 64700 టన్నులనే తయారుజేసినదిగా సర్ పిన్ కడ్డలిపు శిల్పగుగారు తెలుపుచున్నారు

ఆయుధవిస్త్రాననమావేశము

ప్రారంభసంఘము

జనీవా, డిసెంబరు 8:—పై సమావేశమునకు ప్రారంభ సంఘము నొకదానిని నెలకొల్పుటకు జాతిసమితి సభవారంగీకరించిరి. ఈయూ జర్మనీ యునైటెడ్ స్టేట్స్ పార్లమెంటుకు ఆ హామీనిచ్చుచునట. ప్రతిదేశమునకు ఎంతెంత సైన్యము ఆయుధ సామగ్రి యుండవలెను నిశ్చయించవలెనని ట్రిటిషువాగు శోచుచున్నారు.

రైలు ప్రదేశపు ఆక్రమణ ఫలితములు

619 ట్రిటిషువారు జర్మనులతో పెండ్లిజేసికొనుట
లీస్టో, డిసెంబరు 8:—రైలు ఆక్రమణ అనిగ 1925 జూను మాసాంతమువరకు జర్మనులతో మిషను అధికారులు కానివారను ట్రిటిషు సైనికులును పెండ్లిజేసికొనిరి 619 ట్రిటిషు వివాహములు జర్మనులతో జేసికొనినని కామస్స సభలో తెలిపిరి.

అమెరికా సమస్యలు

కూల్లిగారి సందేశము

వాషింగ్టన్, డిసెంబరు 9:—కాంగ్రెసుకు ప్రతిసంవత్సరము బంపు సం దేశమున ఇట్లు కుటిర్తిగారు తెలుపుచున్నారు:—పన్నులను తగ్గించవలెను. దేశములో నైమానిక పరిస్థితులను బలపరుపవలెను. ముగ్గుపాననిషేధ కాసనములనుల్లంఘించరాదు అవసరమును కొన్ని బాధ్యతలను వహించుటకు అంగీకరించి అమెరికనులు ప్రాపంచిక వ్యాప్తిని సాధిం ము నుండ గోరుచున్నారు. కాని అగ్లండు వలెనే డెలుపలేదు- అమెరికా సాధారణముగ ఆయుధవిస్త్రానము నశింపించుచున్నది. సైన్యములను తగ్గించుటకు యూరపు జేయు ప్రయత్నములన్నియు అమెరికా కిష్టమే. కాని అమెరికా ఏసభకును బోజాలదు. నాకాదేశమును తగ్గించుటకు ముందు ధూసైన్యములను తగ్గించవలెను. వచ్చే 62 సంవత్సరములలోపుగ అమెరికా కీయవలసిన ఋణము త్రము 15000000000 డోలరులుగావచ్చునని అంచనావేసిరి. ఇంకను బాకీయున్న వానితో 20000000000 డోలరులు గావచ్చును. ప్రస్తుత మందున్న జాతీయఋణమును మించియున్నది.

ఐరిషు సరిహద్దు ఒడంబడిక

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, డిసెంబరు 10:—అట్ల సరుసభవా రిరువురును భిన్నాభిప్రాయము లేకనే సరిహద్దు ఒడంబడిక సంగీకరించుచు ప్రవేశబెట్టిన తీర్మానమును అంగీకరించిరి. ప్రభువులసభలో అన్ని విధముల భిన్నాభిప్రాయము లేకుండ ఐరిషు బిల్లును ఆమోదించిరి.

దమాస్కుసులో తురుష్కుల నరస్తు జేయుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

బేయ్రూటు, డిసెంబరు 10:—దమాస్కుసులో విప్లవకారులతో తురుష్కులు ఉత్తర ప్రభుత్వములను జరుపుచున్నారను కారణముతో చాలమంది తురుష్కులను అరస్తు జేసిరట.

ఇరాకు బిటను

కామన్సుభలో ప్రశ్నలు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

కామన్సుభలో ప్రశ్నలవేళ కన్వెన్షియలు ఇరాక్ బిటను రాచకీయ సంబంధమును గూర్చి ఎన్నియో ప్రశ్నలను బాల్లిస్టును గానిడిరి. మనము ఇంకొక 28 సంవత్సరముల ప్రభుత్వ టోడంబడిక తీరినదివ ఇరాకును కాపాడుటకు బాధ్యులములు నిజముగాదని బాల్లిస్టును గానిరి. జనీవాలో జరుగచర్చ అంతయు ప్రకటితమగువరకు జేయింబడలేననిరి. ఇరాకు రాజ్యమును కాపాడుట అంతయు జనీవ లో ఏమి జరుగనో దానిమీద ఆధారపడియున్నది.

ఇండియా కామన్వెల్త్ బిల్లు

కార్మికపక్షం కార్యనిర్వాహకసభ్యులు
కొద్దిరోజులలో ఆలోచించెదరు

క్రిస్తను సెలవులలోపుగానే కామన్వెల్త్
ప్రవేశపెట్టెదరు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంత్రీ)

లండన్, డిశంబరు 10:—సర్ మౌన్ట్ బేటెన్ గారి సలహాతో తయారుజేసిన ఇండియా కామన్వెల్త్ బిల్లును కార్మికపక్షమువారి కార్య నిర్వాహకసభ్యులు కొద్దిరోజులలోనే ఆలోచించె దరు. క్రిస్తను సెలవుల లోపుగానే మామూలుగ కామన్వెల్త్ ప్రవేశపెట్టెదరు. సిద్ధాంతమును కార్మికపక్షమువారు ఒప్పుకొనుచున్నారు. కాని అధికారరీత్యా దానిని బలపరుచుటో లేదో కార్యనిర్వాహక వర్గమువారు నిశ్చయించుకొనలే దియినను.

గౌ॥ ఉడ్డగారు రాజప్రతినిధి

పదివిని స్వీకరించుట

బెంగాలు ఆర్డినెన్సుక్రింద బుదీలుగ జేయబడిన
110 భారతీయులను వదలవలెననుట

కార్మికసభ్యులు సార్వభౌముని గోరుటకు
ప్రయత్నించుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంత్రీ)

లండన్, డిశంబరు 10:—క్రిస్తను సెలవుల లోపుగానే కామన్వెల్త్ సభలో కార్మిక సభ్యులు ఉడ్డగారు ఇండియా రాజప్రతినిధి పదవిని స్వీక రించునపుడు బెంగాలు ఆర్డినెన్సుక్రింద బుదీలుగ జేయబడిన 110 మంది భారతీయులను విడుదల జేయుటకు సార్వభౌము డుత్తరువు జేయవలెనని ఒకతీర్మానమును ప్రవేశపెట్టెనరట.

ఈతీర్మానము సుపపాదించుటకు పిలగనో లేదో తెలియ నందున అయ్యది సక్రమమైన తీర్మానమో కాదోయని ప్రస్తావనము దానిని పరీక్షించు చున్నాడు.

బోల్లను సోదరులు బ్యాంకు

మోసము

రాబట్ట బోల్లనుగారి సాక్ష్యము

లండన్, డిశం 8:—నేడు రాబట్ట బోల్లనుగారు తమ సాక్ష్యము నిచ్చిరి. లండనులో తన వ్యవహారములను అల్లయన్న బ్యాంకుతో లేవండజేయుటకు ప్రయత్నించ లేదనిరి. బోల్ల నుల పరిస్థితులనుగూర్చి ఏమియు భయపడలేదనిరి. తన్నులండనుకు ఎట్లు రప్పించిరో చెప్పి జేసిరి. బోల్లనులవద్ద 3000000 పౌనులున్నవి. ఈపరిస్థితులన్నియు తన కంఠియు కోపము గలంగ జేసినట్లు. తాను తిరిగివచ్చునరకి వ్యవహారము శ్రమిమించిపోయె నట. తన దగ్గరనున్న పెళ్ళారణిలన్నిటిని బళ్లెబాల్లకు ప్రభువి పరముజేసెనట. బోల్లనుల సొమ్ముపై ఆంక్షను విధించిరి. వారు తమపనిని సాగించుటకు బిలు లేకుండ జేసెను. ఆతనిపై మోసము ఖచ్చితము ఆరోపణ జేయలేదు. అల్లయన్న బ్యాంకునకు తన ప్రయిజేలు ఆస్తివలెను స్వాధీనముజేసెను. 1922 లో అల్ల యన్నబ్యాంకు పరపతిగలదిగ నే యున్నదని నిమిగ్నట. 1923 బ్యాంకును మూసిరిని విని ఆశ్చర్యపడెనట. ఇండియాలో నున్న పును 1922 లో అల్లయన్నబ్యాంకు డైరెక్టరులను జూడలేదట. వారు కలుసుకొనునరలు కనిపించలేదు. తాను అటుఉన్నట్లు డైరెక్టరులకు చెలియునట. కాని ఆతనిపై నేరమును మోప లేదట.

అడవవాళ్లు

వేసనపుడు అప్పులనుజేయు యధికారమును తానే ఇచ్చితి నని ఒప్పుకొనెను. ఇండియానుండి తిరిగి వచ్చినపుడు తమపనిని మరియొకరు స్వాధీనము జేసికొన్నపుడు బోల్ల నుగా కెందులకు అనన్యతని చెబువలేదని న్యాయమూర్తి యడుగ తాను తిరిగి వచ్చినపుడు అంతయు అంటుకొనుటచే ఏమియు లోచకుండె నని ప్రత్యుత్తరము నిచ్చి చిక్కు ఏర్పడినపుడు స్వదేశములో ఇం టివద్ద యున్నచో దానిని సమర్థించుకొనడివాడ ననిరి. తనను మోసగాడన్నను దానినికాదని జైపుగనెడివాడ ననిరి. తనకు పెళ్ళారీసేలు కొనియున్నదనియు కాని తాను వెల్లిపోయినపుడు తనజేరును పాడుజేసినది.

తాను తప్పే జేసితినో సరిగానే జేసితిరో ఆలోచించు టను న్యసభి లేకపోయెనట. అందుచే మానముగ నూరకుండవలసి వచ్చెనట. తాను లేకుండుటజూచి ఇంత నిదనుమోపుటచే మనసు చీకాకుబడినదియు అంతయు ఏవగింపుగ దోచెననిరి. మాంక్రిపు తనకు పడకపోవుటచే ఆతనితో తన అసమ్మతిని తెలుపలే దనెను.

నీపనిని వారు స్వాధీనముజేసికొన్నపుడు పోలీసువారిని చెచ్చి వారిచేల చెడబొట్టినైతిమని న్యాయమూర్తి యడుగ అట్లు తాను చేయవలెనదేగాని తప్పుగనో, సరిగానో తా నుజూచు గొంతుకొన్నట్లు పెళ్ళారీతీలకు నుపయోగించుకొనవచ్చునని నమ్ముతినెను.

విచారణ వాయిదా వేయబడెను.

ప్రకటన

ఆత్మకృత నాటక ప్రదర్శనము

ఇండియన్ డ్రామెటిక్ కంపెనీ,

బంధరు

గుడివాడ జగన్మోహనీ హాలులో

12-12-25 శనివారం రాత్రి ౧౦ 9-30 కి

హరిశ్చంద్ర

డి. వి. సుబ్బారావుగారు, హరిశ్చంద్ర భూమికను ధరింతురు

బి. వెంకటేశ్వరరావుగారు, చంద్రమతి

శ్రీపతి పట్టాభిరామయ్యగారు, విశ్వామిత్రుడు

వి. వి. కృష్ణయ్యగారు, నక్షత్రకుడు

మేనేజరు.

సౌందర్యమహాలులో క్రిస్తమన్

పండుగలందు 24-12-25 నుండి

30-12-25 తేది వరకు

శ్రీ. శ్రీ. శ్రీ. చెన్నరాజభాని గార్లరుగారి

యాజమాన్యము క్రింద

జరుగు ప్రదర్శనములు

బెంగుళూరు-

అమెచ్యూర్ డ్రమాటిక్

అసోసియేషన్ వారు

సుభద్ర - హామెలేట్ (ఇంగ్లీషున)

రామదాసు-గిరిజ-ప్రహ్లాద-విజయ

నగర సామ్రాజ్య నాశనము, శివాజి

ప్రారంభ ప్రదర్శనము సుభద్ర 24-12-25 తేదీ గురువారం

సాయంత్రము 5 గం-30 నిమిషములకు

శ్రీయుత బొమ్మిటి టి. రాఘవాచారిగారు

అధ్యక్ష పాత్రను ధరింతురు

తత్తమ ప్రదర్శనములకు పూర్తివివరములు తరువాత ప్రకటనలను

వాతావరణ సిద్ధి

1925 నవంబరు 10-వ తేదీ గురువారము

ముఖ్యజిల్లాలు	అర్బుధకోణము గత 24 గంటలలో	అర్బుధకోణము గత 24 గంటలలో	వర్షము గత 24 గంటలలో	వర్షము గత 24 గంటలలో	వర్షము గత 24 గంటలలో
గోపాపులం	80.8	65.0	...	26.65	44.96
నిజాపట్టణము	78.6	73.0	...	12.88	87.09
కాకినాడ	79.1	71.2	0.02	18.87	89.09
మచిలీపట్టణము	77.7	71.2	0.18	14.14	41.59
కర్నూలు	78.2	66.4	0.72	7.89	26.01
బళ్లారి	72.8	65.4	1.32	5.76	20.51
కడప	76.4	68.8	0.12	9.58	81.28
నెల్లూరు	76.4	69.5	2.76	36.78	87.98
మద్రాసు	76.2	72.1	0.84	42.97	58.74
కడపూరు	78.8	78.0	3.05	41.29	52.94
నీలము	88.0	69.2	1.23	7.03	89.30
కోయంబూరు	77.2	67.8	1.95	14.84	22.29
తిరుమనావల్లి	84.8	72.5	1.32	14.21	88.18
నాగపట్టణము	80.0	74.4	1.82	43.45	84.98
మధుర	78.2	72.6	2.65	18.21	88.58
పొన్న	80.0	73.1	2.47	40.18	87.00
తిరునల్వేలి	...	...	1.05	32.88	28.84
తిరువేండూరు	78.7	78.5	0.64	29.99	64.51
కొచ్చికో	85.8	75.4	0.26	26.50	114.51
కాలికట్టు	89.1	78.4	2.37	23.32	117.16
మంగళూరు	88.0	73.9	0.82	12.87	125.68
బెంగళూరు	74.8	68.4	0.08	8.99	85.87
మేరకాన	69.8	61.0	0.94	14.28	125.46
కోడకనాడ	69.1	52.1	3.18	41.10	62.18

సర్కారులు:—మచిలీపట్టణములో 0.18 వర్షించెను. కాకినాడలో చినుకులుబడెను. మేఘములు విస్తారముగనున్నవి ఉత్తరమున ఆర్ద్రత తక్కువ మచిలీపట్టణములో 5½ విశాఖ పట్టణములో 2½ డిగ్రీలు పగటివేడిమి తక్కువ. రాత్రివేడిమి 4 నుండి 4½ డిగ్రీలు ఎక్కువ.

దక్కణ్:—బళ్లారిలో 12 గంటలు నిరంతరము 1.32 వర్షించెను. కర్నూలులో 0.72 కడపలో 0.12 వర్షించెను. మేఘములు దట్టముగనున్నవి. ఆర్ద్రత అంతటను ఎక్కువ. పగటి వేడిమి 8½ నుండి 10½ డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్నూలులో 8½, బళ్లారిలో 4 కడపలో 2½ డిగ్రీలు రాత్రివేడిమి ఎక్కువ.

కర్నాటకము:—కడపూరులో విడవకుండ 12 గంటలు 8.05 వర్షించెను. నెల్లూరులో 2.76 మద్రాసులో 0.84 వర్షించెను మేఘములు దట్టముగనున్నవి ఆర్ద్రత ఎక్కువ. పగటివేడి మి 5 నుండి 10 డిగ్రీలు తక్కువ. కడపూరులో రాత్రివేడిమి 2½ డిగ్రీలు ఎక్కువ రాజభాని దక్షిణార్ధము వర్షము సాగ వచ్చును.

వరియును. యస్. ఆర్. హెచ్ సావూరు వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

బొంబాయి కార్పొరేషనుబడ్డెటు

లోటునుండి ఒక్కసారి 10 లక్షల నిలవలోనికి వచ్చుట

బొంబాయి, డిశం 10:—బొంబాయి కార్పొరేషను స్థాయిసంఘము కమిషనరు బడ్డెటు అంచనాను సంస్కరించి ఖర్చులు బాగాతగ్గించి లోటులో నున్నదానిని 10 లక్షల నిలవ లోనికి చెచ్చిరి.

గంజాం మండలసభలు

జనవరిఆఖరుకుగాని జరుగవు
ఆహ్వానసంఘ కార్యచిట్టియగు పారసంది ఈశ్వరప్ర గారు జరంపురమునుండి కే. డి. టి. తంతిసంపునున్నారు:— గం జాం మండలసభకు ఆన్యాయముగ కెన్నుకొనిపోయిన గాండ్ల వరద రాజులు నాయుడుగారికి అన్యాయముగ నున్న ధనము 1.45 లక్షలు సభలు ఆగినవి, భవనవి నిర్మాణము కను యు బంగళాగారు

సచిత్ర మాసపత్రిక.

ప్రతి చంద్రమా సాది నివ్రచురింపఁబడును
ప్రతిచంద్రమాసమునాడు గురంగు చిత్రములు ఇతరచిత్రములు ప్రచురింపబడును

చందా సం॥ 1-కి రూ. 6-0-0

విడిపత్రిక వెల అణాలు 10 మాత్రమే.

మార్గశిరమాస సంచిక - విషయానుక్రమణిక

పురాణస్మృతిరంగీ, సంక్షిప్తము—శ్రీ వేంకటాచలారాధనామము, స్వయంవరచమత్కారము—కాళిదాసు—విద్వాన్ కట్టి వేంకటసుబ్బారావు గారు, కపోతకథ—వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు, శ్రీరామాయణము—అంబలిసీత—ఆదిపూడి వసుధరాదేవిగారు, ఇంతి నిన్నెడ బాసి యెగిరినేబోదు—కొటమర్తి చినరఘుపతిరావుగారు, భావకవిత్వ ప్రశంస—కాశీభట్ట బ్రహ్మయ్యశాస్త్రి గారు, భారతి—నడకుమట వీరరాజకవిగారు, మోమోటము—పూడిపెద్ది వెంకటరమణయ్యగారు, చరితాకస్య—జ బాపవాకవి గారు, ఏకాంతము—చుట్టాది చంద్ర శేఖరాపు గారు, సుత్ర సమన్వయము—అహోబలపండితీయము—కొండముది నరసింహంగారు, అనుతాపము—చింతలపూడి సీతారామయ్యగారు, చందమామ—నిడమర్తి సత్యనారాయణమూర్తిగారు, బాధనైకాదశి—శ్రీకొమాండూరు కృష్ణమాచార్యులు గారు, సు. గారికి బహిరంగలేఖ—పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహారావు గారు, నరకవాసి—జనమంచి సీతారామస్వామిగారు, దేవయ్యజీవితము—రాయసం వెంకటశివుడు గారు, పాపాయి—నాళం కృష్ణారావు గారు, అప్పలనరసింహం సాహసం—‘సంఘసంస్కారి’, జరాభయము—దుర్గమహంతి సీతారామశర్మగారు, మావంటవాడు—కొప్పర్తి నారాయణమూర్తి గారు, కవిజీవితము—కే అన్నమరాజశర్మ గారు,

పరిక్ష—తెన్నేటి వెంకటరామమూర్తి గారు, చతుర్ముఖకటకము—కొత్తపల్లి సూర్యరావు గారు, శ్రీహర్షుడు—గూడూర్ కృష్ణమూర్తి గారు, తస్మయత్వము—మిల్లింటి నరసింహమూర్తిగారు, వేదకాల నిర్ణయము—మూసికొండ సత్యనారాయణశాస్త్రి గారు, కాళిదాస మహాకవి—చివుకుల వేంకటాచలశాస్త్రి గారు, వేంకటేశ వచనాలు, చిలుకా!—పి రుక్మిణిబాయిగారు, దీర్ఘతమసుడు—గౌ రామదాసు గారు, భారతి—రాయప్రోలు సుబ్బారావుగారు, ప్రేమకుసుమాంజలి—“విద్వార్థి”, శ్రీవేమవరపు రామదాసుపంతులుగారికి న్వాగతపత్రము, ఉపనిషత్తులు—దైత శివరామశాస్త్రి గారు, కృష్ణమేఘము—అనంత పంతుల రామలింగస్వామి గారు, నిశీధి—“ముద్దుకృష్ణ”, సమన్వయ, బైరనుకవి—కెట్టి లక్ష్మీనరసింహముగారు, ఆధునిక చాటకము—నెల్లూరు నాగరాజరావుగారు, కౌశికధర్మవ్యాససంవాదము—చాడేశ్వర వెంకట్రావుగారు, జాన్సీ—వేటూరిరామమూర్తి గారు, కడకంటి చూపు—డి య్ శర్మ గారు, నేలగుల్లబారుట—గోకటి జోగి రాజుగారు, ప్రకృతిమీసము—‘హాసితకృతము’, ముద్రితాంధ్ర గ్రంథముల పట్టిక, భిక్షువు—‘ఈశ్వర’, గ్రంథవిమర్శనము—వైరసాటు—నండురి వెంకటసుబ్బారావు గారు, సాభిప్రాయవిశేషములు—, శిష్యాక్షరపదబంధము

చిత్రపటముల వివరము

ప్రవర్ణచిత్రములు —

దీగము, మాయాశిరస్సందర్శనము, సీతాదేవి అగ్నిప్రవేశము

సాధారణచిత్రములు —

ఇంద్రజిత్తువధ, లక్ష్మణమూర్ఖ, రావణయధూత్ర; శ్రీరావణ సభ, శ్రీరామ పంచాయతనము, రామరావణ యుద్ధము, రజాఖానుషహలీ, కీ శే గరికిపాటి ఆంజనేయ సూర్యప్రకాశరావుగారు, కీ శే అలెగ్జాండ్రరాణి, నూతనరాజప్రతినిధి పుష్ప, వారిమటుంబము, ప్రతాపరుద్రీయము—మహామంత్రియుగంధగుని తంత్రాంగము (నాటకపాత్రధారులు), పోటో బహుమానము యొక్క చిత్రములు 5, వేమవరపు రామదాసుపంతులు గారు, గ్రీకు విగ్రహములు, ఇతరచిత్రములును

మేనేజరు, “భారతి” తపాలవెట్టె నెంబరు 212, మద్రాసు.

బెంగాలు రాజకీయ నిర్వహణము

నేనుగుప్తాగారి అడ్డరస్ మెంటు తీర్మానము

మలీయాక సారి ప్రభుత్వము పరాజయము
నొందుట

కలకత్తా, డిశంబరు 8 — అడ్డరస్ మెంటు తీర్మానము ప్రతి బెంగాలు శాసనసభయందు ప్రభుత్వము నేడు ఓడిపోయెను. స్వరాజ్యవాదులు 'రాజీనీయుడు' అని కేకలు వేయుచుండి పోటెండుకొత్త ప్రతిఘటనలు సభ్యుల కెరింగింపబడెను.

అతిప్రాముఖ్యమును అర్జెంటునునగు విషయమును ప్రతి తాదానిమటకు బెంగాలు శాసనసభవారి అసలు కార్యక్రమమును గట్టిపెట్టవలయునని స్వరాజ్యపక్ష నాయకుడు నేనుగుప్తాగారు అర్జానమును ప్రతిపాదించిరి తిగవస్తుల నీయకయే, మరియొక జైలునకు బహుయింపబడెదరని ముందుగా రాజకీయ నిర్వహణకు చెల్వకుండా నవంబరు 22-వ తేదీన జోగీశచంద్ర ఘోష, శామానందసేను, శాంతోషకుమారదత్తుగార్లను బరంపురం జైలునుండి హజారీబాగు జైలునకు ట్రాన్స్ఫర్ చేసిరి.

నేనుగుప్తాగారి ప్రసంగము

నవంబరు 22-వ తేదీ రాత్రి జైలు నూపరింపబడెంట్లు కార్యాలయమునకు రావలసినదని ముగ్గురు నిర్వహణకు చీటి నంపెను. వారపుడు దేహపరీక్షకు చేయుచుండుట చేత ఉచితముగ ఉడుపుల ధరించలేదు వెంటనే నిర్వహణకు జైలునుండి వెలుకుటకు గొంపోబడిరి తక్షణమే బరంపురము జైలునుండి హజారీబాగు జైలునకు వారు పోవలయునని చెబబడిరి. కిరాలమున శరీరాపుట కర్తముగ ఉడుపుల నీయవలసినదని రాజకీయ నిర్వహణకు గోరిరి కాని వారలకెట్టి దుస్తులను జైలురు యియలేదు వారి వారి గదులకు బోయి దుస్తులను వెచ్చి కొనగోరిరి కాని జైలు అధికారు లందుల కియ్యకొనలేదు తిమిళు గదులందుండి రాజకీయ నిర్వహణకు ఉడుపులు తెచ్చి కొన నీయకుండుట సహేతుకముగ నున్నచో శిక్షకాలమునకు ఉచితముగ ఉడుపుల నీయకుండా బరంపురమునుండి హజారీబాగు జైలునకు నిర్వహణకు లాగుకొని పోవుట సమంజసముగ నున్నచో నిర్వహణకు ఆరోగ్యము చెరువ ప్రయత్నించిన యెడల మాత్రమే యిట్టి చర్య సమర్థింప సర్దుముగ నుండును మాతృదేశము క్రికొరకు జైలునుండి విడుదలపడిన పిదప కృషిచేయుటకు అనారోగ్యముగ జేయుటకై యిట్టి చర్య అవలంబింపబడెను శాసనసభాగౌరవమున ఎలుగెత్తి అశచర్య కాని పౌరులను రక్షించబాలకున్నారు శాసనసభ్యులైన యిట్టి అనూనుమయలనుండి శాసనసభ రక్షించబాలకున్నది.

అధికారుల సమాధానము

బరంపురము జైలునుండి నిర్వహణకుతో వ్యవహారించుటయందు మిక్కిలి క్రమగ నున్నదని సర్ హ్యూస్టన్ షెక్ నన్ను గారు సమాధానమియ ప్రారంభించిరి గతి కొలదిమానములందు శిక్షాము అన్యాయముగ నుండెను జైలు అధికారులను మొత్తదరెమో యని భయము గల్గించుచుండెను నల్లరు నిర్వహణకు ట్రాన్స్ఫర్ చేయుటకు వారతనము ఉత్తరపు అంద జేయవలసినదని పోలీసు నూపరింపబడెంట్లు నియమింపబడెను నిర్వహణకుల చెల్లిరి, గతముందు సంభ విం చి న సం గతుల బట్టియు ముందుగా నిర్వహణకుల ట్రాన్స్ఫర్ చేయవలయునని మాడదని నిశ్చయింపబడెను సాయంత్ర మారుగంటలకు పోలీసు సహాయ నూపరింపబడెంట్లు జైలునకు వెళ్లి, ప్రభుత్వపు బుత్తర వుల నిర్వహణకుల హస్తములందుంచెను నిర్వహణకులలో నొకడు ప్రయాణముచేయు అవకాశము లేదని పోలీసు ఉద్యోగికి తెలిపబడెను తక్షణ ముగ్గురును జైలు గేటువనము వద్దకురాగ, వారలు హజారీబాగు జైలునకు ట్రాన్స్ఫర్ చేయబడిరి చెల్లపబడిరి ఆరాత్రివారు హజారీబాగు వెళ్లిపోవలయునని గూడ ఎరింగింపబడిరి ఉష్ణమునిచ్చు ఉడుపులు లేదని నిర్వహణకుల బుత్తరవులను దీసికొని నిరాకరించిరి ఉష్ణమును గలుగజేయు కోలు, ఉన్నినట్లు, ఉన్న పేజోడులు, నన్నులు, ఉన్న బని యనులు నిర్వహణకులగులపు జైలునూపరింపబడెంట్లుకు వివిలు సజ్జాను నిర్వహణకుల ప్రయాణము చేయుటకు తగినదుస్తులు గల వారని సర్టిఫైచేసెను నిర్వహణకులగులకు వారివారి ఉడుపులను గొనివచ్చుటకు వార్డరులను జైలు నూపరింపబడెంట్లు పంపెను వార్డరులను వెళ్లనీయకుండా నిట్టిరి.

ఈలోపున గేటుభవనమున కెదురుగ తిక్కిన నిర్వహణకులు ప్రోగ్రెసుదీరి తుదవరకును యెదుర్కొన వలసినదని వారు

ముగ్గురు నిర్వహణకులకు ఎలుగెత్తి చెప్పిరి 3 గురు నిర్వహణకులకు శిక్షాపుటకు ఉన్న ఉడుపులు గలపు కిటికీ ద్వారా వాటిని వారు యితర ప్రవాసుల కిచ్చివేసిరి నాల్గవనుప్రతి కంబళ్లకొరకు పోలీసు నూపరింపబడెంట్లు వర్తమాన మంపెను వారు అహోరమును దిన నిరాకరించిరి నిర్వహణకుల పోలీసు బండిలో ఎత్తి కూర్చుండబెట్టిరి బరంపురం కై లెవ్వేవన నందునయిల్లజరిగెను బండిలో నుండి దింపిరి రిజిస్టరులకు బండిలోనికి నిర్వహణకులు మోసికొనిపోబడిరి పోలీసు గాని దొరతనము గాని నిర్వహణకులకు గురు జబరుదస్తీ జూపిరనుటకు అవకాశము లేదు అని సర్ హ్యూస్టన్ షెక్ నను సమాధాన మిచ్చెను.

తీర్మానముపై రెండు గంటలు చర్చజరిగెను యూరపి యనులను, కొంతమంది వహమ్యుదియనభ్యులును) ప్రభుత్వముతో గలసి పోటు చేసిరి స్వరాజ్యవాదులు, జాతీయవాదులు తీర్మానమును బలపరచిరి పోటునకు వెట్టి తీర్మానమున కనుకూలముగ 58, ప్రతిపూలముగ 50, పోటులు చేయబడెను (అ.ప్రె.)

బెంగాలు స్థానికస్వపరిపాలన చట్టము

సెలెక్టు కమిటీవిచారణచేయ నంపబడెను

కలకత్తా, డిశంబరు 9 — నేడు జరిగిన బెంగాలు శాసన

సభయందు బెంగాలు స్థానిక స్వపరిపాలన చట్టము సెలెక్టు కమిటీ విచారణ నిమిత్త మంపబడెను (అ.ప్రె.)

నవంబరు మాసమందలి సుంకములవలన ఆదాయము

కలకత్తా, డిశంబరు 9 - 1925 నవంబరు మాసములో ఉత్పన్నమైన వచ్చిన సుంకము మినహాయింపగా సముద్రముమీదను భూమిమీదను సమాతన సుంకముల మొత్తము రూ. 421 లక్షలని వాణిజ్యవిషయక శాఖాధికారులవలన తెలియుచున్నది ఈ మొత్తమునందు ఖర్చులు చేరియున్నవి అక్టోబరు మాసముందు రూ. 452 లక్షలును, గతసంవత్సర నవంబరు మాసములో రూ. 455 లక్షలు సుంకములవలన ప్రభుత్వమునకు ఆదాయము చేకూరెను (అ.ప్రె.)

కొచ్చి శాసనసభాసమావేశము

ప్రారంభదిన కార్యక్రమము

విద్యుచ్ఛక్తి చట్టము ప్యాసయ్యెను

కొచ్చి, డిశంబరు 8 — కొచ్చిదీవాన అధ్యక్షతక్రింద ఎర్నాకులముందు పురమండరములో నిన్న కొచ్చి శాసనసభాసమావేశము జరిగెను ప్లాంట్లల ప్రాతినిధ్యప్రదేశ్ ప్రతినిధి యగు హెచ్. జె. వామ్యులీగారు సహితముగ నూతనసభ్యులు ప్రమాణముల దీసికొనినపిదప కార్యక్రమ ముప్రకటించబడెను జడ్జటు సమావేశమందు శాసనసభ్యులు గౌరవముగను సరళముగను కార్యక్రమమును జరిపినందులకు మహారాజు సంతసించెననియు ముందు శాసనసభ్యులగుడాడ గౌరవముగ సభ్యులు కార్యక్రమమునందు పాల్గొని శాసనసభాపయోగములను ప్రకటించెదరనియు మహారాజు విశ్వసించుచున్నాడని అధ్యక్షుడు హు దివానుచెల్పెను.

వివాదతీర్మానము

కార్యక్రమ ముప్రకటించుటకు పూర్వము అలెగ్జాం డ్రారాజీ మరణమునకు విచారమును, సార్వభౌమునికిని, రాజకుటుంబమునకును సానుభూతిని చెల్పుట తీర్మానము గావించబడెను దివాను పేషాగరు రావుసాహెబ్ టి వి కస్తూరి రంగ అయ్యగారు ప్రతిపాదించి, శాసనసభాపాద్యక్షులకు వికలుచ్చునిమీసనగా రనువదింప ఎల్లరిచె ఏకగ్రీవముగ తీర్మానము ఆమోదింపబడెను.

కొచ్చి విద్యుచ్ఛక్తి చట్టము

సభ్యుల ప్రశ్నలకు సమాధానము లీయబడినపిదప కొచ్చి విద్యుచ్ఛక్తి చట్టమును లామెంబరు శాసనసభయందు ప్రవేశపెట్టెను చట్టము వివాదాంశములలో జేరినదిగాదు కావున, సెలెక్టు కమిటీ విచారణనిమిత్తమంప అనావశ్యకముని శాసనసభ యందు ప్రతిపాదించుట కధ్యక్షుడు సెలెవొనంగెను ఒక ప్రకరణము తరువాత నొకప్రకరణమునొప్పున చట్టము శాసనసభయందు జరువబడెను స్వల్పసమరణలతో చట్టము ఆమోదింపబడెను (అ.ప్రె.)

డాక్టరు పరంజిపాయిగారి ఆగమనము

పెర్దునన్ కళాశాలయందు ప్రొఫెసరుగ

ప్రవేశించిరి

పునహా, డిశంబరు 9 — బెంగులూరునుండి డాక్టరు పరంజిపాయిగారు విచ్చేసిరి పెర్దునన్ కళాశాలయందు పండితునిగ పరంజిపాయిగారు తిరిగి ప్రవేశించిరి (అ.ప్రె.)

దక్షిణేశ్వరు బాంబుకేసు

కలకత్తా, డిశంబరు 9 — దక్షిణేశ్వరు బాంబుకేసు సం దర్భమున ఆల్మోరా సెస్సెవ్ కోర్టులో మరొకరితో సాక్ష్యము తీసుకొనబడెను ముద్దాయి నిఖిల్ యొక్క సోదరుడు అఖిల్ బంధు బానర్జీ కోర్టుకు వచ్చి తనసోదరునికి ప్లిడరులేదనియు తన సోదరునిమీద మోపబడిన నేరము గొప్పదనియు కావున తప్పక ప్లిడరులేదనిననియు నీలోగా తనసోదరునిదిగ్గరకు వెళ్లి ఒక్కసారి మాట్లాడుట కనుగ్రహింప వలసినదనియు వేడుకొనెను ఈ ప్రార్థన గ్రాంటు చేయబడెను. (అ.ప్రె.)

పారిశ్రామిక ప్రదర్శనము

రావల్పిండిలో పెర్దునన్ గారి జాపకారము జరుగును

రావల్పిండి, డిశం 9 — జిల్లా యొక్క తేమమునుబహు శాగరూకతతో కాపాడుచున్న రావల్పిండి జిల్లా ప్రాంతమునందు పెర్దునన్ గారి గౌరవార్థము రావల్పిండి మ్యూసింపలు సంఘము వారి అధ్యక్షత క్రింద కడచిన 4 దినుసులనుండి ఒక పారిశ్రామిక ప్రదర్శనము జరుగుచున్నది ఇది ప్రతిసంవత్సర మిట్లేజరు గును డిప్యూటీ కమిషనరుగారి పెరు పెట్టబడిన యీ ప్రదర్శనము కమిషనరుగారిచే తెరువబడెను జిల్లాలోని పారిశ్రామిక కులు చాలమంది వచ్చియుండిరి 1500 ప్రదర్శన వస్తువులు వచ్చినవి వీనిలో చాల భాగము రావల్పిండినుండి వచ్చినవి మంచి వస్తువులను తయారుచేసినవారికొరకై బంగారు వెండి పతకములును సర్టిఫికేటును ఒసంగబడెను (అ.ప్రె.)

దక్షిణ ఆఫ్రికా రాయవారి

బొంబాయి, డిశం 9 — దక్షిణ ఆఫ్రికా రాయవారు లో మాడవారగు సర్ దేవప్రసాద్ సర్వాధికారిగారు నేటి మధ్యాహ్నమున యన్ యన్ కార్పొరేషన్ దక్షిణ ఆఫ్రికాకు బయలుదేరిరి (అ.ప్రె.)

వకీలుయొక్క ఫోరర్

అప్పీలు విచారణ

అలహాబాదు, డిశం 9 — అలహాబాదు హైకోర్టులో ప్రధాన న్యాయ మూర్తియగు లిం డ్సే న్యాయ మూర్తి యెదుటను గోరకులూరు వకీలు రఘునీర్ ప్రసాదుయొక్కయు ఇతరుల యొక్కయు అప్పీలు విచారణ జరుగుచున్నది ఒక సివిలు దావాలో రఘునీర్ గారు వకీలుగానుండి మూడు ఎన్జి బిట్టులను ఫోరర్ చేసిరి ముందో డాక్టరు మెంటుల పట్టినిచ్చి విమ్మిట దానికి బదులుగా ఫోరర్ చేయబడిన పట్టి నిచ్చిరి ఇతర విషయముగా మూడు డాక్టరు మెంటులను తారు మారు చేసిరి గోరకులూరు కలెక్టరుగారి కోర్టునుండి డిస్మిసు చేయబడిన కాపీయిట్టు ఫోరర్ వ్యాపారమును పెట్టుకొని మూలకపు రికార్డుల నొసంగుమండెను ఎప్పుడైనను ఆకడెట్టివి 500 కాపీల నొసంగియుండెను (అ.ప్రె.)

విదేశములలోని భారతీయులు

అలహాబాదు, డిశం 9 — విదేశములలోని భారతీయులు కొరకు ఎట్టిపాక్షికభావములు లేని సంఘము నొకదానిని అలహాబాదులో స్థాపింపాలెనని నూచింపబడింది (అ.ప్రె.)

అస్సాము గవర్నరులు

షిల్లంగు, డిశం 9 — అస్సాముకు ఆక్టింగు గవర్నరుగా పనిచేయుచున్న సర్ విలియంసో గారు నిన్న పొందుకు వెళ్లి నిన్నటి దినముననే షిల్లంగుకు వచ్చిన సర్ జాన్ కెర్ గారి కచ్చట చార్జిని ఒప్ప పెప్పిరి (అ.ప్రె.)

ధిల్లీ, డిశం 9 — ఇ ది వ వెలుగారు వెలపునుండివచ్చి తిరిగి వజీరుస్థాన్ రెసిడెంట్లనులో ప్రవేశించిరి (అ.ప్రె.)

చిత్తూరుజిల్లాలో స్వరాజ్యపక్ష ప్రచారము

జిల్లానాయకుల కొకవిజ్ఞప్తి

ఇకముందు, చిత్తూరుజిల్లాలో, కాదు- జాతీయోద్యమ రంగము నందు వెనుకబడియున్న చిత్తూరు, కడప, కర్నూలు, ఆనంతపురం బళ్లారి మండలములకు శుభదినములు రాగల నూతనలు పాడగట్టుచున్నవి. త్వరలో మాంద్యపరిస్థితులు, నిశ్చయమైన స్థితిగతులు మారగలవని నామాశయము. జడత్వము, అచలత్వము నుండి విముక్తులై సజాతీయ స్వరక్షసంజీవిత సంఘాల నిర్వహణ పరాయణులగు సమయ మానవులగు కాలము సమీపించుచున్నట్లు ప్రస్తుత పరిస్థితి, తెలుపకనే తెలుపుచున్నట్లు విశదమగుచున్నది. ఇంతకాలమునకు ఆంధ్రనాయకులు వెనుకబడియున్న జిల్లా ప్రజలను తమతో పాడగట్టుకొని మెల్లగ నడుపుటకు ప్రజలలో ప్రబోధము చేసి సజాతీయ జీవిత సంఘాలను కలగజేయుటకు ప్రయత్న ప్రారంభము జరుగుచున్నట్లు ఆంధ్రరాష్ట్ర స్వరాజ్య పక్షాధ్యక్షులకు శ్రీయుత అయ్యదేవర కాశేశ్వరరావు పంతులు గారి ఆనంతపురం వైరా జిల్లాలలోని సంచార కార్యక్రమ ప్రకటనము తెలుపుచున్నది. ఉత్తరాంధ్రనాయకులు, యిదివరకు పూర్తిగా ఉపేక్ష వహించినయు, చొత్తిగ మావెనుకబడియున్న జిల్లాల మాటల తలపెట్టలేదనియు, నాయభిప్రాయముకాదు. తిరస్కార, నిష్ఠూర, అపనిందగ ఆంధ్రనాయకులు భావింపకుండురుగాక. సంతక ప్రచార ప్రబోధముమాత్రము జరుపబడలేదనిమాత్రము చెప్పక తప్పదు. మాటిమాటికి నీకనుకబడియున్న జిల్లాలని వ్రాసినందులకు ఆయా జిల్లా నాయకులు అన్యధా భావింపకుండురుగాక యని కోరెదను. ఏది యిదివరకే తెలిసినను, ఆంధ్రనాయకు లిక్కుముందైనను ప్రజలు (పై జిల్లాలవారు) పూర్తిగా కాని, కొంతవరకైనను తోడ్పడి అనుసరించినను, అనుసరింపకున్నను, ఉపేక్ష వహింపక వారి విషయమై ప్రత్యేకముగ శ్రద్ధవహించి అందొక కార్యక్రమముగ బెట్టుకొని నిరంతరసంతక ప్రచారప్రబోధము చేయించగలరని ముఖ్యముగ ఆంధ్రదేశ భర్తలను ప్రార్థించుచున్నాను. ఇక భావి భాగ్యదయ దినముములు రానున్నవి. శ్రీ కాశేశ్వరరావుగారిపై జిల్లాల సంచార కార్యక్రమము పత్రికలలో ప్రకటించబడక పూర్వము ఒకటి రెండు దినములకు ముందే వారికొక లేఖ వ్రాసికొనియుంటిని. నవంబర్ 26 వ తేదీగల జవాబులో ఆనంతపురం వైరా జిల్లాలకు వెళ్ళుచున్నట్లును, నెల్లూరులో డిశంబర్ 10 తేదీన పుమారున ఆ. రా. స్వ.పక్ష ఆ. రా. కా. కార్యనిర్వాహకవర్గముల సభల సమావేశములు బహుశః జరుగనున్నట్లును, తదుపరిచిత్తూరు జిల్లాలో నాల్గదినములు పర్యటనము సలుపనున్నట్లును, తమకు విలువైనంతట ముఖ్యుల నెవ్వరినైన బంతునట్లును వ్రాసియుండిరి. నెల్లూరులో సమావేశమగుచున్న సభలనుగురించి పత్రికా వివరములకై నిరీక్షింపవలయున్నది. (వచ్చే సంవత్సరము రాష్ట్ర), ఆ సెంట్రీ, చట్టసభల ఎన్నికలు సమీపించుచున్నవి. శ్రీ వారు ముఖ్యముగ జిల్లానాయక ప్రముఖులతో ఆలోచించుటకును, పరిస్థితులు తెలుసుకొనుటకును, స్థానిక స్వపరిపాలనసంఘసంస్థలను, వైపెద్ద సభలను కాంగ్రెసు స్వరాజ్యపక్షమువారు వశపరచుకొనుటకును, అభ్యర్థనలు విలువబెట్టుటలో ఓగివారెవ్వరని ఆలోచించుటకు నైయున్నది. స్వరాజ్యపక్ష ప్రచారాం దోశనము, స్వరాజ్య పక్షపను మూల ఫలం భ, పు నా రు ల సం ద గు ప్ర జా వో ట ర్ల మ ప్ర బో ధిం చు ట యే. స్వరాజ్యపక్షమువారు చేయవలసిన పనినిగూర్చి భావికర్తవ్యము నుగూర్చి కొన్ని మూచన సలహాలను సుప్రసిద్ధాంధ్ర స్వరాజ్యనాయకులగు శ్రీయుత, వే. రామదాసు పంతులుగారు 1వ తేదీగల ఆంధ్రపత్రికయందు ముఖ్యముగ గమనింపదగిన విషయములను వ్రాసియున్నారు. స్వరాజ్యపక్షమునకు ధనబలము, అంగనిర్వాహకము గలిగిండుటకు అందరు చేతనైనంత వరకు సర్వవిధముల తోడ్పడవలసిన విద్యుత్తదర్శ నిర్వహణభారము ముజిల్లా నాయకులయొక్కయు, నిజప్రజలకు వోటుల భుజి పుంధములపై బడియున్నదనుట నిర్వివాదాంశము. మతధర్మమునకు, అంతరాత్మ మనస్సాక్షికి, పూర్తిగా వ్యతిరేకముగను, విరుద్ధముగనున్నతప్పు, రాజకీయాభిప్రాయము తెన్నియున్నను, తప్పుక స్వరాజ్యపక్షమునకే తోడ్పడలేదు. సంపూర్ణత్రోత్రియ బహిష్కరణ వారులలో పలువు రాంధ్రప్రముఖులు ముఖ్యముగ శ్రీయుత, త్యాగమూర్తి సాంబమూర్తిగారే స్వరాజ్యపక్షమునకు సహాయముచేయుటకు, వాత్సల్యము చేసియున్నారు.

మహాత్ముడే వోటుయిచ్చిన స్వరాజ్యపక్షమువారికే యిచ్చెదనన్నప్పుడు యితరుల విషయము చెప్పబనిలేదు. ముఖ్యముగనే జిల్లానాయకులగు, శ్రీయుత, క. రాజగోపాలా చార్యులు (జిల్లాకాంగ్రెస్ సంఘకార్యదర్శి) సి. రాజగోపాలా చార్యులు (చిత్తూరు) సి. వారసామి, అయ్యంగారు యమ్, ఎల్. ఎ. (స్వతంత్ర, స్వరాజ్య) సి. వి. రంగశ్రీశ్రీ, శ్రీయుత, క. రామలింగారెడ్డి ఎమ్. ఎల్. సి (సంయుక్తజాతీయపక్షము) మున్నగు వారు శ్రీకాశేశ్వరరావు ప్రభృతులు మన జిల్లాలో పర్యటనము చేయుటకుగాను, శ్రీవారితో ఉత్తరప్రభుత్వములు జరిపి సంచారకార్యక్రమము నిర్ణయించెదరుగాక యనియు కోరుచున్నాను. మునపవల్లనికూడ అందులో చేర్చుకొనుటలో మరనకుండురుగాక యని నమ్ముచున్నాను. వ్యవధియుండునట్లు నాల్గో జాలు ముందుగనే సంచారకార్యక్రమము కరపత్రముల మూలముగను, పత్రికలయందును ప్రకటించబడవలెను. శ్రీవారు మా గ్రామమునకు విచ్చేయునప్పుడు వై పేర్కొనబడినవారును, తదితరప్రముఖులును, వారివెంట రాగలందులకు ఆహ్వానించుచున్నాను. జిల్లాకాంగ్రెసు నాయకులలో స్వరాజ్యపార్టీ సిద్ధాంత విధానములందు విశ్వాసమున్నవ తేనున్నను, పూర్తిగా ఏకీభవించినను, ఏకీభవింపక పోయినను, ఎన్ని రాజకీయ భేదాభిప్రాయములున్నను, స్వరాజ్య అధ్యక్షులగు శ్రీరావుగారు విజయము చేయునప్పుడు, వారివెంట విచ్చేసి, ఆపక్షమునందు చేరదలచుకొను వారికైన అవకాశ ప్రోత్సాహములు కల్గింపగలరెద. అదేసమయమున జిల్లానాయకులును, జిల్లావోటులను, ఒకచో నమావేశమై, సంప్రదించి, ఇష్టాగోష్ఠిగ చర్చించి భావికర్తవ్యము నిర్ణయించిన సమంజసముగ నుండును. శ్రీవారికి సులువుగా నుండును. అట్టిసభ మాగ్రామమున జరుపుట మాయభిప్రాయము. జిల్లానాయకులును, జిల్లాలోని వోటులను, వ్యవధి లేనందున, త్వరలో తమతమ యభిప్రాయములను, పత్రికల మూలముగనాని, ఉత్తరముల ద్వారాగాని శ్రద్ధవహించి తెలియజేయించ గలందులకు కోరుచున్నాను. అభిప్రాయములు తెలియవరకు యేర్పాట్లుచేయుటకు విలువడుగాన వెంటనే వ్రాయించ గలందులకు కోరుచున్నాను. నిన్నును (తేది 2-12-25) శ్రీయుత, ఇంటికి సీతారామరావు, బి.ఎ.బి.ఎల్. వక్త్రులు గారి యధ్యక్షతక్రింద జరిగిన కాంగ్రెసుసభ్యులు సభలో, తీర్మానింపబడినట్లు, యాయభిప్రాయములను పత్రికలలోను, నాయకులకు ప్రత్యేకముగను వ్రాయబడుటకు కోరబడినందున, నేను ఇందువెంట పత్రికాద్వారా తెలియజేయుచున్నాను. నాయకులకుకూడ వ్రాయబడును.

మదనపల్లి } కదిరి. శ్రీనివాసాచార్యులు,
తేది. 4-12-25 } కాంగ్రెస్ సంఘ కార్యదర్శి

అప్పుడు ఆంధ్ర ఆయుర్వేద వైద్యసమ్మేళనము సంద్యాల

కర్నూలు జిల్లాలోని ఆయుర్వేద వైద్యుల కొక విజ్ఞప్తి
సంద్యాలలో వైత్రమనప్రాంతమున ఎనిమిదవ ఆంధ్ర ఆయుర్వేద వైద్యసమ్మేళన జరుగును. నాటికి తమరెల్లరును దయచేయవలయునని ప్రార్థన. వైద్యులందరియొక్క ఆడ్రసులను మాకు తెలిసియుండుట దుర్లభముగాన తాము తమ ఆడ్రసులను పోస్తున్న రా వివరములతో సహా యిక్రిందివారికి వెంటనే పంపియెడల ఆసభలకు సంబంధించిన విషయము లన్నిటిని తమకు తెలుపుటకు అవకాశము ఉండును. ఈపత్రికాపాఠకులు తమ మిత్రులకు వైద్యులకు, ఈసంగతి తెలిపి మాకార్యమునకు తోడ్పడుదురుగాక యని ప్రార్థన.

టి. రామభద్రయ్యగారు,
ప్రధానకార్యదర్శి

సర్ పాత్రోగారు

ఆమదాలవలస, డిసెంబరు 7:— శ్రీకాశేశం వెళ్ళుటకు గాను ఈవేళ కలకత్తామెయిలులో బరంపురంనుంచి విద్యాశాఖ మంత్రిగారైన సర్ పాత్రోగారు ఇక్కడకు దయచేసివారు. రాజధానియందువిద్యాభివృద్ధి కై సర్వవిధముల పాటుపడుచున్నందుకు వారిని అభినందించుచు, ఆమదాలవలస బోర్డుస్కూలును ఉన్నతపాఠశాలగా చేయవలయునని కోరుచు “ఆమదాలవలస సంఘసమ్మేళనము” వారు మంత్రిగారిని కర్నూరమలాంకృతులనుజేసి ఒకసన్మానపత్రము పొందగిరి. శ్రీ పాత్రోగారు సంఘ సమ్మేళనపువారిని ప్రతీనించి శ్రీకాశేశమునకు వెడలిరి.

శుద్ధిసంఘటనోద్యమము కిలాఫతుద్యమఫలితములు

డాక్టరు చోతీరాం ఉపన్యాసము

బొంబాయి, డిసెంబరు 9:— డాక్టరు చోతీరాంగారు నేడు సాయంత్రము బహిరంగ సభయందు స్వామి సత్యదేవుగారి అధ్యక్షత సువన్యసించుచు హిందువుల ప్రోత్సాహము వలన బలమును సంపాదించిన కిలాఫతు ఉద్యమమే చాలవరకు ప్రస్తుతము మహమ్మదీయులకు సంఘటితమగు స్వమతాభిమానము యేర్పడెనని చెప్పిరి. కిలాఫతు ఉద్యమమువలన మన దేశముగానిచోట్ల భక్తియు విశ్వమహమ్మదీయ మతత్వరత గల్గెను. ఈపరిస్థితులలోనుండి బైటబడుటకు శుద్ధిసంఘటనోద్యమములే తోడ్పడును. మహమ్మదీయులు తమమతాధిక్యమునకై పోట్లాడుటవలని ఫలితముగ సంఘటనోద్యమము వచ్చెను. కాని దానికివికారణముగాదు. ఇందులకు నిదర్శనము గావలెనన్నయీ యుద్యమము మహమ్మదీయ లభికసంఖ్యాకులగు నున్నట్టియు వారిపోటు జాస్తిగనున్నట్టియు ప్రదేశములలోమాత్రమే యీ యుద్యమము బలముగ నున్నదని ఆయన మానించెను. ఈవిషయమున హిందువులే కయ్యమునకు నచ్చునెడల హిందువులభిక సంఖ్యాకులగు నున్నచోట్ల నీయుద్యమమును స్థాపించియుండెడి వారే.

పండిత నెఖిరాం శర్మగారు సంఘటనోద్యమము ఆత్మసంరక్షణకొర కేర్పడినదని జెప్పి, హిందూశాస్త్రములను విశాలబుద్ధితో ఆధునికభావములు గల్గి వీక్షింపవలెనని చెప్పిరి.

సాంఘికాచారముల విషయమున సంఘటనోద్యమము జాతీయముగను, రాజకీయముగను సరియైన యుద్యమమని స్వామిసత్యదేవుగారు చెప్పిరి. సంఘోచ్ఛరణముద్వారా రాజకీయపరివర్తనము గల్గును గావున భారతదేశమున కదియొక్కటియే రాజకీయధర్మము. మహమ్మదీయులకు ప్రత్యేకసాంప్రదాయము లేవియును లేవని ఆయన గట్టిగా జెప్పచు భారతజాతి కంఠమున ఒకటే సాంప్రదాయముగ హిందూసాంప్రదాయములను సానుభూతి గల్గి యెలుకుకొనవలెనని ఆయనకోరెను.

హిందూమతావళి ఫలితము

హిందూసభలను సంస్థాపనజేయువిషయమున హిందూ మహాసభ సమావేశమువలన ఉత్సాహము యేర్పడెను. దానిని గూర్చిన అపోహలను బోగొట్టి సరిజేయుటకు తాను ప్రచారము జేయ వలయును నుంటినని స్వామి సత్యదేవుగారు ప్రకటించిరి. (ఆ. ప్రె.)

ఫెర్లసన్ కళాశాలతగవు పాలకవర్గ తీర్మానము

ఇతరకళాశాల విద్యార్థుల బహిరంగ సమావేశము

పునహా, డిశంబరు 9:— పునహా ఫెర్లసన్ కళాశాల యందు విద్యార్థులకు ప్రధానాచార్యునకును యిటీవల బయలుదేరిన తగవు అంతమగునట్లు తోచుచున్నది.

సర్ మహాదేవ భాబర్ గారి అధ్యక్షతక్రింద పాలకవర్గము నేటి ఉదయమున సమావేశమయ్యెను. విద్యార్థులు పాలకవర్గ అధ్యక్షులగు సర్ భాబర్ గారిపేర వ్రాయసంగీకరిండుటచే మరెట్టి కఠినచర్యల నవలంబింపకుండుటకును, యిదివరకు విద్యార్థులపై గావింపబడిన ఉత్తరువుల కద్దుచేయుటకును తీర్మానింపబడెను.

పునహా మునిసిపాలిటీ అధ్యక్షులగు రావుబహదూరు అట్టిగారి అధ్యక్షతక్రింద స్థానిక కళాశాల విద్యార్థుల బహిరంగ సమావేశము జరిగెను. ఫెర్లసన్ కళాశాల విద్యార్థులయెడ సానుభూతిని జూపుచును, వారు వారి న్యాయమున సత్యముల కొరకు పూర్తిగా బోరాడవలయుననియు గోరుచు సభవారు తీర్మానము గావించిరి. (ఆ. ప్రె.)

కర్ణాటక మారి వెల సిస్టా 1-కి రు. 0-6-0

ఈ ప్రాంతమువలన చెవిపోటు, చెవినుండి చీము కాలుట, చెవిబిచ్చడ మొదలగునవి వెంటనే నయమగును. 5, 6 బొట్లను చెవిలో పోసిన, బాధ వెంటనే తగ్గును. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

జాబులు.

తూర్పు గోదావరి జిల్లా కాంగ్రెసు కార్యాలయము రాజమండ్రి

“ఈజిప్టునుంచి కాన్పురలో కాంగ్రెసువారములో జరగనున్న వడుకముల పోటీపరీక్షలను పోనున్న వారందరును వెంటనే తమనామములను ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు కార్యదర్శి గారి కార్యాలయమునకు ఏరాలకు తెలియజేయవలెను” అనే యంశమును తమపత్రికలో తక్షణం ప్రచురించగలందులకు కోరు చున్నాను

శ్రీ వెం. రామారావు.

ఆంధ్ర స్వరాజ్యపక్ష సమావేశము

ఇదివరలో శ్రీయుత ఆంధ్రరాష్ట్ర దగ్గిరాల గోపాల్ కృష్ణయ్యగారిచే ప్రమరింపబడిన ప్రకారము ఆంధ్రరాష్ట్ర స్వరాజ్యపక్ష సమావేశము కల్లూరులో 17 డిసెంబరు లేదా మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు కూడును కార్యనిర్వాహక సభయు ఆరేదినే సాయంత్రము 5 గంటలకు కూడును

విషయములు

1. రెస్పాన్సివ్ సహకారముపై అభిప్రాయము
2. మద్రాసు శాసనసభా జాతీయ గాడులు పంపిన ప్ర పోసల్సును సభాసభ్యులు
3. ఆంధ్రా పక్షములో స్వరాజ్యపక్ష నిర్మామము ద్విపరచుట
4. ఇతర విషయములు.

అ. కాళేశ్వరరావు,
అధ్యక్షుడు

శ్రీ అనంతరామ భాగవతులవారి వర్యలనము ప్రార్థనలు

బ్రహ్మశ్రీ నెల్లూరు హరిభాగినీ పాఠ్యం అనంతరామ భాగవతులవారు మా ప్రార్థనలకు పురస్కారము గడచినవార ము విజయముచేసిరి వారు శ్రీ ఆర్యవైశ్యభవములో “రామ దాసు” కడకు కర్ణ పర్యయగ తేటపాటలతో చెప్పిరి మీరు పం డితులకును పావరులకును సరిపోవులకును హరిభాగను చెప్పెడి వారు మీ పాండిత్యమును మీరే పూర్తి పూర్తియు ఉపమాన ఉప మేయములను శ్లోకములను పాటలను విన యానందించవలయు నేగాని వర్ణింప నలవికాదు దేశభిమానమును సుద్బోధించుభాగ వతుల మీరు తాము స్వయంపోషణమును గావించుకొనుచు వారి శ్లోకములను పాటలను దేశభావల సభివృద్ధిపఱుపవలెనని ప్రజ లకు నచ్చచెప్పవలయును దైవము మీరికి దీర్ఘాయురారోగ్యముల నొసంగి పోషించుగాక

(ఒకవిలేఖరి)

శ్రీ శారదానికేతనము - వివాహకట్నములు

“హైదరాబాద్ సాంప్రదాయములోని సంస్కారములలో కల్ల వివాహసంస్కార నతి ఎక్కువైంది వివాహ ప్రారంభ మునుండియు అంధ్రమువరకు చేయు వివిధవిషయములన్నియు ను, భేదమును నాశనముజేసి, విశాల దృక్పథమును పురికొల్పు చున్న సంగతి విదితమే ఇట్టి సహాసంస్కారములో జరుగు పనులన్నియును బాల నభూముల మనంబుల నాకర్షింపవలసి యున్నవిగాదా” ప్రస్తుతము “విద్యాప్రచారము, జాతీయ క్రమ ముగ, మన బాలబాలికలకు చాలినంతక చేయబడుట కవకాశ ములు లేవు ఉన్నచు చాల తగ్గియున్నవి వివాహసమయముల యందు, ఇతర విషయములకు బదులుగ, విద్యా ప్రోత్సహము విధిపరచువారు మనంబుల గాఢముగ నాటకొనవలెననెను శ్రీ విద్యాలయములో శ్రీయుత వర్ది రాధాకృష్ణయ్యగారు, వారి విద్యాలయము, మరా శ్రీ నాగెళ్ల కృష్ణయ్యచౌదరిగారు చేసినవని అత్యంత ప్రశంసనీయుగమున్నది శ్రీ వర్ది రాధా కృష్ణయ్యగారు తమ కుమార్తె వివాహసందర్భమున శ్రీ విద్యా విషయములో వారికి గల అభిమానమును వెల్లడింపకొనుచు రు ౨౦౦౦ లు వివాహకట్నమును శ్రీ శారదానికేతనమున నొసంగి ప్రార్థి విద్యాలయము రు ౨౦౦౦ ల నొసంగి యెంతయు వందనీయు

లైరి శ్రీ నాగెళ్ల కృష్ణయ్యచౌదరిగారు వారి కుమార్తె వివా హసందర్భమున రు 51-0-0 శ్రీ శారదానికేతనమునకు కట్న ముగా యిచ్చివారు ఇట్లే అందరును చేయవలెనని పాచ్చరిం చుచున్నాము

అ హనుమయ్య

కృష్ణామండల కాంగ్రెసువాసులకుమనవి

ఆర్యులారా, కాంగ్రెసుసంఘములతో ప్రస్తుతము నిర్వా చకార్యక్రమమును జయప్రథముగా కొనసాగించుటకు స్థానిక సంస్థలకూడ మిక్కిలి సహాయములని పెక్కునుండి నెల విచ్చియున్నాడు ఆంధ్రదేశములోని స్థానిక సంస్థలు గుంటూరు గోదావరిమొదలగుజిల్లాలలోకాంగ్రెసు వాసులచే కొలదికొలదిగా ఆక్రమింపబడుచున్నవి గొప్పప్రచారమును కలయు, కానన భయముదలగు సంస్థల స్వాధీనకార్యక్రమమునకు ముందు స్థానిక సంస్థలను శంకరాగ్రిగా స్వాధీనముచేసుకొనుటకు, కలయుప్ర చారముచేయునెల సులభముగా కాంగ్రెసుపార్టీ కాననభ లకు జరగజోవు ఎక్కువలకు వలయునంత పలుకుబడిని సంపాదిం చ గలము ప్రస్తుతము ముఖ్యమంత్రియే తేజావడ, మోక్షిడు, గుడికాడ తాలూకాలోమొదలగు ఎన్నికల సమీపించుచున్నది మంతులులోని కాంగ్రెసువారందరును కలిసి మండలసంఘాధి పత్యము క్రిందనే పలుకుబడిని కాంగ్రెసు అభ్యర్థులను నిలిపి కృషిచేసిన రోజుల యి త ర మం డ ల ము ల లో జరిగిన కలము కృష్ణామండలములో జరగకపోదు అప్పుడేకొన్ని సీర్కల్ లలో జన్మింపజేయువారు ప్రచారముచేయుచున్నార కాన కృష్ణామండలములో యిదిగరకువచ్చు, తూర్పుకృష్ణా, పశ్చి మకృష్ణాకాంగ్రెసు సంఘముల రైగుకు కలిసి యిరున్నెకల లో గ్రామమువెంట ప్రచారముచేసి వోటరులను ప్రబోధించి కాంగ్రెసువాదులచే తత్సంఘములకు ప్రతినిధులుగా నిలిపి జయ ము పొందించుటకు వలయుప్రయత్నములను చేయవలయు నని తూర్పుకృష్ణా, పశ్చిమకృష్ణా కాంగ్రెసుసంఘసభ్యులకు కాంగ్రె సుఅభిమానులను కోరుచున్నాము

జొన్నవిత్తల కుటుంబముబ్బారావు

గొడవర్రుగ్రామ కాంగ్రెసుసంఘకార్యదర్శి

తుని కల్తీఖద్దరు

జవాబు

తునిలో కల్తీఖద్దరుగూర్చి మీవిలేఖరి వ్రాసినంతయును ఈనెల 4 లేదా 5 కు ప్రచారం ఆంధ్రపత్రికలో ప్రకటింప బడిన విషయములన్నియు సత్యములుగావు తునిలో శుద్ధ లుద్ధరు గోదావరిజిల్లా ఖాదీబోర్డులోతప్ప పరి ఎక్కడ దొరక దనియు తునిలో తదితరవోట్ల ఖద్దరు కొనగూడగనియు వ్రాసి నారు ఈవిషయములు సత్యమునకును ఖద్దరు పరిశ్రమాభివృద్ధి కిని చాలదూరము తమజోర్డునకు ప్రాముఖ్యతనిచ్చు వద్దేశ్యము తో కాంగ్రెసుఅధికారులు వ్రాసికొనుట మంచికార్యమే గాని తదితర ఖాదీప్రతిపాలయములచేరులోకి రానివ్వకుండుటకుగా వాటిని గప్పిపుచ్చుట కాంగ్రెసుఅధికారులకు భావ్యముగాను సూరంపల్లి గోవిందరాజులుగారు కల్తీఖద్దరు కృత్రిమముగా తయారుచేయించి విక్రయించుచున్నారను విషయం దేశభిమా నుల కందరకు అసవ్యకరమగునదేగాని కల్తీఖద్దరు ఎవ్వరు తు మింపనేరరు 4 లేక 5 మాసములక్రితం ఖాదీబోర్డు ఇక్కడ స్థానికపాటి పనిచేయుచున్నదేగాని అంతకు పూర్వమునుండియు ఈ సాగుము సత్కరములనుండియు అభిమానముతోనేమి వ్యాపారరీత్యానేమి కర్షఖద్దరు తయారుచేయించి ప్రజలకు నూలుగాని ఖద్దరుగాని క్రియించుచున్న ఇతర నిలయములను గూడ ఖద్దరబోర్డుతోపాటు ప్రకటించియుండిన వ్యాయమగ వుండెడిది రాజాపంతుల వెంకన్నగారు విశేషముగా ఎదురు నూలు తయారుచేయించి ఈ నాల్గుకర్షములనుండియు నూలు విక్రయించుటగాని వలయువారికి కద్దరునేంబుంతగాని ఖద్దరు పరిశ్రమ జేయుచున్నార బోరు కోసయ్యగారు ఈ పరి శ్రమయందు ప్రోత్సహముచేసియు వడ్డునూలుకు రంబుల జేయించియు కాలవలను అందిచుగా రంబులవేసియు నిగిడిం ము అద్దమువేయించియు అతిప్రత్యహముతో ఖద్దరు కృషి చేసి రంబులకల్ల అద్దకముల కద్దరుయందు ప్రజలకు సంతృప్తి కలగజేసి ప్రచారమునకు కారణులగుచున్నార ఇదను మోటు న్నగరి కృష్ణమూర్తిగారు కృష్ణులు ఈవత్సరము అడగగా ను మారు 5 పుట్టులు అనగా నూరుపావులవరకు శుద్ధ వడుకు నూలు కొనిగాని వడికించగాని తమ కార్యదాతులకు పంపిణీలు చేసివారు గతకర్షము ఇంకను ఎంతో ఎక్కువనూలును పై ఎగురుతిచేసెట్లు చెప్పినారు నాయొక్క ఖద్దరునిలయముగూడ

“ఖాదీప్రతిపాన” అనుపేరుతో బెల్లూము కాంగ్రెసు తీర్మాన ము ననుసరించి కద్దరు అభివృద్ధికొరకును దానివలన స్వతంత్ర జీవనోపాయ పుష్కల్యముతో ఖద్దరుపరిశ్రమ చేయుచుంటిని కాం గ్రెసుప్రవ్యయతో పనిలేక లావప్రస్తులతో కాంగ్రెసుకు సంబంధములేకుండగా స్వంతపెట్టుకలతో కాంగ్రెసుకార్య మును నెఱవేర్చుచున్నందులకు వముల ప్రోత్సహముచేయు టనుబదులుగా కృత్రిమపుష్కల్యముతో ఖాదీబోర్డునకు పూర్వము నుండియు అద్దరుపరిశ్రమ చేయుచున్న వాటిని విమర్శింపెట్టి తమ రొక్కరే ఖద్దరు సప్లయజేయఅర్హులని వ్రాసికొనుట అంతగా తెలివిగా కనబడలేదు

వహాత్మాగాంధీగారు నూతనముగా స్థాపించిన నూలు వడుకువారి సంఘముద్వారా ఖాదీబోర్డును బాగుగా చక్క జేయబడి కాంగ్రెసుఅధికారులు ప్రజలకు లాభిగా ప్రవర్తించి ప్రజా సమృద్ధిగా తమకార్యములు నెఱవేర్చునట్లు చేయుచురు గాత అని నమ్ముచున్నాను

పొన్నాడ పాపయ్యరాజు,

7-12-25.

తిరుపతి ప్రయాణికుల దుస్థితి

కలత్తూరు మద్రాసు మార్గమున నడచు రైలు మెట్లలో నెం 81 వాల్తేరు ప్యాసంజరు పూర్వమువలె కాక సమకాలము న వాల్తేరులో నడుచుచున్న రైలు 2 గం విట్రుంట జేరదున్నది అప్పుట పూ వారి గల కాలము ఆపివేయబడి మరల మారిన బండిగా ఉదయం 5 15 గం అయిదుచేరుటచేత గూరూరు జూనుకు చేరుటకు గంటన్నరమునుపే మీటరు నెవ్వనలో నెం 81 ప్యాసంజరు వెళ్లుచేత ప్రయాణికులందరు గూరూరులో దిగి మధ్యాహ్నంవరకు ఆవలసినట్లు తలస్థింపచున్నది విట్రుం ట ప్రేవములో నోముల బండిలో అంతకాలము సాయములు ఎల్లలు వగైరాలతో భద్రముగా నుండుటయన నిద్రలేమియు, చలి వర్షబాధ మొదలగు వని లోనగుట రయియు ప్రమా ముజే యుటచే కలిగిన అపట గూరూరులో దిగి తమకడకు భో జన వగైరా సదుపాయములు కలిగించుకొనటచే శిరీరాకోగ్య ము తప్పటయేకాక విశేషప్రవృత్తయము గూరూరులో ని లువక సరాసరి తిరుపతి ప్రయాణము చేయదలవినో విట్రుం టలో తమ టిక్కెట్లు మెయింకు మార్పు కొనుట ప్యాసంజరు దిగి మెయిలులో నెక్కుట కలుగించో వారు నెం 81 ప్యాసంజ కు అందుకొనలేరు ఇన్ని ఇకుమలకు ద్రవ్యవస్తువునకు లూనిన ను మెయిల్లో స్థాయి దొరుకుచు దుర్ఘరముగుటచే గూరూరు లో మకాంచేయుట విధిమొయున్నది పూర్వమువలె విట్రుం టలో కాలతామసము లేక గూరూరు చేరినవో సులభముగ నెం 81 ప్యాసంజరు బండి నెక్కి మధ్యాహ్నమునకు తిరుపతి జేరగలరు రయిల్వే కంపెనీవారు ద్రవ్యాదాయమే ముఖ్యము గా గమనింపక జనానుహళము కలిగించుచు వారి భార ము గనుక వెంటనే ఆలస్యములేక సరాసరి కాలతామసములేక గూరూరు చేరునట్లు మార్పు కలిగించుట వారి ముఖ్యకర్తవ్యము చేబియ్యం వెంట్రామయ్య,

తిరుపతి 8-12-25

ఆర్యవైశ్య పండితమహానభ

రాజోపుజనవరీలో మదరాసులో జరుగజోవు ఆర్య వైశ్యమహాసభయందు ఆర్యవైశ్యపండితసభకూడ చేరుట ఆర్యవ నరవిని మనవిచేయుచున్నాడను

ఆ పండితులలో సాహిత్య, సంగీత, చిత్రశా అభిరము కళానిక ప్రవేశములగులవా రుండగును అందు విగ్యా కిసోద విషయకోపన్యాసములు జరుగఁగలను అభిమానులు నానసభలు, “చిత్రశిల్ప, “నటనైపుణి” మొదలయి విషయము లనుగూర్చినయొక్క వ్యాసములు, సాహిత్యవిమర్శనావ్యాసములు, మున్నగునవి యందు జేరవలయును

ఈతిగా బండితసమైక్యతన మార్గవైశ్యులయందు జరు గుటకన, ఆర్యవైశ్యులకు దను మార్గవైశ్యులు సంస్కృత తాంత్రిములయందు జక్కరిమక్కవ కలుగఁగలను సర్వ భావములను భాషాములముగాఁగదా వ్యాకరణము మఱి అంబు వలన భాషావ్యాప్తి సరిగా జరగవలెననె భాషాస్మృతి ము ను భాషాస్మృతిన మార్గవైశ్యులయందు జరగవలెనెల వ్యక్తి గానాగు లభిగవలెనె, త్వరలో సంఘము ప్రోత్సహము లుండుటకు వీలను నమస్తేవేళములయభ్యుదయము వగకముపై నాధారపడియున్నదనుట నిర్వివాదాంశము అట్టివర్త విా దేశమునందు జాలకం కార్యవైశ్యులయభిసము దున్నరని వ్యక్తక తేవును కాన, అట్టి యాచారవైశ్యమూర్తినిగొని గోధా నిట్టికి యిలం యి కాట్టి వారిలో తావికావము కలిగిం టుమ ముఖ్యాతిముక్తిసాధనములలో నొకటి యను “ఆర్యవైశ్య పండితసభ” ఈ గాజోపు ఆర్యవైశ్యమహాసభ జరుగవలెను

జరిగినందు జరగవలయు ననియు, ప్రకృత మహాసభాల్లో హాజరయ్యెనువా రీవిషయమును గమనింపవలయు ననియు నాయభిలాష.

దోమా- నెంకటసామిగారు, కర్నూలు, 8-11-25.

మైసూరు సంస్థానిక ఆయుర్వేద సభ

మైసూరు సంస్థానిక ఆయుర్వేద సభ... ద సమీక్షనందు కర్నాటకము మామ భాగములుగా విభాగించబడి ఈ మామ భాగములకు ప్రత్యేక కార్యదర్శులు మనాయంపబడి ఆయుర్వేదాభివృద్ధిని చేయవలెనని తీర్మానమై యుండెనగా! ఈనియ మము ననుసరించి మైసూరు నుటియు కొడగు భాగములకు సంబంధపడిన వారు ఈప్రాంత్యముల ప్రత్యేక సమీక్షనమును ఏర్పరచి ఆయుర్వేదాభివృద్ధిని విషయములను ప్రాంత్యమునుగా నిర్ధరింపటయే గాక ఈప్రాంత్యమునుండి బెంగళూరునందు జరగజోవు డ్వితీయ అఖిల కర్నాటక ఆయుర్వేద సమీక్షనమునకు ప్రతినిధులను మనాయందు టకు శివమొగ్గాయందు యొక సమీక్షనమును చేర్పవలెనని యోచింపబడెను. దీని ననుసరించి బ్రహ్మశ్రీ సంస్కృత పండితకు, సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు వారి యధ్యక్షతను ఈనెల ౫ వ తేది శనివారం సాయంత్రం ౪ వ యొక సభ చేరి మైసూరు మరియు కొడగు ప్రాంత్యముల ఆయుర్వేద వైద్యుల నాహ్వానముచేసి సభ సడపింపటకు యొక ఆహ్వానసంఘము ఏర్పరచబడెను. ఈస్వాగత సమితికి మొలలిరాల్ క్రియత అడ్వోకేట్ యస్. సీతారామయ్యగారు అధ్యక్షులుగానూ, ఎ. రాజశ్రీయ్యత ఆయుర్వేద విద్యార్థి పండిత జి. లక్ష్మీనరసింహయ్యగారు వారు ప్రధాన కార్యదర్శులుగానూ యుండవలెనని తీర్మానింపబడి నమారు ౨౦ మంది సభ్యులు మనాయంపబడిరి. ఈసభ బెంగళూరు పట్నమున నడవజోవు ఆయుర్వేద సమీక్షనమునకు పూర్వ భావిగా శివమొగ్గాయందు జనవరి ౧౦ వ తేది జరుగవలెనని నిశ్చయింపబడెను. మైసూరు మరియు కొడగు ప్రాంత్యములయందును వైద్యులూ, ఆయుర్వేదాభిమానులూ శివమొగ్గాకు ఆసమయమున విచ్చేసి సభాకార్యమును జయప్రదముగా నడపించుటకు సహాయపడవలెనని ప్రార్థించుచున్నారు.

శ్రీ. శ్రీ. పి. దొరస్వామి నాయుడుగారు తా! బో! ప్రెసిడెంటు, రాయచోటి

పి. దొరస్వామి నాయుడుగారి మరణమునకు విచారమును సానుభూతిని చెల్లపుటకు 8-12-25 తేదిన నే. లక్ష్మీనరసింహయ్య ఎం. ఏ. ఎల్. టి. గారి అధ్యక్షత క్రింద పులివెందుల బారి కాపాకలలో ఉపాధ్యాయుల బహిరంగ సభ జరుపబడెను. చాలమంది ఉపాధ్యాయులు హాజరయ్యిరి.

నే. లక్ష్మీనరసింహయ్యగారు మొదట మాటలాడుచు ఇట్లు నడిపిరి:— మన మిప్పుడు గొప్ప విచారమున సమావేశమైతిమి. దొరస్వామి నాయుడుగారు ఇతరుల మేలుకొఱకే సదా పాటు పడువారు. తన యావదాస్తియు పరప్రయోజనము కొఱకు వ్యయము చేసెను. ఇట్టి ఉదారుడు ధైర్యశక్తులను పట్టగొమ్మయ్యై తాలూకా విద్యాప్రయోజనము నిమిత్తము మోన్సూలును స్థాపించి జగల వాస్తవలకు పాత్రుడై యుండిన నాయుడుగారిని కొనియాడుట కొలెయో యున్నదిగాని మిక్కిలి విచారమున మాటాడలేకున్నాను. ఆయన తన స్థూలకాయను విడిచి నీర్తాయము కిరముగా ప్రపంచమందుండను. ఆయన మరణమునకు ఆనందముంబడునకు గలిగిన శోకమునకు మన ఆనందాపమున తెలుపుచున్నాము.

పులివెందుల బోర్డు హిందూగర్ల్స్ స్కూల్ మోడ్రన్ మాస్టర్ యం. శ్రీరాములుగారు దొరస్వామి నాయుడుగారి మరణమునకు తాలూకాబోర్డు ట్రెజరర్ అపారవిచారమును అనుతాపమున తెలుపుచు నాయుడుగారి ఆత్మకు సర్వేశ్వరుడు కాంతి నొసగవలయు ఉపాధ్యాయులందఱు భగవంతుని ప్రార్థించుచు వారి కుటుంబమునకు సానుభూతిని తెలుపవలయునని తీర్మానము ఉపపాదించిరి.

వేసల బోర్డు స్కూల్ మోడ్రన్ మాస్టర్ నరసింహగారి నలన రీన్యన మామోదింపబడి ట్రెజరరీని నిలన భక్తి పూర్వకముగా నామోదించబడెను.

నే. లక్ష్మీనరసింహయ్య.

వసంతకుసుమాకరం

క్షయలకు, ఆతియాశ్రమలకు, శుక్లవేళములకు ప్రతిదిన గాంధీన దినోత్సవము. 20 ముద్రలు సీసా రూ 5-60 లు.

శ్రీ పాం త క ము రూ 10.

క్షయ, శ్వాసకాస మొదలగు అన్నిదగ్ధలకు పనిచేయును గుణముచేరి రుజువుచేయువారికి సామ్య వాపసుచేయుచును

మామగల పలు ఔషధముల కట్టాగు ఉచితము.

చెన్నుభట్ల సత్యనారాయణమూర్తి.

(గోపాల్వర వైద్యులు) శ్రీ ఆంధ్ర ఆయుర్వేద నికేతనము, 2455 పితాపురము, గోదావరిజిల్లా.

రాజప్రతినిధి సమస్యలు

(లండను లైమన్సు)

సిన్హాయందు జరిగిన వీడికోలు నియమసంవర్ధమున ఉపన్యసించుచు రీడింగ్ ప్రభువుగారు ఇండియను సివిలుసర్వీసు ఉద్యోగల ధైర్యపాపములను ప్రతిభావిశేషములను సమయమున ద్రివి ప్రశంసించిరి. సివిలుసర్వీసునందు చేరి పనిచేయుచున్నవలకు ఉత్సాహము అండ్ యెయ్యవలయునందు వ్యాపించుచున్నందులకు సంతసించిరి. సర్వీసు ఉద్యోగములందు భారతీయుల సంఖ్య అధికమైనచో అండ్ యెయ్యవలయునందు తీర్మానమునను ఈకారమువల్ల అల్పసంఖ్యాకముల అండ్ యెయ్యవలయునందు గొప్ప తెలివి తేటలుగల వారుగ నుండవలయునని రీడింగ్ ప్రభువుగారు హెచ్చరించిరి. ఈసమయమున రీడింగ్ ప్రభువుగారు సివిలుసర్వీసు ఉద్యోగములను ప్రశంసించుట విశేషమైనదనిగతి. కవచిన నాలుగు సంవత్సరములలో ప్రభుత్వనిర్వహణము క్లిష్టముగ నుండెను. విషయపరిస్థితులలో సివిలుసర్వీసువారు చూపిన ధైర్యము పట్టుదల ప్రశంసించవలయున్నది.

అన్నివిషయములను చక్కగ తెలిసిన రీడింగ్ ప్రభువు గారే ఈవిధముగ ప్రశంసించుట సంతోషకరమున జన్మయము. రాజప్రతినిధిగారు నూచించినవిధమున భారతదేశమునకు సివిలు సర్వీసు ఉద్యోగులుగ పంపబడు అండ్ యెయ్యవలయునందు గొప్ప బాధ్యతలకు నిర్వహించవలసినవారగుటచే అన్నివిధముల ఉత్సాహముగ నుండవలెను. గొప్ప రాజీయసమస్యలను పరిష్కరింపవలసిన శక్తియు రాజున్నది. క్రొత్త రాజప్రతినిధిగారి పరిపాలనమున ప్రభుత్వనిర్వహణమునకు సంబంధించిన గొప్ప మార్పుల కొన్ని జరుగునని నమ్ముచున్నాము. ఈమార్పులకు పూర్వము వాస్తవతాపములు రాయబారములు జరుగవలసి యుండును. భారతదేశమునందలి రాజీయకక్షలు అందు ముఖ్యముగ స్వరాజ్యపక్షమువారు ఎట్టిచెఖరి నవలంబించెదవో తెలియవచ్చును. ప్రస్తుతము స్వరాజ్యపక్షమునందే భేదములు ఏర్పడినవి. రెన్నాస్మిపు కో-ఆపరేషనును ఆమోదించువారిని ప్రతిఘటించవలయునందు ఎంతమాత్రము సావ్యము కనుపడుటలేదు స్వరాజ్యపక్షపు నాయకుడగు పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు స్పీకరుకు మిటికే భ్యత్వమును అంగీకరించుచు, తంబిగారు మధ్య రాష్ట్ర ప్రభుత్వమున ఎక్కి మ్యూటిపు కాన్సిలరువడవని అంగీకరించుట తీవ్రముగ ఖండించిరి. ఈ వాస్తవతాపములు, భిన్నాభిప్రాయములుగలవారు పక్షమునుండి చీలిపోవుట చూచిన స్వరాజ్యపక్షమునందు వికమత్వము క్షీణించిపోవుచున్నదని చెప్పవలసియున్నది. నూతనసంస్కరణముల విషయమై ఆలోచింపవలసినప్పుడు దేశమునందు రాజీయకక్షల సంఖ్య అధికమైనచో ప్రభుత్వమువారికి ఎక్కువ ఇబ్బందికలుగును.

బ్రిటిషు భారతదేశపుసమస్య లట్లుండ సంస్థానాధీశుల పరిపాలనము అచ్చటి ప్రజల ఆశయములు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారికి కొన్ని చిక్కలను తెచ్చిపెట్టుచున్నవి. కొన్ని సంస్థానములందు పరిపాలనము ఎట్టిలోపములేక చక్కగ జరుగుచుండును. వరి కొన్ని సంస్థానములందు పరిపాలనము అన్నివిధముల తోపధూయిష్టమై నిరంకుశమై ప్రజలయందు తీవ్రమున అశాంతిని పురి గొల్పుచున్నది. దాదాపు 50 సంవత్సరములనుండి బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు సాధారణముగ సంస్థానముల పరిపాలనవిషయములందు అధికముగ జోక్యమును కలుగజేసికొనుటలేదు. విచారమున క్రార్యమును నిరంకుశమును సంస్థానాధీశులు ప్రకటించినప్పుడే బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు అడ్డవచ్చుచున్నారు. కాని బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు సంస్థానముల పరిపాలనమునందు కలుగజేసికొనుచున్న అల్పసంఖ్యమే సంస్థానాధీశులకు కష్టముగనున్నది. తమనున్న సాక్షులు అధికారములు వివరముగను స్పష్టముగను నిర్ణయింపబడవలయుననియు, బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారిజోక్యము తగ్గవలయుననియు, ఇండియా ప్రభుత్వపు పాలిటికలుకిపాట్ల మెంటు రహస్యముగ సంస్థానముల పరిపాలనా విషయములకు సంబంధించిన ఉత్తరువులను ప్రకటించువర్గతి అంతమొందవలయుననియు సంస్థానాధీశులు కోరుచున్నారు. సంస్థానములందలి ప్రజలు తమప్రభువుల నిరంకుశమును ఖండించుచు ఎక్కువ స్వాతంత్ర్యములను కోరుచున్నారు. ఇండోరు మహారాజుగారి ఆనుచరులు ఇట్టింల బొంబాయి మలబారు కొండవర్త గావించిన ధూరహక్కు భారతదేశమును కలవరపరచినవి. సంస్థానాధీశుల నిరంకుశమును దౌర్జన్యమును ప్రజలెంతమాత్రము సహించవలె గుర్తెలుగవలెను కావున బ్రిటిషు భారతదేశమునందలి ప్రజలు స్వపరిపాలనము సొండుచుండ సంస్థానాధీశులకు లోబడిన ప్రజలుకూడ ఎక్కువ అధికారములను కోరుట సహజము. వారిలో ఇప్పటికే ఆందోళన అధికముగ నున్నది. కావున భారతదేశమున నూతనమార్పులను ప్రవేశపెట్టుటయే కాక సంస్థానములందలి సమస్యలను చక్కచెట్టుటకూడ పరిపాలనా నిర్వాహకుల బాధ్యతయగును.

ఈ రెండుసమస్యలు యిట్లుండ భారతదేశమునందలి సాంఘికభేదములు గొప్పవికలుటకు కారణ మగుచున్నది. హిందు-మహమ్మదీయ విభావములు నానాటికి రెరిపోవుచున్నవి. భారతనాగభృషు ఈభేదములను అంతమొగ్గింపజాలకున్నారు. కావున అల్పసంఖ్యాకముల హక్కులను పరిరక్షించుటకు

ముంజై తిగవీర్రాట్లు చేయవలసియుండును. కాని ఈ ఏర్పాటులవల్ల పరిపాలనాసౌజన్యమునకు ఎట్టిభంగము కలుగకూడదు. స్వపరిపాలనావిధానము క్రమముగ వృద్ధిచెందుటకు అంతరాయ మేర్పడకూడదు.

1914 సంవత్సరమునుండి భారతదేశమునందే దేర్పడిన సంఘటనలు, కేసులు రాజీయరూపముగనే పరిమించలేదు. ఈ కారణమువల్ల పరిపాలనమును కొనసాగించువారు కేసులను రాజీయసమస్యలేకాక ఇతరమును సమస్యలకూడ పరిష్కరింపవలసియుండును. అందు ముఖ్యమైనవి వ్యవసాయాభివృద్ధికి సంబంధించినసమస్య. భారతదేశమున ప్రాతపద్ధతుల ననుసరించి యే వ్యవసాయము చేయబడుచున్నది. వ్యవసాయము వృద్ధిగాంచుటకు రైతులు నూతనపరికరముల నుపయోగించునట్లు చేయవలెను. రైతులు అవ్వలు పుచ్చుకొనుటవల్ల ఎన్నియోబాధల ననుభవింపుచున్నారు. కొన్ని ప్రదేశములందు భూమిని తరతరములనుండి సాగుబడిచేయుచున్న రైతులు ఆభూమిపై ఎట్టి స్వాతంత్ర్యములేక భూస్వాముల దౌర్జన్యమునకు లోబడియున్నారు. గుర్తదారులకే భూమిని శాశ్వతముగ నొసగి భూస్వామిక కొంతపరిహారముమాత్రము ఇప్పించునట్లు చేయుట అన్నివిధముల శ్రేష్టమైనను రాజీయ ఆర్థికపరిస్థితుల ననుసరించి అసాధ్యమగుచున్నది. ప్రస్తుతము వ్యవసాయము ప్రబాతకావలెనో చేరియుండుటచే ఇండియా ప్రభుత్వమువారు స్వతంత్రించి ఎట్టిపని జేయజాలకున్నారు. వ్యవసాయాభివృద్ధికి ఒకవిధానము ను తయారుచేయుట అత్యవసరము. వ్యవసాయ విషయములందు గొప్ప అనుభవముగలవారు నూతన రాజప్రతినిధిగ నియమింపబడుటచే త్వరలో ఈసమస్యలు సంశ్లష్టికరముగ పరిష్కరింపబడవలెనను నమ్మకముకలుగుచున్నది. భారత నాయకులు వ్యవసాయవిషయములందే కాక ఆర్థికసంరక్షణము, కాస్త్రపరిశోధనము, సాంఘిక సంస్కరణము మున్నగు విషయములందు అధికముగ శ్రద్ధవహించుచున్నారు. ఇందుచే జాతీయవాదులసంఖ్య గానివారి పట్టుదలగాని రాజీయవిషయములందు తృప్తిగాని లెగినవని చెప్పవలెను విలులేదు. కాని దూరదృష్టిగల భారతీయులు కేసులను రాజీయవిషయములందే నిమగ్నమై యుండక ఇతరవిధముల అభివృద్ధిగాంచుట అవసరమని గుర్తెట్టి పనిచేయుచున్నారని చెప్పవచ్చును. ఈ నూతన పరిసరము శుభమాచకము. ఇంను భారతదేశమునందలివిశ్వాస వంతులకును పాశ్చాత్యదేశములకును ఎక్కువ సంబంధ మేర్పడగలవని చెప్పవచ్చును. గాంధీగారు దేశమును మహాసంగార సముద్రమున ముంచియుండిరి. అభినవ భారతవ్యాపయము, తన ప్రాచీనదౌన్యత్వమునకు గర్వపడుచు, ఆచిత్యంబుచే మునిగి, బాహ్యప్రపంచమును మరచుట పారపాటని గుర్తెగినది.

దక్షిణ ఆఫ్రికా భారతీయుల సమస్య

బొంబాయి, డిశంబరు 9:—దక్షిణ ఆఫ్రికా సహస్యవిషయమై తమకు గల పరిస్థితులందు భారతప్రభుత్వము స్వైర్యమును జూపెనని సర్ దేవప్రసాద సర్వాధికారి వాదించుచు పత్రికలను సంజాయిషీ సంపెను. దక్షిణ ఆఫ్రికా ప్రభుత్వముతో రాయబారమున నడపుట కిదియే ఉచితమును సమయమున సర్ సర్వాధికారి అభిప్రాయముగ నున్నది. దక్షిణ ఆఫ్రికాయందు భారతీయుల స్థితిగతులను విచారించి డిప్యూటీ కమిషనరు నియమింపబడెననియు, స్ట్రాబున్నే నాని మహాత్మాగాంధీగారితో గావించిన ఒడంబడికను గురించి దొరతనమునకు నిశేధక సంప్రతులను డిప్యూటీ కమిషనరు నియమింపబడినదని సర్ దేవప్రసాదుగారు నుగిసిరి. మహాత్ముడు స్ట్రాబున్నే నానితో గావించిన ఒడంబడికవలన భారతీయుల హక్కులు చాలవరకు తనంతట తానే మహాత్ముడు వదలుకొనెనని ప్రజలకు దెలియవనియు వదలుకొనబడిన హక్కుల నాధారముగ జేసికొని గవర్నమెంటు చర్య నవలంబించుచున్నదనియు ప్రజలకు తెలియవని సర్ దేవప్రసాద సర్వాధికారి చెప్పెను.

సర్ దేవప్రసాద సర్వాధికారి స్టేటుమెంటు

(శ్రీ చెనుతంతి)

బొంబాయి, డిశంబరు 9:—దక్షిణ ఆఫ్రికా సహస్యవిషయమై తమకు గల పరిస్థితులందు భారతప్రభుత్వము స్వైర్యమును జూపెనని సర్ దేవప్రసాద సర్వాధికారి వాదించుచు పత్రికలను సంజాయిషీ సంపెను. దక్షిణ ఆఫ్రికా ప్రభుత్వముతో రాయబారమున నడపుట కిదియే ఉచితమును సమయమున సర్ సర్వాధికారి అభిప్రాయముగ నున్నది. దక్షిణ ఆఫ్రికాయందు భారతీయుల స్థితిగతులను విచారించి డిప్యూటీ కమిషనరు నియమింపబడెననియు, స్ట్రాబున్నే నాని మహాత్మాగాంధీగారితో గావించిన ఒడంబడికను గురించి దొరతనమునకు నిశేధక సంప్రతులను డిప్యూటీ కమిషనరు నియమింపబడినదని సర్ దేవప్రసాదుగారు నుగిసిరి. మహాత్ముడు స్ట్రాబున్నే నానితో గావించిన ఒడంబడికవలన భారతీయుల హక్కులు చాలవరకు తనంతట తానే మహాత్ముడు వదలుకొనెనని ప్రజలకు దెలియవనియు వదలుకొనబడిన హక్కుల నాధారముగ జేసికొని గవర్నమెంటు చర్య నవలంబించుచున్నదనియు ప్రజలకు తెలియవని సర్ దేవప్రసాద సర్వాధికారి చెప్పెను.

విప్లవకారులకు గొప్పసమస్య

బెయిరూటు, డిశం 6:—దహస్సనుకు దక్షిణముగ తీవ్రముగ పోరాటము గల్గెనట. శ్రేణించినానము నొకదానిని ద్రూకులు మట్టిచించిరి. శ్రేణించినారు వైమానిక, టాంక్స్, డిస్కం హాయనుచే ద్రూకులను బాగదోరి. ద్రూకులను అసాగమగునట్లుములు గల్గెను.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాజ్యపార్టీ

జాతీయవాదులతో సంధి

(అయ్యదేవర కాశీశ్వరరావుగారు)

పై క్రింది కేసులను రామదాసుపంతులుగారు కొన్ని ప్రతికూల ప్రాసనదానిని ఈదినము చదివినప్పుడు, ఆంధ్రప్రదేశ్ మాడ ప్రాసనలు తెలిసినది. నేను నాశక్తి కొలది పనిచేయుటకై కడప అనంతపురముజిల్లాలకు వెళ్లి ఒక వారముదినములు సంచారముచేసి ఈదినము బెజవాడకు మరలి వచ్చితిని. మదరాసులో రామదాసుపంతులుగారిని కలసినపుడు వారినికూడ రమ్మనికోరితిని. వరునాడు కాన్యపాలిటను క్లబ్బులో కలియుదుమనియు అప్పుడు ఏసంగతి చెప్పినవియు పంతులుగారు తెలిపిరి. నేను మరునాడు కాన్యపాలిటను క్లబ్బుకు వెళ్లి కాచిగొనియుంటిని. వారు ఆదినము అచటికి రానేలేదు. ప్రతికూలవాసి వారిని పీరిని ఖండించుచు ప్రాయశ్చిత్తము ఏ జిల్లాకైన పంతులుగారు పోయి స్వరాజ్యసంఘములను బలపర్చివో బాగుండును. చిత్తూరుజిల్లాలో స్వరాజ్యసంఘము స్వదా యని దొరస్వామిఅయ్యంగారికి ప్రాసనీని. తమజిల్లాతర శ్రుత అభిలభారతసంఘసభ్యుడుగా ఎన్నుకొనబడిన నాయకుడగు రామదాసుపంతులుగారు వచ్చి సంఘమునైన స్థాపించ లేదని ప్రాసనీనారు. నాకు వారియర్థము బాగుగా తెలియ లేదు.

నేను కాన్యపాలిటను క్లబ్బులో రామదాసు పంతులు గారిని కలిసికొనినపుడు జాతీయవాదు లాకసభచేసికొని స్వ రాజ్యవాదులతో ముందు కలిసి పనిచేయుటకు స్వరాజ్యపార్టీ లో చేరుటకును కొన్నివరతులను నిర్ధారణచేసి వాటిని తమిళ స్వరాజ్యసంఘముతరపున సత్వముర్తిగారికిని ఆంధ్రస్వరాజ్య శక్తుముతరపున నాకును తల యొప్పరిని పంపిరిని పంతులు గారితో చెప్పినాను. నాకు పంపినవాటిని రాబోవు ఆంధ్ర స్వరాజ్యసభలో నెల్లూరులో పెట్టబలచినాను; గావున రామ దాసుగారుకూడ ఆరోజున సభకు రావలసినవని చెప్పినాను. మరతులతోనీ నన్నడిగిరి. నాకు జ్ఞాపక మున్నంతవరకు చెప్పి తిని. ఒకనకలు తమకు పంపమనికోరిరి. నేను బెజవాడకుప్రాసనీ వారికొక నకలుచేరునటలు చేసితిని. ఈ సంగతులన్నియు పంతులుగారు మరుగుపరచిచివరత్ర గూఢముగా నున్నదని ప్రాసనీ రి. వారి అగ్రాసనాధిపత్యము పోయినతరువాత నేను ఆంధ్ర స్వరాజ్యపార్టీని పాడుచేయుచున్నానని మాపుటకు వారు ప్రయత్నించుచున్నటుల నాకు ఈ వ్రాతలవలన స్ఫురించు చున్నది.

జాతీయవాదులతో సంధి అనునది నాతో ప్రారంభమై నదికాదు. మద్రాసుకాసనసభలో జాతీయవాదులను స్వరాజ్య వాదులను కలిసిపోయి సంయుక్త జాతీయవాదులై నారు. ఇందువలన స్వరాజ్యవాదుల వ్యక్తిత్వము చెడి వారిస్వేచ్ఛాంతముల తీవ్రత చాలకొనెనని అభిప్రాయపడువారలలో నే నొకడను. ఈ అభిప్రాయమును నేను ప్రతికూల నొకసారి వెల్లడించి నాను. ఆదిభముగా కలిసిపోయినపుడు రామదాసుపంతులు గారు ఆంధ్రస్వరాజ్యపార్టీకి అన్యతలుగా నుండిరి. అప్పుడు నేను స్వరాజ్యపార్టీసభ్యుడనుగానైన నేను. దరిమిలను రా బోవుఎన్నికలలోపల జాతీయవాదులు స్వరాజ్యవాదులతో చేర వలెనని లేదా ఏమరతులమీద కలువవచ్చును అనువిషయములు జాతీయవాదులతో అనేకసార్లు శ్రీమం శ్రీనివాసఅయ్యంగారు చర్చించుచుండిరి. నానిదుటకూడ చర్చలుజరిగెను. శ్రీని వాసఅయ్యంగారు కలకత్తా స్వరాజ్యపార్టీసభకు పూర్వము మద్రాసులో జాతీయవాదులను స్వరాజ్యపార్టీవారిని సహాయ నిరాకరణవాదులను అందరిని సమావేశపరచుచు ఆన్నికల వారును ఎచ్చి చర్చించుటయు అందుకు రామదాసుపంతులు గారును హాజరగుటయు సుప్రసిద్ధవిషయమే. ఇప్పుడు జాతీయ వాదులు పంపినవరతులు శ్రీనివాసఅయ్యంగారి ఇంట్లో చర్చించినటువంటివాని క్రొత్తవికావు. జాతీయవాదుల నాయకు ల్విద్రు నరసింహరాజుగారు రామలింగారెడ్డిగారును ఆంధ్రులు. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు తమిళ స్వరాజ్యపార్టీ అన్యతలు. కాని మొత్తముమీద రాజధానితరపున వారు మాట్లాడుచు వచ్చినారు. అప్పుడు అయ్యంగారికి ఏసంఘము అధికారమిచ్చినది పంతులుగారికి పట్టలేదు. పంతులుగారు అయ్యంగారికి డిటో అని అన్నవారే గాని ఆంధ్రులైన నేను ఆవిషయములనే ఒక రోజున కాన్యపాలిటను క్లబ్బులో నా సోదరఆంధ్రులను సర సింహరాజుగారితో చర్చింపగనే శ్రీనివాసఅయ్యంగారికి నామీ దను నరసింహరాజుగారిమీదను ఎంత కోపమువచ్చెనో మీద ల్లనో తెలుపుటకు నాకు ప్రయత్నించిన ఉత్తరమును

గలవు. నరసింహరాజుగారు చేసినతప్పు ఏమనగా సోదరఆంధ్రు నితో చర్చించుట. ఇందులో ఆంధ్రుల కందరకును ఏమిని కష్ట ము లేకపోగా రామదాసుపంతులుగారుమాత్రము వారి తమిళ నిత్యులను సంతోషపర్చవలెనో యన్నట్లు రెండుసార్లు అనన సరముగా ప్రతికూల ఖండనముప్రాసనీనారు. నేను నరసింహ రాజుగారితో స్వరాజ్యపార్టీకి వ్యతిరేకముగాను దానిగౌరవ మునకు భంగకరముగాను ఏమిని మాట్లాడలేదని మొదలు ఆంధ్రప్రతికూల పడిన రిపోర్టుల నే స్పష్టముగచెప్పితి.

నే నిదివరకే దీనినిగూర్చి ప్రతికూల వ్రాసెయున్నాను. రాజుమహేంద్రవరములో జరిగిన స్వరాజ్యపార్టీసభలో పూర్తి గా చెప్పెడివానను. అందరును సంతృప్తిపొందిరి.

నా సమాధానము క్రి పంపిత మోతీలాలునెహ్రూగారు సమంజసముగా లేదని తెలిపినట్లు పంతులుగారు విన్నామని వ్రాయుచున్నారు. నాకు వారు ఏమియు తెలిపలేదు. నాకు నెహ్రూగారికి ఉత్తరప్రత్యుత్తరము లేమియు జరుగలేదు. పంతులుగారి స్వప్రకటనలపై మరెయ్యగటికాదు. ఆంధ్రప్ర తికూల నేను నరసింహరాజుగారు మాట్లాడిన విషయములు ప్రచురణమైనతరువాత ఈ తెలుగుప్రతికూలనీ విషయము తెలు గుకాని పండిత మోతీలాలునెహ్రూగారి దృష్టి నాకర్పించిన దనియు ఆ సంభాషణయొక్క తప్పిళ్లు తమకు తెలుపవలసిన దనియు వారి కార్యదర్శియగు ఏ. రంగస్వామి అయ్యంగారు నాకు వ్రాసిరి. నెహ్రూగారిచేతచెప్పి నన్ను కొంత దెదిరించు టకు ప్రయత్నించుచున్నారని నేను లెచి ఆ యుత్తరమునకు జవాబువ్రాయలేదు. ఎందువల్లననగా ఎవరు నెహ్రూగారిదృష్టి నాకర్పించినది? నేను చేసినతప్పుమి? నేను మాట్లాడినదానిలో ఏమి నేను మనస్విధాంతములకు వ్యతిరేకముగా చెప్పినవి? క్రిని వాసఅయ్యంగారికి గలహక్కు నాకుమాత్రములేదా? మాచె దము ఏమిచేసెదరో? అని నేను జవాబువ్రాయక ఊరకుంటిని. తిర్యాక అనవరము పెంటను తీలువెంటను ఆంధ్రప్రతికూలను స్వరాజ్యప్రతికూలను నా అభిప్రాయములను విస్తృతముగా ప్రచురించితిని. తిరిగి నెహ్రూగారివద్దనుంచిగాని రంగస్వామి అయ్యంగారివద్దనుంచిగాని నాకు ఏమివుత్తరము రాలేదు. కొ న్నాళ్లకు వేరేసందర్భములో రంగస్వామిఅయ్యంగారి కొక లేఖవ్రాయుచు నా అభిప్రాయము లన్నియు ప్రతికూల వారు చూచియుందురు గాన అంతకన్న నేనువ్రాయన దేమిన్ని లేదని వ్రాసితిని. ఇంతటితో ఆసంగతి ముగి నెను.

ఇప్పుడేల జాతీయవాదులు సంధిపరతులు పంపిరిని పంతులుగారు ప్రశ్నించుచున్నారు. స్వరాజ్యపార్టీనిచూచి భయ పడిరా? అని అడుగుచున్నారు. ఆంధ్రస్వరాజ్యపార్టీకి పంతులు గారు నాయకత్వము వహించియున్నదినములలోకన్న మహాత్మ్య గాంధీగారు స్వరాజ్యపార్టీని ఆహ్వానించి సహాయముచేయుటాని నతరువాత జాతీయవాదులను ఇతరలకును స్వరాజ్యపార్టీ యందు గౌరవము కలిగియుండవచ్చును. ఇటువంటిత్యాగముతో నిండిన పార్టీతోకలిసి పనిచేయుట దేశమునకు లాభమని వారు లెంచవచ్చును. ఒకరినిచూచి మరెయ్యకరు భయపడ నక్కరలేదు. గావున జాతీయవాదులు సభచేసుకొని కొన్ని మరతులు వివిధ స్వరాజ్యసంఘములకు పంపుటలో వన స్వ రాజ్యసంఘమునకును ఒకప్రతి పంపినారు. దానిని ఆంధ్ర స్వ రాజ్యసభలోనే పెట్టక ప్రోసివేయవలెనని పంతులుగారు నాతో మాచించినారు. నా కట్టిఅధికారము లేదనిన్ని సభ నిదుటపెట్టి సభవారియభిప్రాయము తీసుకొనకపోవుట నేను తప్పుచేసినవాడ నగుదుననియు చెప్పితిని. ఇంతకన్న గూఢమైన విషయములు లేవు. నేను వ్యక్తులనుగూర్చి వ్రాయుట మిగల కోకించువాడను. రాని రామదాసుపంతులుగారు ఇందుకు కారణులు.

స్వాతంత్ర్యలక్షణము 2275
ఇది స్వాతంత్ర్యతత్వమును బోధించు అపూర్వగ్రంథము
అంగ్లమున విరివిజేతభక్తుడగు టెరెన్సుమెక్వీనీగారు రచించిరి.
గుంటూరుజిల్లా బ్రాహ్మజోడూరు జాతీయ పాఠశా లోపాధ్యాయులగు ఓగేటి వెంకటసుబ్బయ్యగారిచే ఆంధ్రీ కృతము.
భావగర్భితము. తెలిమృదుమధురము ప్రతి ఆంధ్రుడును చదివితీరవలెను కొద్దిప్రతులుమాత్రమే ముద్రితము త్వరచదుదు నెల రు 1-0-0
మొత్తముగాకొనువారికి కమీషను యివ్వబడును.
వలయువారు క్రందక రకు గాని లేక గుంటూరుజిల్లా కాలేజును సంఘ కార్యదర్శిగారి వ్రాయవలయును.

చెన్న పురి బజారుధరలు

1925-వసం! డిసెంబరు 10-వ తేదీ గురువారము

1. ధాన్యములు			
దనియాల బా 1-కి రు 45 0 0	మొదలు	56 0 0	వరకు
బియ్యముజస్తాలు	మొదలు		వరకు
కుసుమ తెనాచి	,, ప 43 గలవి రు	14 0 0	15 0 0
నెల్లూరిని	,, డిటా	,, 15 8 0	16 0 0
డిల్లి	,, డిటా	,, 16 0 0	17 0 0
రాకలలు	రా. 164 బస్తా 1-కి	,, 8 12 0	9 0 0
నెల్లూలు	,,	,, 20 0 0	24 0 0
2. ధాన్యము వస్తువులు			
కందులు బస్తా 1-కి ర 205	,,	18 8 0	18 8 0
నెనగలు	,, డిటా	,, 18 0 0	14 0 0
పెసలు	,, డిటా	,, 18 8 0	14 8 0
మినుములు	,, డిటా	,, 15 8 0	17 0 0
ఉలలు	,, ర 164	,, 8 8 0	9 0 0
3. నూనెవస్తువులు			
నెల్లూలనూనె బా 1-కి	,,	150 0 0	152 0 0
నెయ్య మ 1-కి	,,	14 0 0	25 0 0
కొండాపురంవేరు నెనగవస్తుబా1కి	,,	58 0 0	59 0 0
ఇతరప్రదేశము	,,	54 0 0	56 0 0
వేరు నెనగనూనెగానుగబా1-కి రు 110మి.కా.నూనె		108 0 0	
అముదము బా 1-కి	,,	106 0 0	107 0 0
4. చిల్లరవస్తువులు.			
చాయపసుపు బా 1-కి	,,	90 0 0	
కూరపసుపు	,,	50 0 0	55 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరిని)బా1కి	,,	140 0 0	
గుంటూరుపాయకట్టు నీలినుండు మణుగు 1-కి	రు	45,50	
కాళమా నీపాయకట్టు	,,	50,55	
శెల్లము బా 1-కి	రు	40 0 0	60 0 0
చింతపండు బా 1-కి	,,	60 0 0	80 0 0
5. ఇనుము			
వట్టారకం బా 1-కి	,,	84 0 0	85 0 0
చదరం	,,	38 0 0	42 0 0
రవుండు	,,	84 0 0	55 0 0
6. లోహములు			
వండి 100 కులంక	,,	72 0 0	73 12 0
బంగారము, కులము 1-కి	,,	21 4 0	21 8 6
సవరము 1-కి	,,		18 5 6
ఇత్తడి బా 1-కి	,,	254 0 0	260 0 0
రాగి డిటా	,,	279 0 0	280 0 0
అస్కాచక్కెర 22కి పాకి గలవి	,,	80 6 0	80 12 0
7. దూది			
బోండావెన్నబారవ 1-కి		రు	800 0 0
పల్నాడు దూది	,,		215 0 0
8. నూలు			
మనుర నెం 12 $\frac{1}{2}$ పెట్టె 1-కి	,,	5 8 0	
పుస్తూరు యెనుగ నెం 8 $\frac{1}{2}$ పెట్టె 1-కి	,,	7 4 0	
నూళయెనుగ నెం 20	,,	8 14 0	
నెం 20 బెన్ని సింహం యాకె	,,	9 4 0	
నెం 22	,,	9 12 7	
నెం 12 $\frac{1}{2}$ బెన్ని సర్కసు	,,	7 11 9	
నెం 14 $\frac{1}{2}$,,	,,	7 14 6	
నెం 12 $\frac{1}{2}$ అలైస్సు	,,	7 2 0	
నెం 14 $\frac{1}{2}$ రాధాకృష్ణుడు	,,	7 4 0	

విజయనగర నివాసులగు బ్రహ్మశ్రీమ దజ్జడాది భట్టనారాయణదాసుగారు విరచించిన శ్రీ యథార్థ రామాయణము హరికథాపక పర్యవసానము. ఇందు శ్రీ రామ జననము, సీతాకల్యాణము, పాదుకాపట్టాభిషేకము, సుగ్రీవసఖ్యము, హనుమత్సేదేశము, సామ్రాజ్యస్థితియు నాతా శ్వసములు. హరికథాకాలక్షేపములకుం బరికివచ్చును. దీనిచెల పాట్టేటిగాక రు 2-8-0. గ్రంథకర్తగారికి వలసినవారు వ్రాసి తెప్పించుకొనవలెను. 2511

షైన్ యం కు
ఫౌన్ టెకోపేనాలు చిరకాలము చక్కగా వ్రాయగల్గుటకు షైన్ యంకును వాడుదు. ప్రతివోటను దోరకును. వివరముల కిట్లు వ్రాయుడు. 2478
షైన్ యంకువర్కెస్, లిమిటెడ్, బెన్గళూరు.

అమృతాంజనము

అమృతాంజనములో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండగినది అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి

యెర్రకి పాటలు

చిరునామా మార్పును గమనింపుడు.
పుస్తకములు తయారైనవి.

వర్తకమును సుందరముగా యివ్వబడును.

విద్యాధికులచేత ప్రశంసగననధి. శ్రీకారాజములచేత ప్రసిద్ధి కెక్కినవి. నర్వజనాదరణీయముగ పాడబడుచున్నవి. స్వరలిపితో కలిపి ముద్రింపబడుచున్నవి.

ఫెదర్నెట్ కాగితము. చక్కని అచ్చు, మంచిబైండు, పుస్తకము వెల రు. 1. 2270

సందూరి వెంకటసుబ్బారావు 71 లయోలాహాస్టలు కేట్రులుపోస్టు మద్రాసు.

హిందూ ముసల్మానుల ఐక్యత్యము! ముహమ్మదీయుల మతగ్రంథము జాతీయ జౌన్నత్యము!

నలకాదు, నాటకము కాదు! కురాను షరీఫ్ శాస్త్రవాద్యము

కర్త: చిలుకూరి నారాయణరావు, ఎమ్. ఏ. ఎల్. టి. 2310

(రాజమహేంద్రవర కళాశాలయందు సంస్కృతాంధ్ర భాషాభ్యాసకులు)

800 పుటల గ్రంథము: వెల సాధారణప్రతి రూపు 3 లు; ఉత్తమప్రతి రూపు 4 లు.

దయచేసి ఒక పుస్తకమును కొనండి. ఆంధ్రవాద్యమును పోషించండి.

వలయువారు: మేనేజరు, ప్రపంచమత గ్రంథమాలా కార్యస్థానము, ఇన్నీసుపేట, రాజమహేంద్రవరము.

The Madras Races 1925-26.

చెన్నపురి పందెములు గిండి 1925-26

మొదటి ఎక్స్ప్రెస్ మిటింగు

రెండవదినము 2452

12-12-25 తేది శనివారము

మొదటి పందెము మధ్యాహ్నము

1 గం - 45 నిమిషములకు

ఆంధ్రులకే 2957

కీ॥ శే॥ రెంటాల వెంకటసుబ్బారావు గారిచే వ్రాయబడి, పాశ్చాత్యాంగ్ల పండితులనేకులపద్ద మెప్పవడిసిన "Othello" Unveiled & "Hamlet" Unveiled అను సుమారు 700 పేజీల గ్రంథములు, అనలు ధర 15 రూపాయి లయినప్పటికి, మావద్దవున్న కొంచెముస్తాకు అయిపోవు వరకు ప్రతి కిరూలకు యిచ్చుచున్నాము. ఈ పుస్తకములు తిరిగి అచ్చు పడనేరవు.

విక్రొరి యా డి పో, మైలాపూరు - మదరాసు.

కామయహర కస్తూరిమాత్రలు

విజ్ఞాపన

మహాభాగా 25 సం॥ల నుండి సేవ లోకసేవ చేయుచుండునంగతి తమకు తెలిసియుండవచ్చును. ప్రతి సం॥రము లక్షలకొలది పుటుంబములు నన్ను చాలా ప్రీతితో ఆదరించుచున్నా. ఇండియావారుమాత్రమే గాక బర్మా, సిలోన్, మలయానేటు, ఫిజిలాండు, ఇంగ్లాండు మొదలగు విదేశములందుండు వారుగూడ నాతో స్నేహము చేసియున్నారు. సాధారణముగా వైద్యులందరును నన్ను ఆదరించుచున్నారు. సమయము వచ్చి నప్పుడునన్ను మరచుటలేదు. నాపేరు (లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలు) చంటిపిల్లలు, బాలెంతలు, పడుచు వా, ముసలివారు, వారు వీరననేల సమస్త మానవజాతియు నన్ను ప్రేమించుచున్నారు. సమస్తజాతులు, సకలజ్వరములు, మాంద్యము, శీతవాతము, ప్రకల్మయిడ్డు, ఆకలిలేకుండుట, మలబద్ధము, జీర్ణించిన భేదలు, కడుపునొప్పి, జలుబు, దగ్గు (శ్వాసకాసము, పళ్లనొప్పి, నడుమునొప్పి, ఇకొల్టాయెంబా, ప్లేగు, జ్వరములు మొదలగు వ్యాధులకు, ఇతరవ్యాధులకు అనుపానపత్రికలో నన్ను ప్రకారము వాడిన తప్పక గుణముగను. నలు దిక్కులనుండి నన్ను గుఱించి పంపిన యోగ్యతాపత్రికలు వేనకువేలు గలవు. ఒకదాని నాతో స్నేహము చేసిన వారు మరెప్పుడు నన్ను మరచరు.

800 మాత్రలుగల బుడ్డి 1-కి ధర 0-4-0. పోస్టుభర్తు వేరు. 6 బుడ్ల వెల పోస్టుభర్తుతో రు. 1-8-0. 12 బుడ్ల రు. 2-18-0. 25 బుడ్ల రు. 5-8-0. కావలసినవారు ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయుడు.

అయుర్యైవద్య పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల మైసూరు.

శ్రీమద్వాల్మీకిరామాయణము

హిందూ మతములకు మూలమైనట్లును గాయత్రీమంత్రము మంత్రమాలికలు ప్రారంభమైనట్లును శ్రీమద్వాల్మీకి విరచిత రామాయణము కావ్యమలకలై నాదియై యలరారుచున్నది. శ్రోతృత్వైష్ణవగల యీ రామాయణముచోద్యమమునకు మహా నీయు లనేకు లనేక సంస్కృతవ్యాఖ్యానతీర్థముల నేర్పరచియుండిరి. అందు గొన్ని ముద్రింపబడి దర్శనీయములుగను గొన్ని ముద్రింపబడి దర్శనసౌలభ్యము లేకయుండుటయు గాంచి బ్రహ్మశ్రీ భమిడిపాడి కామేశ్వరశాస్త్రిగారు ముద్రితాముద్రిత వ్యాఖ్యానముల జాలవలె నంతరించి పండితులు పావరులు త్రిమతములు తదితరులు సంస్కృత వ్యాఖ్యానతీర్థలము సుగముగా బ్రవేశించి చూచి యంద లీవి శేషములగానించి సంతరించునట్లు నాకనాచరగు సంపూర్ణాంధ్ర వ్యాఖ్యానమును; ప్రతిష్ఠాకమునకు ప్రతిపదార్థము, తాత్పర్యము, విశేషార్థములు, కథాసంవర్ధము ననుసరించి చిత్రపటములును గలిగి యన రావనట్లు రచించి 50 పానుల డబుల్ రాయల్ సైజు గ్లాజుకాగితములమీద రెండుమాసముల కొక్కొక్కసంపుటముగా బ్రకటించుచున్నారు. సంపుటము 200 పుటలు గలిగి బైండు చేయబడియుండును. జీవితవిశేషము నిందుగఁదప్ప బద్ధకంఠులై శ్రీ కామత్రిలవారు దీనంగల రాజకీయ నైతిక సాంఘిక మతధర్మములను, విహితాస్మిక మార్గములను గరతలామృతముగాఁజేసి ముద్రించుచున్నారు. ప్రతి భారతీయాంధ్రుఁడు ఒకపదవిగల గ్రంథము ఇంతవఱకు బాలకాండము ఆరు సంపుటములు ముద్రింపబడినది. అయోధ్యాకాండ సంపుటములు ముద్రింపబడుచున్నవి. సంపుటము తీర్చియుం దెప్పించుకొనువారు కాశ్వత చందాదారులుగా నెన్నబడుదురు. కాశ్వతచందాదారులు మొదలు రు 0-8-0 లు ప్రవేశమును చెల్లింపవలెను. సంపుటము 1 కి పోస్టుభర్తులుగాక చందాదారులకు రు 1-2-0 ఇతరులకు రు 1-8-0 వివరములు మాకు వాసి తెలిసికొనవచ్చును.

మయవారు:— శ్రీమద్వాల్మీకిరామాయణ గ్రంథమాలా కార్యస్థానము, ఆర్యాపురము, రాజమహేంద్రవరము.

1913

గురునహాయము లేక యే హిందీ నేర్చుకొనుడు

ఇంట్లో కూర్చుని హిందీ నేర్చుకొనుటకై ఈక్రింది చిరువాసి కావలసిన పుస్తకములు తెప్పించుకొనుడు. కేటలాగు యితముగా పంపబడును.

హిందీ స్వభోధి

పం॥ హృషీకేశశర్మగారిచే వ్రాయబడినది.

హిందీక పహలీపుస్తక్ 0-2-0 హిందీక దూసరీపుస్తక్ 0-4-0

"తీసరీ" 0-6-0 "చాది" 0-8-0

హిందీ పాఠమాలా 0-2-0 హిందీఅనువాదమాల 0-6-0

హిందీ-తెలుగు వ్యాకరణము రు 0-14-0 ఇందు తెలుగు హిందీపాఠములు అనువాదము చేయబడునట్లునుకలవు.

హిందీ తెలుగునిఘంటువు రు. 2 తెలుగు హిందీనిఘంటువు రు. 1

ఈ రెండు నిఘంటువులు శ్రీ జంధ్యాల శిష్యశాస్త్రి గారిచే రచింపబడినవి. (2805)

హిందీ ప్రచారకార్యాలయ, తిరువల్లిక్కోడి, మదరాసు.